

HARI RABU
8hb. Disember, 1982

LAPORAN PERSIDANGAN

OFFICIAL REPORT

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG
YANG — KE ENAM

SIXTH LEGISLATIVE ASSEMBLY PENANG.

PENGGAL YANG PERTAMA
First Session

MESYUARATYANG KETIGA
Third Meeting

ISSN 0304 - 1697

LAPORAN PERSIDANGAN

OFFICIAL REPORT

**DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG
YANG-KE-ENAM**

SIXTH LEGISLATIVE ASSEMBLY PENANG

**PENGGAL YANG PERTAMA
FIRST SESSION**

**MESYUARAT YANG KETIGA
THIRD MEETING**

KANDUNGAN

Muka Surat

**RANG UNDANG UNDANG PINJAMAN-PINJAMAN
(BANK-BANK) (MEMPEROLEHI RUANG PEJABAT.
PERABOT PERABOT, PERALATAN PERALATAN) 1982. Samb — 165**

USUL: ANGGARAN PEMBANGUNAN 1983

— 179

RABU, 8HB. DISEMBER, 1982

HADIR:

- Yang Berhormat Tuan Speaker (Datuk Teh Ewe Lim, D.M.P.N., J.M.N.)
 Yang Amat Berhormat Ketua Menteri (Dr. Lim Chong Eu)
 Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang (Encik Mohd. Saari bin Yusuff)
 " " Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji
 Abbas, D.M.P.N., D.J.N.)
 " " Ahli Kawasan Tanjung Bungah (Datuk Khor Ngak Seng @
 Khor Gark Kim, D.M.P.N.)
 " " Ahli Kawasan Penaga (Datuk Haji Hassan bin Haji Md. Noh
 @ Mat Noor, D.M.P.N., P.J.K.)
 " " Ahli Kawasan Bagan Dalam (Datuk T. b bi ah, D.M.P.N.,
 D.J.N., K.M.N., P.J.K.)
 " " Ahli Kawasan Sungai Dua (Encik Mohd. Shariff bin Hj.
 Omar)
 " " Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee)
 " " Ahli Kawasan Ayer Itam (Encik Lee Jong Ki)
 " " Ahli Kawasan Bayan Lepas (Encik Mohd. Zain bin Hj. Omar)
 " " Ahli Kawasan Machang Bubuk (Encik Lim Heng Tee, J.P.)
 " " Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad bin Saleh,
 P.K.T., A.M.N.)
 " " Ahli Kawasan Bagan Jermal (Dr. Sak Cheng Lum)
 " " Ahli Kawasan Sungai Bakap (Encik Teoh Chung Hor @
 Teoh Kooi Sneah, J.P.)
 " " Ahli Kawasan Bukit Tengah (Encik Liang Thau Sang, P.J.M.)
 " " Ahli Kawasan Bagan Ajam (Encik Yusof bin Salleh)
 " " Ahli Kawasan Sungai Nibong (Dr. Tan Chong Teik, P.J.K.)
 " " Ahli Kawasan Teluk Bahang (Tuan Haji Yahaya bin Ahmad)
 " " Ahli Kawasan Kampong Kolam (Encik Wong Hoong Keat)
 " " Ahli Kawasan Penanti (Encik Jusoh @ Yusoff Hilmi bin Hj.
 Shafie)
 " " Ahli Kawasan Pekan Bukit Mertajam (Encik Song Ban
 Kheng)
 " " Ahli Kawasan Kubang Semang (Tuan Hj. Md. Isa bin Hj.
 Ramli)
 " " Ahli Kawasan Bukit Tambun (Dr. Khoo Soo Kheng)
 " " Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh)
 " " Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Teoh Teik Huat)

TURUT HADIR:

Setiausaha Dewan Undangan Negeri (Encik Wong Hin Fatt, P.J.K., P.J.M.)

TIDAK HADIR:

- Yang Berhormat Ahli Kawasan Tasek Gelugor (Encik Samsuddin @ Md.
 Noor bin Ahmiad, P.K.T., P.J.K.)
 " " Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Chin Nyok Soo)

Dewan bersidang semula pada jam 9.37 pagi.

Doa.

Tuan Speaker: Dewan bersidang semula.

Rang Undang-Undang sekarang dibuka untuk perbahasan.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Teoh Teik Huat): Tuan Speaker, saya bangun untuk mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-Undang pinjaman memberi kuasa Kerajaan Negeri membuat pinjaman tidak lebih dari \$50 juta dari Bank untuk tujuan membeli ruang pejabat di KOMTAR.

Tuan Speaker, soalan pertama bila membahaskan Rang Undang-Undang ini ialah mengapakah Kerajaan Negeri Pulau Pinang perlu jumlah wang yang sebegitu banyak untuk membeli ruang pejabat apabila Kerajaan Negeri telah mempunyai pejabatnya sendiri? Dan jika sekiranya ruang pejabat yang ada sekarang tidak mencukupi untuk kegunaan, kita tidak perlu jumlah wang sebanyak \$50 juta untuk pembelian ruang pejabat tambahan.

Tuan Speaker, dari apa yang dilihat, dan kalau saya tidak salah, Rang Undang-Undang ini dikemukakan untuk sesuatu tujuan; bukan sebab Kerajaan Negeri memerlukan sangat ruang pejabat tetapi untuk menggunakan wang tersebut untuk membeli ruang-ruang pejabat di KOMTAR dengan tujuan ianya boleh menolong dan menjayakan projek Kompleks Tun Abdul Razak supaya ianya tidak menjadi gajah putih (white elephant).

Ahli-Ahli Yang Berhormat di Dewan ini, saya menyeru supaya memikirkan dengan serious terha-

dap Rang Undang-Undang ini dan tidak mengikut secara melulu kehendak Y.A.B. Ketua Menteri begitu memberi perhatian kepada projek KOMTAR — *in other words, too obsessed in the KOMTAR project* — dan mahu menjadikan KOMTAR sebagai tugu peringatan baginya.

Dari mula lagi Parti DAP menentang pembangunan projek KOMTAR, bukan dari aspek pembangunan dan pembaharuan bandar tetapi dari segi keutuhan projek berkenaan yang mana berkehendakkan jumlah wang yang banyak yang ianya jelas jauh dari keupayaan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang dan juga Kerajaan Negeri. Kami dari pihak DAP tidak menentang pembangunan dan pembaharuan bandar, malahan kami mengalu-alukan sebarang pembangunan kalau ianya untuk kebaikan orang ramai, tetapi KOMTAR jelas menunjukkan bukan untuk kebaikan orang ramai.

Tuan Speaker, perbuatan meminta Dewan ini meluluskan Rang Undang-Undang membenarkan Kerajaan Negeri membuat pinjaman tidak lebih dari \$50 juta untuk pembelian ruang pejabat di KOMTAR yang mana kita tidak memerlukan untuk memastikan kejayaan projek KOMTAR adalah satu langkah penipuan oleh Y.A.B. Ketua Menteri. Dengan izin, Tuan Speaker, *it is a shameful act of deceit*. Ianya bertentangan dengan hasrat dan minat orang ramai.

Y.A.B. Ketua Menteri mestilah mengakui bahawa projek KOMTAR adalah satu perancangan yang tidak sesuai yang menghadapi masalah kewangan dan sosial. Beliau mesti bersedia untuk mengkaji balik projek itu dan tidak menggunakan taktik-taktik semata untuk menjayakan

projek tersebut dan mengakhiri kan satu bandar igauan yang tidak pernah berlaku d dalam sejarah pembangunan bandar di Malaysia.

Projek KOMTAR telah banyak memindahkan penduduk-penduduk yang telah tinggal di situ turun temurun dan telah menyebabkan kesusahan kepada mereka di kawasan tersebut. Dalam soalan saya di dalam Dewan, saya telah membangkitkan masalah penduduk-penduduk yang terlibat dengan projek KOMTAR yang mana mereka telah diarah untuk berpindah dari kawasan mereka dan diberi rumah sementara dengan janji bahawa tempat yang tetap akan diberi kepada mereka; tetapi setelah 4 — 5 tahun berlalu, mereka masih tinggal di rumah sementara tersebut dan ini sudah tentu menyusahkan penduduk-penduduk tersebut.

Tuan Speaker, projek KOMTAR memang dari mulanya telah menghadapi berbagai masalah dan Y.A.B. Ketua Menteri telah dituduh sebagai menyalah gunakan kuasa *or accused of nepotism*. Pemberian kontrak kepada Team Three tanpa sebarang tender dipanggil adalah satu perbuatan yang tidak wajar terutama projek yang sebegitu besar. Walaupun banyak tentangan dan nasihat diterima dari orang-ramai untuk tidak meneruskan projek tersebut— dan ada satu kempen tandatangan oleh penduduk-penduduk kawasan tersebut untuk menahankan projek ini dari diteruskan — tentangan-tentangan ini tidak diendahkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri.

Hari ini, setelah lebih 10 tahun perlaksanaan projek tersebut, Kerajaan Negeri masih belum dapat menyiapkan fasa pertama projek itu yang mana ianya hanya 25 peratus dari kesemua projek tersebut di keluasan tanah seluas lebih kurang 11

hektar. Bagaimanakah Kerajaan Negeri akan dapat mencapai objektif perkembangan ekonomi melalui pembaharuan bandar sebagaimana dirancang apabila ia mengambil masa yang begitu lama untuk membangunkan seluas 2.7 hektar? Berpandukan keadaan pembangunan masa ini, projek KOMTAR akan mengambil masa 10 tahun untuk disiapkan dan saya berasa ragu sama ada Y.A.B. Ketua Menteri akan sedar dari mimpinya untuk melihat kesemua projek KOMTAR itu siap.

Kalau saya tidak salah, disebabkan kurang minat sektor swasta untuk mengambil ruang pejabat di KOMTAR tersebut, maka pihak Kerajaan Negeri terpaksa membelinya walaupun ruang tersebut tidak berapa diperlukan. Langkah ini lebih bertujuan untuk membantu kejayaan projek KOMTAR.

Tuan Speaker, apa yang saya ucapkan ini adalah suatu masalah yang kita hadapi. Fikirkan masalah yang akan kita hadapi apabila pejabat-pejabat Kerajaan Negeri dan Kerajaan Pusat berpindah ke KOMTAR tahun depan untuk memenuhi sejumlah 34 tingkat mengelompokkan beribu-ribu orang di satu bangunan pejabat raksaksa.

Fikirkanlah apa yang akan terjadi di masa-masa sibuk, ruang-ruang depan bangunan tersebut sudah tentu akan dipenuhi dengan orang ramai. Lif untuk membawa beribu-ribu pekerja tersebut sudah tentu tidak cukup untuk masa makan dan lepas pejabat. Boleh jadi Y.A.B. Ketua Menteri dan Ahli-Ahli Exco aan mendapat keistimewaan menggunakan lif sendiri, tetapi bagaimana dengan pekerja-pekerja yang terpaksa menunggu giliran untuk memasuki lif yang apabila tiba giliran mereka masa makan pun sudah habis.

Ini adalah masalah dalam bangunan tersebut tetapi bagaimana pula dengan masalah di luar bangunan tersebut? Dengan memindahkan kebanyakan pejabat-pejabat Kerajaan ke KOMTAR sudah tentu bilangan kereta dan motosikal akan bertambah di bangunan itu. Fikirkanlah beratus-ratus kereta dan motosikal yang akan memasuki kawasan KOMTAR pada masa dan selepas kerja, ini akan menyebabkan kacau bilau lalu lintas.

Adakah akan cukup tempat-tempat letak kereta bagi pertambahan jumlah kereta dan motosikal di bangunan tersebut? Apa yang saya cakapkan ini hanyalah mengenai kakitangan Kerajaan; bagaimana dengan jumlah pelawat-pelawat yang akan datang ke pejabat dan pelbagai jabatan Kerajaan di KOMTAR setiap hari? Ini belum lagi jumlah banyaknya kereta-kereta apabila semua ruang-ruang kedai di situ penuh disewa.

Saya menggesa Kerajaan untuk memikirkan secara serious langkah-langkah ini dan implikasinya terhadap pemindahan Pejabat-pejabat Kerajaan ke KOMTAR sebelum terlambat dan menjadikan kawasan tersebut sebagai igauan pembaharuan bandar.

Tuan Speaker, sebagaimana yang saya katakan, dalam perbahasan Rang Undang-Undang Bekalan, jumlah hasil yang diuntukkan untuk perkhidmatan pinjaman (service loans) adalah terlalu besar jumlahnya, dengan tambahan \$50 juta diminta untuk pembelian ruang pejabat yang tidak mustahak, yang mana akan hanya memburukkan lagi kedudukan kewangan kerana ini adalah padan dengan *State Consolidated Fund* di tiap-tiap tahun untuk perkhidmatan pinjaman.

Tuan Speaker, lagi pun, meminjam \$50 juta di masa keadaan ke-melesetan ekonomi ini adalah tidak tepat masanya dan satu langkah tanpa berfikir panjang kerana jumlah wang yang sebegitu banyak adalah lebih baik dibelanjakan untuk membina lebih rumah kos murah atau kegunaan-kegunaan lain seperti tempat letak kereta dan motosikal yang mana menjadi masalah sekarang ini. Wang juga seharusnya dibelanjakan secara wajar seperti membina kompleks-kompleks untuk membantu penjaja-penjaja yang berkenaan supaya mereka dapat mencari nafkah dengan secara jujur dan ikhlas. Saya pasti Ahli-Ahli Yang Berhormat bersetuju dengan saya bahawa adalah banyak perkara yang lebih sesuai dan berfaedah untuk rakyat Pulau Pinang dari membelanjakan \$50 juta semata-mata untuk memusatkan pejabat-pejabat Kerajaan di satu tempat. Pejabat-pejabat Kerajaan yang ada sekarang masih boleh digunakan dan sepatutnya cukup dan oleh yang demikian keperluan untuk memindahkannya ke KOMTAR adalah sia-sia.

Y.A.B. Ketua Menteri sepatutnya mengaku bahawa tujuan memindahkan Pejabat-pejabat Kerajaan adalah bertujuan utama untuk menyelamatkan dirinya kerana kegagalan untuk mengisi ruang-ruang pejabat di KOMTAR dengan penuh. Adalah terang menunjukkan bahawa tujuan untuk menjadikan KOMTAR sebagai pusat membeli-belah dan pusat perdagangan (commercial) telah gagal.

Tuan Speaker, dengan ini kami menentang Rang Undang-Undang ini sekeras-kerasnya.

Sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tuan Speaker, saya bangun untuk mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-Undang yang di depan kami pagi ini.

Tuan Speaker, Fasal 111 (2) Perlembagaan Persekutuan Perketatkan pinjaman-pinjaman— Persekutuan tidak boleh meminjam kecuali dengan kuasa Undang-Undang Persekutuan yang bermakna dengan kelulusan kedua-dua Dewan Parlimen di samping keizinan Duli Yang Maha Mulia Yang Di Pertuan Agong. Sesebuah negeri tidak boleh meminjam kecuali dengan kuasa Undang-Undang tersebut dan negeri berkenaan tidak boleh memberi kuasa meminjam kecuali dari Kerajaan Persekutuan atau dari sesebuah bank atau dari sesebuah sumber kewangan yang diluluskan bagi maksud itu oleh Kerajaan Persekutuan dan tertakluk kepada syarat-syarat sebagaimana ditentukan oleh Kerajaan Persekutuan.

Tuan Speaker, Perlembagaan ketatkan kuasa meminjam dalam kes-kes tertentu sahaja sekiranya Dewan Undangan Negeri meluluskan pinjaman. Ahli-Ahli Yang Berhormat harus pertimbangkan bahawa Kerajaan Negeri mula meminjam ketika negara kita maupun seluruh dunia mengalami kemelesetan ekonomi. Kita sudah mempunyai defisit sebanyak \$3,882,600.00 dalam belanjawan 1983. Pada masa begini apabila kita mengutamakan projek-projek penting, adakah Rang Undang-Undang ini digalakkan?

Tuan Speaker, Kerajaan Persekutuan pun telah perbekukan beberapa projek penting baru lebih dua tahun dahulu. Kita tidak boleh melupakan kemuncaknya kemelesetan ekonomi sedunia sebelum dirasakan. Menjangkakan kesulitan

tahun depan, Kerajaan Negeri telah membentangkan belanjawan konservatif dengan mengurangkan perbelanjaan ke \$65,650,000.00 untuk masa depan.

Tuan Speaker, PDC di mana Y.A.B. Ketua Menteri menjadi pengerusinya berhutang kepada Kerajaan Negeri dan Persekutuan serta institusi-institusi kewangan sejumlah \$182,735,000.00 pada 30hb. September tahun ini. Hutang-hutang kepada P.D.C. adalah \$56,633,125.00. PDC berhutang kepada Kerajaan Negeri dan Persekutuan sebanyak \$93,264,315.00 dan sebanyak \$74,453,334.00 kepada institusi-institusi kewangan. Dua anak syarikat PDC iaitu Penang Shipbuilding Corporation Sdn. Bhd. dan Malaysia Foods Berhad mengalami kerugian terkumpul sebanyak \$12,145,099.00 pada 31hb. Disember tahun dulu. Tuan Speaker, dengan hutang-hutang tersebut dan ekonomi negeri sewaktu mengalami kemelesetan, adakah Y.A.B. Ketua Menteri sanggup memberatkan negeri dengan menambahkan secara pinjaman kewangan \$50 juta?

Tidak boleh diabaikan bahawa tempoh membayar balik pinjaman mengikut Fasal 111 (2) Perlembagaan tidak boleh melebihi lima tahun. Selepas beberapa lamakah pinjaman itu akan dijelaskan dan apakah faedah yang dibayar atas pinjaman ini? Y.A.B. Ketua Menteri tidak memberikan butir-butir yang penting ini. Saya berharap Y.A.B. Ketua Menteri akan memberikannya sewaktu beliau menjawab soalan-soalan dalam perbahasan kemudian.

Berhad mengalami kerugian terkumpul sebanyak \$12,145,099.00 pada 31hb. Disember tahun dulu. Tuan Speaker, dengan hutang-hutang tersebut dan ekonomi negeri sewaktu mengalami kemelesetan,

adakah Y.A.B. Ketua Menteri sanggup memberatkan negeri dengan menambahkan secara pinjaman kewangan \$50 juta?

Tidak boleh diabaikan bahawa tempoh membayar balik pinjaman mengikut Fasal 111 (2) Perlembagaan tidak boleh melebihi lima tahun. Selepas beberapa lamakah pinjaman itu akan dijelaskan dan apakah faedah yang dibayar atas pinjaman ini? Y.A.B. Ketua Menteri tidak memberikan butir-butir yang penting ini. Saya berharap Y.A.B. Ketua Menteri akan memberikannya sewaktu beliau menjawab soalan-soalan dalam perbahasan kemudian.

Tuan Speaker, sewaktu membentang Rang Undang-Undang ini kelmari, Y.A.B. Ketua Menteri telah menyatakan:

“..... Bagi Negeri Pulau Pinang, sungguhpun keputusan untuk membina Blok Menara Pentadbiran KOMTAR telah dibuat dalam tahun 1972 dan tugas melaksanakannya telah diserahkan kepada Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang, peruntukan sebenar bagi Negeri Pulau Pinang untuk tujuan keperluan ruang pentadbiran yang baru hanya diberikan baru-baru ini iaitu pada 14hb. Oktober, 1982.....”

Tuan Speaker, mengikut kenyataan tersebut, peruntukan sebenar bagi Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk ruangan pejabat-pejabat pentadbiran baru diberikan pada 14hb. Oktober tahun ini. Jika ianya peruntukan yang sebenar, jadi mengapa pula perlunya Rang Undang-Undang ini?

Tuan Speaker, mengapakah peruntukan-peruntukan tidak dipohonkan dari Kerajaan Pusat sebagaimana dipraktikkan bagi Rang Undang-Undang ini? Menurut kata

Y.A.B. Ketua Menteri, sekiranya pembayaran balik wang itu terjejas, maka lebih senangnya hendak dirundingkan dengan Kerajaan Persekutuan dari membuat sedemikian dengan Bank-Bank. Tambahan pula, Y.A.B. Ketua Menteri mengatakan ketika membentangkan Rang Undang-Undang Perbekalan 1983:

“Saya mengambil kesempatan mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Persekutuan di bawah pimpinan Y.A.B. Perdana Menteri Datuk Seri Dr. Mahathir Mohamad ke atas mengekalkan perhubungan baik di antara kedua-dua Kerajaan di samping memperkuat perhubungan pertalian perlembagaan dalam semua perkara yang memelihara kebaikan rakyat Negeri Pulau Pinang.”

Cuma adanya mengambil kira oleh Kerajaan Negeri bahawa Kerajaan Persekutuan akan menjamin segala peruntukan akan dibayar balik pinjaman itu dan mungkin pada masa depan Kerajaan Pusat akan memberi peruntukan bagi tujuan Rang Undang-Undang ini. Tetapi tiada kepastian akan jaminan itu. Kita tidak boleh melupakan Kerajaan Pusat juga mengalami kemelesetan seperti kita juga.

Tuan Speaker, Seksyen 4 menyatakan tentang pengambilan tanah-tanah, namun Y.A.B. Ketua Menteri menyatakan tentang pinjaman dari bank-bank tempatan amaunnya tidak melebihi \$50,000,000.00 bagi ruangan-ruangan pejabat di KOMTAR. Saya ingin tahu apakah tanah-tanah yang dicadangkan untuk diambilalihkan dan apakah tujuan Kerajaan Negeri bercadang membayar PDC sejumlah \$43,437,925.84 bagi ruangan 168,000 kaki persegi — ruangan pejabat dan bukan tanah kosong?

Y.A.B. Ketua Menteri menyatakan lagi bahawa di antara objektif-objektifnya, ketika Projek KOMTAR diluluskan oleh Allahyarham Tuan Abdul Razak pada tahun 1971, adalah untuk memusatkan segala jabatan-jabatan Kerajaan Persekutuan dan Negeri termasuk Badan-badan Berkanun dalam satu Pusat Pentadbiran. Blok menara di KOMTAR dan sebahagian daripada podiumnya dirancang untuk menempatkan Bangunan Pentadbiran Negeri masa depan. Biarlah diperingat bahawa pendapat bagi perkampungan itu dicadangkan pada tahun 1971 dalam suatu masa yang mana kemelesetan ekonomi ini tidak diambil kira dan kenaikan kos-kos bahan pembinaan termasuk KOMTAR dikandungi dalam peruntukan Rang Undang-Undang.

Tuan Speaker, apakah perlunya untuk pertukaran Pejabat-pejabat Kerajaan Negeri dari Bangunan Tuanku Syed Putra ke blok menara di KOMTAR sekarang? Memandangkan kemelesetan ekonomi dan keadaan kewangan negeri ini sekarang, mampukah kita memberatkan diri lagi? Tambahan pula, bukannya merbahaya mengkampungan semua jabatan-jabatan dan Pejabat-pejabat Kerajaan di bawah satu bumbung yang sama? Jangan meletakkan semua telur dalam satu bekas yang sama. Sekiranya berlaku kebakaran, maka kerugiannya tidak dapat kita tanggungkan.

Oleh kerana alasan-alasan yang disebutkan demi kepentingan rakyat, kami dari sebelah sini, Tuan Speaker, tidak menyokong Rang Undang-Undang ini.

Terima kasih.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, saya mengucapkan terima kasih ke-

pada Yang Berhormat Ahli Kawasan Pengkalan Kota dan Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-Undang yang dibawa oleh saya.

Pagi ini saya rasa Yang Berhormat Ahli dari Kawasan Pengkalan Kota telah diberi nasihat oleh Mahaguru beliau dan kedua-dua Yang Berhormat pun telah membincang terus mengenai masalah yang kita bahaskan, tetapi perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Ahli dari Kawasan Pengkalan Kota dan Yang Berhormat Ahli dari Kawasan Bukit Glugor boleh dikatakan sebagai nafas akhir bagi pihak Pembangkang terhadap projek KOMTAR.

Parti DAP selalu ingin membuat kekeliruan bahawa projek pembangunan KOMTAR adalah satu projek saya sendiri untuk nama saya sendiri, tetapi semua rakyat di Negeri Pulau Pinang faham ini bukan satu projek yang saya buat sendiri, tetapi Kerajaan Negeri telah mengambil tanggungjawab lebih 10 tahun untuk rakyat Negeri Pulau Pinang. Ini adalah satu projek besar yang menunjukkan, pertamanya keyakinan Kerajaan Negeri untuk pembangunan yang memjawab faedah besar kepada rakyat kita dalam negeri ini, dan keduanya menunjukkan dalam mana Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Persekutuan telah bekerja dengan rapat sekali, dan selepas pertimbangan beberapa kali telah mengambil keputusan menjalankannya, sebab projek ini bukan sahaja berguna di dalam negeri kita, tetapi ianya adalah satu projek yang mempunyai banyak faedah bagi seluruh negara kita.

Yang ketiga ialah dalam

projek itu kita telah menunjukkan satu rancangan yang mengambil masa selama 10 tahun lebih untuk diluluskan dan dalam 10 tahun lagi barulah semua aspek pasar-pasar kompleks ini boleh disiapkan. Dalam projek ini, selepas pertimbangan dan keputusan yang telah diambil oleh Kerajaan Barisan Nasional, kita menjalankan projek ini dengan tegas dan mengikut jadual, dan peringkat demi peringkat kita ada mendapat beberapa cabaran dan kesusahan. Semua cabaran dan kesusahan ini boleh kita selesaikan dan sampai hari ini kita telah sampai pada masa yang mana blok menara itu mestilah disiapkan mengikut jadual.

Tuan Speaker, Ahli-Ahli Yang Berhormat dari Parti DAP selalu hendak membawa perkara yang boleh mengelirukan rakyat atau menakutkan rakyat dan lain-lain. Masalah keselamatan ekonomi negeri ini dan kemerosotan kewangan di seluruh dunia adalah satu faktor yang betul, tetapi ianya bukan satu faktor yang bila-bila pun kita mesti teriak, teriak dan teriak supaya rakyat berasa takut. Apa yang kita hendak buat pun tidak boleh dibuat, apa yang kita hendak bikin pun tidak boleh dibikin. Kalau Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Pengkalan Kota hendak membuat satu baju baru, dia pun tidak boleh buat sebab keselamatan ekonomi kita sekarang.

Apa yang Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Pulau Pinang dan Kerajaan Barisan Nasional telah mengambil perhatian ialah keselamatan ekonomi di dunia. Kita mesti bersedia menghadapi cabaran-cabaran yang akan datang. Apa yang mustahak ialah kita mesti jalankan rancangan-rancangan yang kita telah ambil keputusan untuk membawa faedah yang baik kepada

rakyat kita di seluruh Malaysia. Inilah tujuan Rang Undang-Undang ini.

Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor selalu membaca balik apa yang saya kata, tetapi beliau tidak baca balik apa yang saya kata semalam kecuali bahagian-bahagian yang boleh mengelirukan rakyat. Bila saya bawa perhatian Yang Berhormat Ahli-Ahli Dewan ini kepada fasal 111 (2) di dalam Perlembagaan Persekutuankelmarin, tujuan saya ialah untuk menunjuk dan menjalankan satu Rang Undang-Undang dalam Dewan ini serupa undang-undang yang kita sekarang ambil pertimbangan. Tentulah Kerajaan Negeri mesti mempunyai banyak pertimbangan dan banyak bertukar fikiran dengan bahagian-bahagian atau kementerian-kementerian yang berkenaan di dalam Kerajaan Persekutuan. Selepas beberapa banyak pertimbangan, kita telah mengambil keputusan bahawa inilah satu jalan yang baik dan sesuai. Kerajaan Negeri tentulah tidak boleh membawa satu Rang Undang-Undang ke Dewan ini jika persetujuan Kerajaan Persekutuan tidak diluluskan. Kita boleh katakan bahawa ini adalah satu Rang Undang-Undang yang mana kedua-dua pihak Persekutuan dan pihak Kerajaan Negeri pun telah berunding dengan puashati dan telah menetapkan jalan ini adalah satu jalan yang baik sekali.

Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor nampak saya pertama kali barulah menjaga dengan masalah kewangan dan beliau seperti biasa tentulah ingin mencabar saya bagi menjelaskan macam mana kita boleh membayar balik wang-wang itu di dalam 5 tahun, dan

kita mestilah menjaga keududukan kewangan negeri kita dan janganlah kita terlibat dengan pinjaman yang mana kita tidak boleh membayar balik.

Kelmarin bila saya membaca Rang Undang-Undang ini, saya telah berkata dengan terangnya di dalam ucapan saya dan oleh sebab nampak saya Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor pun telah membaca daripada ucapan saya, saya ulang balik apa yang saya kata kelmarn.

"Kerajaan Persekutuan telah meluluskan permohonan negeri ini untuk meminjam sejumlah \$50,000,000.00 daripada institusi kewangan swasta mengikut Fasal 111 (2) Perlembagaan Persekutuan".

Saya pun telah menjelaskan adalah dijangka bahawa Kerajaan Persekutuan akan mengadakan peruntukan wang bagi maksud membayar balik pinjaman ini dan adalah mungkin di masa hadapan Kerajaan Pusat akan membantu negeri ini secara memberi pinjaman langsung bagi tujuan pembelian ruang pejabat di KOMTAR. Inilah yang saya telah bagi keterangan kepada Dewan ini, tetapi Ahli-Ahli Parti DAP tentulah selalu membangkang pihak sini, lupakan perkara-perkara yang lain dan tidak mendengar dengan teliti; dan hari ini barangkali mereka pun telah membangkang sebab mereka tidak berapa faham apa rakyat jelata dalam Negeri Pulau Pinang ingin dan mahu daripada pembangunan.

Apa yang rakyat Negeri Pulau Pinang mahu dan telah menyokong dengan sepenuhnya telah ditunjukkan dalam Dewan ini yang mana bahagian kita di sebelah sini, saya ingatkan, telah mendapat banyak persetujuan daripada rakyat Negeri Pulau Pinang. Apa yang kita dapat

dengar hari ini sebagai harapan rakyat, dari ucapan Yang Berhormat Ahli Kawasan Pengkalan Kota itu-pun telah ditunjukkan sebab nampak saya parti Pembangkang hari ini ada barangkali satu setengah orang sahaja.

Soalan dikemukakan dan diper-setujui.

Rang Undang-Undang dibacakan bagi kali yang kedua.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, saya ingin mencadangkan supaya Dewan ini kini bersidang sebagai Jawatankuasa untuk tujuan mempertimbangkan Rang Undang-Undang ini sefasal demi sefasal.

Ahli Kawasan Sungai Nibong (Dr. Tan Chong Teik): Tuan Speaker, saya mohon menyokong.

Soalan dikemukakan dan diper-setujui.

Rang Undang-Undang dalam Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

*Fasal 1, Fasal 2, Fasal 3 menjadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang.

Fasal 4:

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tuan Speaker, kami ada perbahasan atas Fasal 4.

Tuan Speaker: Anda boleh teruskan dengan perbahasan itu.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Ya, Tuan Speaker, dalam ucapan saya tadi saya ada bangkitkan perkara mengenai Seksyen 4 Rang Un-

dang-Undang ini dan saya ada tanya Y.A.B. Ketua Menteri mengenai apa yang terkandung dalam Seksyen 4 ini. Mengenai pengambilan tanah yang dikehendaki bagi projek-projek yang disebutkan, saya ada bertanya apa tanah-tanah yang Kerajaan ada tujuan untuk mengambilalih. Bolehkah saya tahu sekarang apa tanah-tanah yang Kerajaan ada tujuan untuk mengambilalih?

Ketua Menteri: Tuan Speaker, Fasal 4 dalam Rang Undang-Undang ini memberi kuatkuasa Rang Undang-Undang ini dapat kebolehan penggunaan wang pinjaman mengikut Rang Undang-Undang ini. Rang Undang-Undang ini ialah untuk meminjam \$50,000,000.00 untuk tujuan yang saya sebutkan yang mana Kerajaan ingin membeli ruang-ruang di dalam blok menara di projek KOMTAR, dan di dalam pinjaman ini kita tidak ada tujuan untuk membeli tanah atau mengambil tanah-tanah lain. Oleh sebab ini satu Rang Undang-Undang yang bukan sahaja berlaku sekarang, tetapi berlaku di hari akan datang, kita mesti ada satu fasal yang bagi kebolehan yang mana semua aspek-aspek yang barangkali boleh berbangkit di hari hadapan mesti ada ditunjukkan di dalam Rang Undang-Undang ini.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Itu bukan jawapan yang kami boleh terima. Jika Yang Amat Berhormat kata ada tujuan masa depan boleh jadi satu keperluan untuk mengambilalih tanah. Saya mahu tahu apa tujuan itu dalam masa hadapan, jikalau timbul. Bolehkah perkara ini timbul? Oleh kerana sudah termasuk dalam Rang Undang-Undang ini, saya ingat tentu ada harapan boleh timbul perkara seperti itu. Jikalau tidak, tidak payah masuk

perkataan itu “mengambilalih tanah yang dikehendaki bagi projek-projek itu . . .”. Bolehkah saya tahu dengan lebih halusi apa yang dimaksudkan? Jangan main-main.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, saya tidak main-main. Apa yang saya kata ialah Fasal ini, mengikut Undang-Undang membolehkan Rang Undang-Undang ini seperti yang kita telah tunjukkan apa penggunaan wang pinjaman itu.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Penggunaan untuk mengambilalih tanah, betul? Yang Amat Berhormat Ketua Menteri, ada tujuan bukan? Bolehkah saya tahu ada tujuan?

Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee): Tuan Speaker, saya ingat Yang Amat Berhormat Ketua Menteri telah menjelaskan sebab-sebab perkataan “pengambilan alih tanah” dimasukkan dalam Rang Undang-Undang ini, tetapi kelakuan Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor adalah contoh kelakuan parti DAP terhadap projek KOMTAR. Tiap-tiap kali perkara KOMTAR dibangkitkan kita menghadapi halangan dari beliau.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Ini bukan satu jawapan. Saya tanya soalan kepada Y.A.B. Ketua Menteri. Saya tidak tanya Yang Berhormat Ahli dari Kawasan Sungai Pinang.

Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee): Saya tidak bagi peluang, saya tidak bagi peluang.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Bukan soal bagi peluang. Soalan ini saya tanya kepada Y.A.B. Ketua Menteri.

Ahli Kawasan Sungai Pinang
(Dr. Ong Hean Tee): Sila duduk.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Saya bukan tanya beliau, saya tanya Ketua Menteri.

Tuan Speaker: Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor, sila duduk, sila duduk.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Don't poke your nose in his business.

Tuan Speaker: Tarik balik, tarik balik.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Apa tarik balik?

Tuan Speaker: Saya mahu awak tarik balik.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): *I will not. There is nothing to* tarik balik. Soalan ini saya ada tanya kepada Y.A.B. Ketua Menteri, bukan di sana.

Tuan Speaker: Apa tadi kata? Tarik balik, saya ada hak.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): *Don't get excited.*

Tuan Speaker: *I am not excited.* Saya ada hak, saya kata tarik balik.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): *Why are you banging like that?* Tuan Speaker jadi orang tengah.

Tuan Speaker: Jangan jadi kurang ajar.

Ahli Kawasan Paya Terubong
(Encik Chin Nyok Soo): Jadi saya harap Tuan Speaker, Tuan Speaker bolehlah memberi amaran ataupun menggunakan peraturan 51(1).

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Buatlah apa yang mahu dibuat. Saya mahu keadilan.

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): *On point of order* Tuan Speaker, faktwa yang dikeluarkan oleh Tuan Speaker belum tamat. Jadi Ahli dari Kawasan Bukit Glugor diminta tarik balik, mesti tarik balik dulu.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Kalau Tuan Speaker boleh tarik balik sekarang, saya pun boleh tarik balik. "Kurang ajar" di Parlimen pun sudah ada satu *ruling* tidak boleh digunakan. Tuan Speaker di mana-mana Dewan

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Tuan Speaker, tarik balik! Tarik balik perkataan itu. Kalau Tuan Speaker tidak tarik balik, saya pun tidak tarik balik cabaran itu. Perkataan "kurang ajar" jadi satu perkataan *unparliamentary*. Tuan Speaker sudah gunakan dalam Dewan ini.

Ahli Kawasan Paya Terubong
(Encik Chin Nyok Soo): Tuan Speaker, atas peraturan, saya nampak kelmarin Ahli Yang Berhormat daripada kawasan Bukit Glugor tidak baik..... (gangguan).

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Tuan Speaker panggil saya "kurang ajar". Itu baik?

Tuan Speaker: Duduk!

dan Dewan Rakyat tidak menggunakan perkataan seperti itu, tetapi hari ini sudah digunakan di sini. Ini jadi satu *point* dalam sejarah.

Tuan Speaker: Duduk!

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Bila Yang Berhormat menyebut satu perkataan yang tidak betul, Tuan Speaker minta tarik balik, Yang Berhormat mesti tarik balik (gangguan).

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Kalau gunakan "kurang ajar"?

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Kalau tak tarik balik, dia boleh gunakan perkataan itu. Sebab itu, kena tarik balik dulu. Tarik, dia akan tarik.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Lain kali saya pun boleh gunakan perkataan "kurang ajar".

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Tarik balik dulu, kemudian Speaker boleh tarik balik, sebab Yang Berhormat bercakap dulu.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Awak jadi peguambela Tuan Speaker sekarang?

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Saya jadi peguambela Speaker tetapi untuk menolong Yang Berhormat juga. Saya jadi *lawyer* sekarang ini hendak tolong.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Saya tidak

tarik balik jikalau Tuan Speaker tidak tarik balik, sebab itu menjadi *a matter of principle*.

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Yang Berhormat tarik balik dulu, kemudian Tuan Speaker boleh tarik sebab Yang Berhormat yang cakap dulu.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Jangan merayu bagi pihak Tuan Speaker.

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Bukan merayu, ini bagi nasihat kepada orang yang tak.....(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Nibong (Dr. Tan Chong Teik): Orang yang bodoh.

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Saya tidak mahu cakap, tapi dia orang dah cakap di sana, saya cakaplah orang yang bodoh.

Ahli Kawasan Bayan Lepas (Encik Mohd. Zain bin Haji Omar): Bodoh sombong.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tidak payah buang masa. Duduk, Yang Berhormat. Kami teruskan ucapan kami. Saya tidak tarik balik atas prinsip. Tuan Speaker kena tarik balik dulu, baru saya tarik balik.

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Siapa yang cakap dulu?

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Itu tidak kira. Bila saya berucap, Tuan Speaker *bang* suruh duduk, tapi di sana tidak kata apa dan siapa

pun boleh bercakap. Di sini bila saya bercakap, Tuan Speaker *bang*.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, saya bangun bukan untuk mengambil bahagian dalam perbahasan tetapi oleh sebab ada kekeliruan yang selalu kita ada di dalam Dewan ini daripada Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor. Saya minta perhatian Ahli-ahli Yang Berhormat dan Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor, di sini kita bersidang untuk bekerja dan mengambil keputusan, tetapi apa yang saya dengar dan apa yang saya dapat faham telah terjadi saya haraplah Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor menyokong dan sokonglah peraturan-peraturan dalam Dewan ini.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Termasuk Tuan Speaker, ini juga satu bahagian.

Ketua Menteri: Bila yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor hangat hati, saya ingat pun beliau sudah bakar otak, dan tidak berapa faham apa yang terjadi. Bila Yang Berhormat telah membawa perkataan-perkataan yang tidak sesuai di Dewan ini, Tuan Speaker telah minta Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor tarik balik, sebab kalau tidak tarik balik, perkataan-perkataan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor adalah kurang ajar. Oleh sebab itu Tuan Speaker.... (gangguan).

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Yang Amat Berhormat Ketua Menteri, "kurang ajar" bukan satu perkataan parliamentary. Bolehkah digunakan di sini? Jikalau boleh digunakan, kami mahu gunakan di masa depan, kita boleh buat satu *ruling*

di masa depan. Itu keputusan kalau dibuat adalah melanggar keputusan di dalam Dewan Rakyat.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, saya sedang berdiri, tetapi Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor tidak mendengar apa yang yang saya cakapkan. Apa yang saya cakapkan ialah jika perkataan Yang Berhormat Ahli dari Kawasan Bukit Glugor kepada seorang Ahli Yang Berhormat di sini tidak ditarik balik, dan perkataan itu adalah kurang ajar, dan oleh sebab kita tidak mahu apa-apa perkataan yang kurang ajar di dalam Dewan ini, Tuan Speaker, saya mohon Yang Berhormat Ahli dari Bukit Glugor baik tarik balik perkataan itu. Di sini saya pun mesti pakai perkataan "kurang ajar", tetapi perkataan ini tidak ditujukan kepada Ahli Kawasan Bukit Glugor atau lain-lain Ahli. Apa yang kita bawa di dalam Dewan ini ialah sahaja untuk menjaga taraf perbahasan dalam Dewan ini.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Cukup propaganda Yang Amat Berhormat di dalam Dewan ini. Saya tahu itu satu propaganda, bukan nasihat. Tidak payah nasihat.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, saya pun tidak bagi nasihat.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Jikalau tidak bagi nasihat, duduk. Jangan buang masa, kita ada lain urusan.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, ini peraturan. Mengikut Peraturan Dewan, semua rakyat Pulau Pinang sudah tahu dan seluruh rakyat Malaysia pun sudah tahu Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor adalah seorang yang tidak mengikut peraturan. Beliau meng-

ambil bahasan sahaja untuk menunjukkan bahawa beliau adalah orang yang berani dan lain-lain. Tetapi apa yang saya kata ialah jika Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor tidak tarik balik apa yang beliau telah katakan tadi, itulah ada menunjukkan "kurang ajar". Oleh sebab itu Tuan Speaker telah kata Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor tarik balik.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Jangan ke-liru apa yang benar dan betul.

Tuan Speaker: Sila duduk, jangan buat gangguan.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Keriau di sana "kurang ajar", itu bukan satu perkataan yang boleh digunakan oleh Tuan Speaker sebagai orang tengah. Kami boleh tapi orang tengah tidak boleh.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, di sini kita telah ditunjukkan dalam beberapa minit sahaja macam mana Ahli Kawasan Bukit Glugor langsung tidak terima dengan peraturan-peraturan yang ada di dalam Dewan ini. Tuan Speaker pun beliau hendak cabar. Beliau hendak cabar semua apa yang dia dapat.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Jangan buang masa, Yang Amat Berhormat duduk. Jangan kurang ajar, jangan buang masa, Yang Amat Berhormat duduk.

Tuan Speaker: Yang Berhormat sila duduk.

Ketua Menteri: Saya ingat semua Ahli-ahli dalam Dewan ini bersetuju dengan saya. Saya haraplah Yang Berhormat Ahli Kawasan

Bukit Glugor tarik balik dan kita boleh jalankan persidangan ini dengan baik.

Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee): Tuan Speaker, saya minta keizinan untuk melanjutkan perbahasan sedikit.

Tuan Speaker, tadi kita telah nampak kelakuan semacam ini. Tiap-tiap kali kita hendak mengambil bahagian dalam perbahasan, kita tidak ada peluang, tetapi bila Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor hendak berbahas, beliau boleh mendapat peluang.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Yang Amat Berhormat mahu membuat permohonan lagi.

Tuan Speaker: Jangan buat gangguan.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Bukan gangguan, tetapi sekarang propaganda lagi. Sudah 15 minit Yang Amat Berhormat membuat propaganda, sekarang lagi seorang Yang Berhormat mahu membuat propaganda. Sekarang ialah masa untuk rakyat.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, untuk penjelasan: Saya bercakap 5 minit sahaja. Jangan *exaggerate*.

Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee): Tuan Speaker, tiap-tiap kali Ahli Yang Berhormat dari Parti Pembangkang memanggil kita dengan perkataan-perkataan yang menyakitkan hati, kita semua telah duduk diam-diam, tetapi kalau kita panggil beliau dengan nama-nama, nampaknya beliau rasa panas dan marah dengan Tuan Speaker.

Kelmarin beliau ada mengguna-

kan satu perkataan "pengkhianat" kepada kita semua.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Bukan semua.

Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee): Kita pun berasa sakit hati dan rakan-rakan saya di sebelah sini telah berucap dengan panjang lebar dan menggunakan masa Dewan ini untuk memarahi Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor. Kelmarin saya telah mencari perkataan yang boleh digunakan dan saya harap beliau boleh terima seperti kita di sebelah sini telah terima. Cari-cari, dapat satu perkataan — keldai — iaitu sejenis binatang dari keluarga kuda yang mempunyai telinga yang panjang dan jambul pada hujung ekornya. Saya harap beliau boleh terima. Kalau Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor boleh memanggil kita dengan nama-nama, kita pun boleh memanggil beliau dengan nama-nama. Tetapi ini adalah contoh kelakuan yang tiap-tiap kali telah timbul pada masa kita bincangkan perkara KOMTAR.

Perkara KOMTAR ini adalah satu projek pembangunan yang telah dijalankan untuk semasa sepanjang 10 tahun. Tiap-tiap kali halangan dari pihak Parti Pembangkang adalah satu faktor yang menaikkan kos KOMTAR. Kos KOMTAR telah naik tiap-tiap tahun. Pada hari ini kita meminjam \$50 juta untuk membeli ruang pejabat tetapi saya ingat kos ini telah naik sebab projek ini telah dihalang daripada peringkat ke seperingkat sebab pengalaman kita ialah bila kita hendak jalankan projek KOMTAR kita mendapat banyak halangan. Bila kita berjumpa dengan rakyat untuk me-

minta rakyat berpindah daripada kawasan KOMTAR, pihak Parti Pembangkang telah campurtangan dan memberitahu mereka supaya jangan pindah. Bila kita meminta penduduk KOMTAR keluar dan masuk ke tiap-tiap tempat yang telah disediakan semacam rumah pangsa (gangguan).

Tuan Speaker: Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Sungai Pinang, saya ingat sudah cukup.

Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee): Ini adalah berkenaan dengan perbahasan dan saya harap saya boleh teruskan.

Saya berharap rakyat Negeri Pulau Pinang sedar bahawa kita perlu meminjam \$50 juta dan barangkali kalau tidak ada halangan kita hanya perlu meminjam \$40 juta sahaja sebab kos KOMTAR ini telah naik. Ini adalah kelakuan pihak Parti Pembangkang dan saya harap bahawa rakyat Negeri Pulau Pinang akan sedar bahawa Parti Pembangkang ini adalah satu faktor yang telah menaikkan kos KOMTAR ini.

Fasal 4 dan fasal 5, tajuk penuh dan fasal yang mengundangkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang.

Dewan bersidang semula.
Bacaan Yang Ketiga.

Ketua Menteri: Tuan Speaker, saya mohon melaporkan bahawa Rang Undang-Undang Pinjaman-pinjaman (Bank-bank) (Memperolehi Ruangan Pejabat, Perabot-perabot, Peralatan-peralatan) 1982, telahpun dipertimbangkan sefasal demi sefasal di dalam Jawatankuasa dan dipersetujui tanpa pindaan dan oleh itu saya mohon mencadang-

kan Rang Undang-Undang ini dibaca bagi kali yang ketiga serta diluluskan.

Ahli Kawasan Sungai Nibong (Dr. Tan Chong Teik): Tuan Speaker, saya mohon menyokong.

Soalan dikemukakan dan diperse-
tujui.

Rang Undang-Undang dibacakan bagi kali yang ketiga dan diluluskan.

6. USUL-USUL

(a) Usul oleh Y.A.B. Ketua Meteri:

Ketua Menteri: Tuan Speaker, saya mohon mencadangkan "Bahawa Dewan ini meluluskan perbelanjaan sebanyak \$49,683,210.00 yang tertunjuk di dalam Anggaran Pembangunan 1983 dan menetapkan bahawa jumlah wang tersebut hendaklah dipergunakan bagi tujuan-tujuan yang ditetapkan di dalam Anggaran Pembangunan 1983 itu".

Tuan Speaker, Usul ini bertujuan meminta kuasa Dewan Undangan Negeri meluluskan perbelanjaan yang berjumlah \$49,683,210.00 bagi tahun 1983 mengikut kehendak Seksyen 4(1) Akta Pembangunan, 1966, seperti terpakai kepada Negeri Pulau Pinang di bawah Seksyen 9 Akta yang sama.

Perbelanjaan yang dicadangkan sebanyak \$49,683,210.00 melalui Kumpulanwang Pembangunan akan dibiayai dari punca-punca yang ditunjukkan di muka 189 Risalah Bilangan 5 Tahun 1982. Seperti yang dapat diperhatikan dari jumlah ini, sebanyak \$26,207,220.00 akan dibiayai dengan wang pinjaman dari Kerajaan Persekutuan

dan \$5,771,620.00 akan disediakan secara projek-projek imbuhan balik Kerajaan Persekutuan. Bakinya berjumlah \$17,704,360.00 akan diperuntukkan daripada punca-punca kewangan pembangunan negeri sendiri.

Tuan Speaker, anggaran pembangunan bagi tahun 1983 menunjukkan suatu kelebihan sebanyak \$132,370.00. Kelebihan ini didapati oleh kerana anggaran yang disediakan adalah berdasarkan kepada prestasi yang sebenarnya oleh berbagai-bagai jabatan dan agensi-agensi dalam melaksanakan projek-projek pembangunan setelah mengambil kira peruntukan-peruntukan yang akhirnya didapati untuk dibelanjakan.

Di tahun-tahun yang lalu, Kerajaan Negeri telah memperuntukkan anggaran defisit yang besar jumlahnya dengan memasukkan peruntukan-peruntukan yang dianggarkan bagi projek-projek yang masih dirundingkan dengan Pihak Berkuasa Persekutuan yang berkenaan. Pada kali ini, Kerajaan telah memutuskan untuk memasukkan di dalam Anggaran Pembangunan hanya projek-projek yang peruntukannya untuk tahun hadapan telah disediakan dan lain-lain projek pembangunan yang masih dirundingkan hanya diperuntukkan dengan peruntukan isyarat sebanyak \$10 tiap-tiap satu. Oleh yang demikian, saya ingin menarik perhatian Ahli-Ahli Yang Berhormat kepada kenyataan bahawa untuk tahun 1983, Kerajaan Negeri akan berunding dengan Kerajaan Persekutuan untuk memperolehi \$97,677,000.00 secara pinjaman untuk projek-projek pembangunan lain.

Tambahan pula saya ingin menarik perhatian Ahli-Ahli Yang Berhormat Dewan ini bahawa te-

guran-teguran Odit di masa lalu telah membangkitkan saiz Anggaran Pembangunan dibandingkan dengan prestasi sebenar dalam tahun berkenaan. Sebagai contoh dalam tahun 1981, walaupun peruntukan yang disediakan berjumlah \$96,586,330.00, perbelanjaan sebenar pada tahun itu hanyalah \$35,206,088.26. Pada tahun 1982 pula, walaupun Anggaran Pembangunan berjumlah \$124,927,200.00, perbelanjaan setakat ini hanyalah \$41,000,000.00. Oleh itu perbelanjaan pembangunan sebanyak \$49,683,210.00 yang dicadangkan untuk tahun 1983 bolehlah dianggap sebagai realistik berasaskan prestasi sebenar bagi masa lalu dan juga berdasarkan kepada kewangan yang telah diperuntukkan bagi tahun berkenaan. Kerajaan yakin bahawa jabatan-jabatan akan dapat mempertingkatkan lagi prestasi masing-masing sekiranya projek-projek yang diperuntukkan dengan peruntukan isyarat diluluskan oleh Kerajaan Persekutuan dan peruntukan disediakan untuk melaksanakannya dalam tahun 1983.

Tuan Speaker, saya ingin mengambil peluang ini mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Persekutuan di bawah pimpinan tegas dan cergas Y.A.B. Datuk Seri Dr. Mahathir bin Mohamad kerana sokongan yang diberikan kepada Negeri Pulau Pinang dalam permohonan-permohonan kita mendapatkan projek-projek bagi mengekalkan pembangunan sosial dan ekonomi di negeri ini. Ahli-Ahli Yang Berhormat mestilah menyedari hakikat bahawa hanya melalui kerjasama yang erat di antara Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Persekutuan, dapat kita mengekalkan kepesatan pembangunan ekonomi di dekad yang lalu dan berasaskan hubungan yang baik di antara Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Perse-

kutuan kita boleh mengharapakan pembangunan sosio-ekonomi dengan lebih pesat lagi di negeri kita, khususnya dalam tahun yang penuh kepentingan disebabkan kemelesetan di seluruh dunia.

Tuan Speaker, walau bagaimanapun, keupayaan kita melaksanakan projek-projek pembangunan mestilah berasaskan kepada kemampuan negeri ini membayar balik komitmen pinjamannya. Ini adalah merupakan keteguhan kredit negeri kita yang didapati sungguh baik ketika ini.

Tuan Speaker, Ahli-Ahli Yang Berhormat mungkin ingat bahawa dalam ucapan belanjawan saya pada tahun lepas saya telah menyatakan bahawa pada tahun-tahun hadapan kita harus mengkaji semula jumlah peruntukan bagi perbelanjaan pembangunan supaya kita dapat membentangkan suatu anggaran pembangunan yang lebih munasabah selaras dengan kemampuan kewangan negeri kita sendiri. Kita terpaksa mengurangkan perbelanjaan Anggaran Pembangunan sejajar dengan punca kewangan kita. Selaras dengan matalamat ini, Anggaran Pembangunan yang dibentangkan sekarang bagi tahun 1983 hanya berjumlah \$49,683,210.00.

Tuan Speaker, dalam tahun 1983, Perbendaharaan Negeri kenalah mengawal dengan rapi semua butiran-butiran perbelanjaan yang dibentangkan dalam Dewan ini untuk diluluskan. Sekalipun begitu, saya ingin mengulangi sekali lagi bahawa Kerajaan berazam untuk mengekalkan tempo pembangunan dalam negeri ini dan meskipun Rang Undang-Undang Perbekalan kita untuk tahun hadapan adalah ketat, sekiranya perlu, Kerajaan tidak akan teragak-agak mengeluarkan peruntukan daripada "Baki Hasil Am" untuk mencapai tujuan ini.

Tuan Speaker, Anggaran Pembangunan berjumlah \$31,742,280.00 telah diperuntukkan di bawah Mak-sud Pembangunan 101 —Ketua Menteri dan Pejabat Setiausaha Kerajaan, Pulau Pinang. Sebahagian besar daripadanya iaitu berjumlah \$26,207,140.00 akan dibelanjakan untuk Rancangan-rancangan Perumahan Murah. Kerajaan Negeri akan melaksanakan rancangan-rancangan perumahan di Paya Terubong, Telok Bahang, Permatang Damar Laut, Jawi, Kampong Besar, Kampong Selamat di Tasek Glugor dan Nibong Tebal.

Kesemua projek-projek ini akan dibiayai melalui pinjaman dari Kerajaan Persekutuan. Walau bagaimanapun, Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sejumlah \$1,000,000.00 bagi memperbaiki Rancangan-rancangan Perumahan Murah yang sedia ada.

Tuan Speaker, Kerajaan Negeri berkeazaman penuh untuk menyediakan lebih banyak lagi rumah kos rendah untuk rakyat kita yang berpendapatan rendah. Kita telah mengenalpasti tapak-tapak rancangan perumahan kos rendah bagi membina kira-kira 21,000 unit rumah kos rendah yang akan dilaksanakan di bawah Rancangan Malaysia Keempat. Di samping itu, Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang pula bercadang untuk membina kira-kira 15,000 unit rumah dari berbagai jenis dalam tempoh lima tahun tersebut. Kerajaan adalah juga sedang melakukan apa sahaja yang boleh untuk menggalakkan sektor swasta membina lebih banyak lagi perumahan kos rendah dan memastikan bahawa unit-unit perumahan murah ini akan dinikmati oleh kumpulan rakyat kita dari golongan yang berpendapatan rendah. Menerusi koordinasi tiga pihak dalam pembangunan perumahan diharapkan

pada akhir Rancangan Malaysia Keempat kita akan dapat memenuhi keperluan perumahan oleh penduduk Pulau Pinang terutamanya dari golongan berpendapatan rendah.

Tuan Speaker, di bawah Mak-sud Pembangunan 101 Butiran 6, peruntukan berjumlah \$1,500,000.00 telah disediakan untuk pembangunan masyarakat yang bertujuan menyediakan kemudahan asas dan infrastruktur kepada penduduk luar bandar. Projek-projek ini termasuklah membina dan memperbaiki jalan, titi, jeti, pembetong, jambatan, memperbaiki masjid, surau, kemudahan rekreasi dan lain-lain. Adalah menjadi matalamat Kerajaan untuk memperbaiki taraf dan keselesaan hidup penduduk-penduduk luar bandar dari masa ke semasa. Kemudahan asas yang disediakan oleh Kerajaan ini akan menolong mereka menambahkan lagi pendapatan dan memudahkan pemasaran sumber-sumber ekonomi mereka.

Tuan Speaker, di Negeri Pulau Pinang sektor pertanian dalam ekonomi kita menggunakan 70% daripada keluasan tanah di negeri ini. Sektor pertanian sangatlah penting terhadap pembangunan dan kemajuan sosio-ekonomi kita. Kerajaan Negeri memberikan perhatian dan keutamaan paling tinggi untuk menyelesaikan masalah tanah rang di negeri ini. Dalam tahun 1983, peruntukan berjumlah \$1,396,010.00 telah diperuntukkan kepada Jabatan Pertanian. Dari jumlah ini \$500,000.00 telah disediakan untuk pemuliharaan tanah rang. Kerajaan Negeri telah menggunakan satu strategi baru dalam usaha memulihkan tanah-tanah rang di negeri ini iaitu:

- (i) tanah-tanah rang di negeri ini akan dipulih secara berperingkat;

- (ii) tanah-tanah rang yang telah dipulih tidak dibiarkan kembali menjadi rang;
- (iii) tanah-tanah yang sedang diusahakan tidak dibiarkan menjadi rang.

Untuk mencapai tujuan ini, Projek Integrasi, Memperbaiki dan Memperluaskan Tanaman yang dahulunya juga meliputi rancangan pemulihan tanah rang telah dibahagikan kepada dua projek berasingan iaitu:—

- (a) Rancangan Percubaan Pertanian iaitu menjalankan projek-projek percubaan di kawasan tanah yang kurang baik dan projek penanaman sayur-sayuran dan tanaman jangka pendek secara besar-besaran;
- (b) Projek Pemulihan Tanah Rang iaitu melaksanakan pemulihan tanah rang terutamanya tanah sawah terbiar. Untuk projek ini peruntukan berjumlah \$500,000.00 telah disediakan pada tahun 1983 berbanding dengan peruntukan \$360,000.00 bagi tahun 1982. Peruntukan ini akan digunakan untuk membeli jentera, alat-alat, baja, racun dan benih dan buat permulaan ini seluas 200 hektar akan diusahakan di Daerah Seberang Perai Utara. Projek ini akan dilaksanakan secara berkelompok dan dicadangkan seluas 200 hektar dipulih setiap tahun.

Keseluruhan kemajuan sektor pertanian bergantung penuh kepada perkhidmatan perkembangan yang berkesan. Bagi mencapai matalamat ini sejumlah \$309,000.00 telah diperuntukkan bagi tahun depan

(1983) untuk tujuan memperkuatkan lagi perkhidmatan perkembangan. Peruntukan ini akan digunakan untuk mengadakan petak-petak contoh, penyediaan peralatan perkembangan yang moden, memperkemaskan lagi stesyen-stesyen dan pusat-pusat latihan pertanian dan juga untuk pengesanan dan pengawalan serangga dan penyakit.

Pembinaan sebuah Pusat Pertanian baru di Relau, Pulau Pinang adalah merupakan satu usaha tambahan untuk mengadakan satu Pusat Latihan/Pusat Demonstrasi pertanian yang moden dan dinamis dan peruntukan selanjutnya berjumlah \$282,000.00 disediakan untuk memperbaiki stesyen ini. Peruntukan sebanyak \$185,000.00 juga disediakan untuk memberi subsidi-subsidi dalam bentuk bahan tanaman, baja, racun dan sebagainya untuk tanaman sayur-sayuran, buah-buahan dan orkid akan diteruskan lagi dengan peruntukan sejumlah \$185,000.00 untuk membantu para petani mengatasi kos pengeluaran yang tinggi dan penggunaan tanah dengan sepenuhnya. Selain daripada peruntukan Kerajaan Negeri bagi Rancangan Bantuan, sejumlah \$406,000.00 lagi akan ditambah pula daripada peruntukan Persekutuan. Sejajar dengan objektif mempelbagaikan tanaman di negeri ini, perdagangan dan pembangunan industri orkid juga telah diberi keutamaan. Bagi tujuan ini sejumlah \$80,000.00 akan dibelanjakan untuk mempromosikan, memperlengkap dan mempertingkatkan mutu pengeluaran bahan yang berkualiti untuk pasaran dan kerja-kerja 'tissue culture' untuk memajukan industri orkid.

Tuan Speaker, di bawah Maksud Pembangunan 103, Jabatan Parit dan Taliair telah diperuntukkan sejumlah \$3,304,120.00 untuk

tujuan melaksanakan 23 projek pembangunan. Projek-projek pembangunan ini terdiri dari 7 Projek Persekutuan Imbohan Balik berjumlah \$1,127,030.00 dan 16 projek negeri berjumlah \$2,177,090.00. Empat daripada Projek Persekutuan itu akan disiapkan dalam tahun 1983 dan akan memberi kemudahan pengairan yang lebih baik dan faedah kepada 75 keluarga petani di atas tanah bendang mereka seluas 85 hektar dalam kawasan perairan Sungai Muda di Seberang Perai Utara dan dalam skim perairan Sungai Kulim di Seberang Perai Tengah. Dengan siapnya projek pendalaman dan pengaluran Sungai Kreh/Sungai Korok dalam tahun 1983, sistem saliran yang lebih baik akan dapat diadakan untuk kawasan pertanian seluas 4,127 hektar di mana seramai 1000 keluarga petani dan pekebun kecil di Seberang Perai Utara akan mendapat faedahnya.

Peruntukan sebanyak \$2,177,080.00 disediakan bagi pelaksanaan 16 Projek Pembangunan Negeri di mana sejumlah \$1,405,000.00 atau 65% akan digunakan bagi melaksanakan 4 projek pengairan termasuk pembinaan sepanjang 3,527 meter taliair konkrit, sepanjang 6,770 meter taliair dan 'field channels' sepanjang 4,759 meter meliputi kawasan bendang 830 hektar dan memberi faedah kepada 510 keluarga tani. Satu aspek yang penting dalam skim pengairan ini ialah Projek Rancangan Pemulihan Tanah Rang di mana sebanyak \$700,000.00 telah diperuntukkan dalam tahun 1983 bagi menyediakan infrastruktur yang lebih baik bagi tanah bendang seluas 384 hektar di kawasan Seberang Perai Utara dan Seberang Perai Tengah.

Sungai-sungai sepanjang 37 kilometer akan diperdalamkan dan ini

akan memberi faedah saliran kepada tanah pertanian seluas 2,533 hektar. Jabatan ini akan membina 8 batang Titi Traktor dan 29 batang titi kayu yang akan dapat memberi kemudahan jalan masuk yang lebih baik ke kawasan pertanian dan akan memberi faedah kepada 650 keluarga petani. Dengan siapnya pembinaan Pintu Kawalan Pasang Surut di Pulau Burong dalam tahun 1983 maka selesailah keseluruhan projek yang terletak di Seberang Perai Selatan di mana tanah paya seluas 54.6 hektar telah dapat dipulihkan. Sejumlah \$217,000.00 telah diperuntukkan di bawah Projek Pencegahan Banjir untuk pelaksanaan kerja-kerja di Ban Mak Minah dan Ban Bakau Tua di mana tanah pertanian seluas 263 hektar dapat diselamatkan daripada banjir.

Tuan Speaker, jumlah perbelanjaan yang dicadangkan bagi Jabatan Kerja Raya ialah \$9,522,990.00 dan sebahagian besar daripadanya akan digunakan untuk memperbaiki perkhidmatan-perkhidmatan infrastruktur. Daripada jumlah ini \$942,210.00 akan dibelanjakan untuk projek Jalan-jalan Negeri tanpa imbuhan balik dan sejumlah \$4,644,590.00 untuk projek Jalan-jalan Negeri imbuhan balik. Jalan-jalan Negeri imbuhan balik adalah berkaitan dengan pembinaan jalan-jalan dan jambatan-jambatan luar bandar yang memberi faedah langsung kepada penduduk luar bandar di Negeri Pulau Pinang. Di bawah Rancangan Malaysia Keempat, projek-projek sambungan bagi program jalan-jalan luar bandar telah dibahagikan kepada dua kategori seperti berikut:—

- (i) Kategori A melibatkan 8 projek berjumlah 19.9 kilometer dan berharga \$1,576,150.00.

- (ii) Kategori B melibatkan 16 projek berjumlah 51.54 kilometer dan berharga \$668,440.00

Di samping itu, 11 batang projek baru jalan luar bandar sepanjang 18.99 kilometer berharga \$2,400,000.00 akan dilaksanakan dalam tahun 1983. Sebagai tambahan peruntukan sebanyak \$3,194,240.00 di bawah Butiran 15 telah disediakan dalam tahun 1983 untuk memperbaiki dan meninggikan lagi taraf jalan-jalan negeri yang sedia ada berjumlah 22 projek untuk memenuhi keperluan-keperluan lalu lintas. Rancangan-rancangan ini akan melibatkan kerja-kerja melebar dan menguatkan jalan, jambatan termasuk pembinaan pembetung dan parit konkrit di tepi jalan.

Di bawah butiran 19, peruntukan berjumlah \$500,000.00 telah disediakan dalam Anggaran Pembangunan tahun depan (1983) bagi Projek Jalan Bukit Bendera yang akan bermula dari suatu tempat di sepanjang Jalan Tun Sardon menuju ke arah barat laut terus ke atas Bukit Bendera berhampiran dengan Kolamair Bukit Harimau. Projek ini mempunyai potensi yang baik bagi pelancungan dan akan menjadi satu lagi jalan ke Bukit Bendera di samping keretapi bukit yang ada sekarang.

Tuan Speaker, di bawah Maksud Pembangunan 109, peruntukan sejumlah \$850,010.00 telah disediakan untuk Jabatan Haiwan. Industri ternakan ayam itek dan babi di Pulau Pinang semakin maju semula setelah mengalami kemelesetan dalam tahun 1981 kerana kos pengeluaran yang tinggi dan harga borong ternakan ayam itek yang sangat rendah. Dalam tahun 1983, Jabatan Haiwan akan terus mengimport anak-anak ayam baka dari luar

negeri untuk menggantikan baka lama dan membiakkan secara besar-besaran anak-anak ayam yang ber mutu supaya dapat memenuhi permintaan penternak-penternak negeri ini dan juga dari negeri-negeri jiran serta Malaysia Timur.

Pemberian 50 ekor anak ayam bersama dengan sekampit makanan seberat 50 kilogram sangatlah disukai ramai dan dengan demikian skim ini akan diteruskan. Pada masa yang sama usaha-usaha akan dilaksanakan untuk menggalakkan bumiputra mengambil bahagian dalam pemeliharaan ayam secara besar-besaran. Projek ini akan berjaya sekiranya terdapat harga pasaran ayam yang tetap yang boleh memberi keuntungan bersih sekurang-kurangnya 60 sen seekor setelah ditolak kos pengeluarannya. Anak-anak itek akan juga diberi di kawasan yang sesuai mengikut permintaan daripada petani.

Tuan Speaker, peruntukan berjumlah \$351,300.00 telah disediakan untuk Jabatan Hutan bagi tahun 1983. Dari jumlah ini \$240,000.00 akan digunakan untuk membina rumah pekerja-pekerja di Rimba Rekreasi Telok Bahang. Rancangan ini bertujuan untuk mengatasi masalah perumahan yang dihadapi oleh pekerja-pekerja jabatan ini.

Dengan kemajuan perbandaran yang begitu pesat di negeri kita, maka keperluan kemudahan rekreasi bagi orang ramai semakin bertambah. Ini adalah nyata dari rekod menunjukkan bilangan pelawat yang mengunjungi Rimba Rekreasi Telok Bahang. Untuk memenuhi keperluan ini maka Jabatan Hutan bercadang menyediakan lagi kawasan-kawasan Rimba Rekreasi dalam tahun 1983. Pantai Keracut dalam Hutan Simpanan Sungai Acheh dan Sungai Kilang Ubi dalam Hutan

Simpanan Bukit Mertajam telah dikenalkeskan sebagai tapak-tapak yang sesuai. Rancangan penanaman pokok-pokok akan terus dilaksanakan secara menanam semula hutan dan juga melalui rancangan-rancangan penanaman pokok-pokok dalam pembangunan bandar dan projek-projek perumahan.

Adalah dirancang supaya Muzeum Perhutanan dibuka kepada orangramai dalam tahun 1983 dan diramalkan lebih ramai lagi pelawat akan berkunjung ke Rimba Rekreasi di masa hadapan. Suatu projek baru Perhutanan untuk masyarakat akan dilancarkan dengan penanaman pokok buah-buahan tradisi seperti petai, durian dan lain-lain di hutan simpanan bersempadan dengan pusat-pusat perkampungan. Rancangan ini mempunyai dua faedah iaitu di samping memperkayakan hutan dengan pokok-pokok, rancangan ini juga akan menolong mengekalkan bekalan buah-buahan dengan harga yang berpatutan. Peruntukan sebanyak \$73,950.00 telah disediakan dalam tahun 1983 untuk projek ini.

Tuan Speaker, adalah penting bagi semua rakyat sentiasa menyedari betapa perlunya hutan simpanan yang diwartakan dipelihara. Penebangan pokok secara haram bagi tujuan tanaman tidak boleh dibiarkan berterusan dan kita mesti berbuat apa yang boleh bagi menghalang kerosakan terhadap kawasan hutan kita. Perbuatan haram seumpama itu akan merosakkan hutan dan kerosakan itu akan dapat dirasai menerusi alam sekitar yang kurang stabil dan kerugian agrohorticulture yang diperolehi daripada pokok-pokok yang mengeluarkan buah-buahan dan benda hiasan. Lantaran itu, penentuan sempadan adalah merupakan sesuatu yang amat penting di

mana dalam tahun 1983 Hutan Simpanan di Bukit Mertajam akan diberi satu sempadan tetap sepanjang 13 kilometer. Sebagai satu usaha bagi memperkayakan hasil perhutanan, penanaman rotan akan dijalankan di Hutan Simpanan Bukit Panchor. Buat permulaan, tanah hutan seluas 5 hektar akan ditanam dengan rotan. Sebagai tambahan, rawatan hutan dan penyediaan lebih banyak anak-anak pokok di tapak semaian akan dijalankan. Peruntukan sebanyak \$37,350.00 di bawah projek ini telah dibuat bagi tahun 1983 dengan tujuan menjadikan Pulau Pinang sebagai sebuah pusat semaian benih yang penting.

Tuan Speaker, Jabatan Hal Ehwal Ugama di bawah Maksud Pembangunan 115 telah diberi peruntukan sebanyak \$1,150,000.00 dalam tahun 1983, khasnya bagi pembinaan pejabat-pejabat dan rumah kediaman Kadi Daerah yang baru di Kepala Batas, Butterworth, Bukit Mertajam dan Balik Pulau di Pulau Pinang. Peruntukan sebanyak \$50,000.00 di bawah butiran 2 juga telah disediakan bagi pembinaan tempat untuk melihat anak bulan di Pantai Acheh dalam Daerah Barat Daya, Pulau Pinang. Ini adalah selaras dengan keputusan Majlis Raja-Raja yang telah pun bersetuju supaya sebuah tempat melihat anak bulan diadakan di Pulau Pinang untuk menyediakan satu lagi tempat rasmi melihat anak bulan di Malaysia.

Majlis Ugama Islam telah mengenalpasti empat kawasan bagi melaksanakan projek-projek pembangunan di tanah wakaf di kawasan bandar, iaitu di Kampung Kolam, Lebuh Chulia, Jalan Macalister dan Lebuh Pantai. Rancangan-rancangan pembangunan yang dicadangkan termasuklah pembinaan

rumah-rumah kedai, kompleks pejabat dan rumah pangsa, dengan tujuan meninggikan taraf orang Islam di bandar serta mengujudkan lebih banyak peluang pekerjaan kepada umat Islam. Ini adalah selaras dengan Dasar Ekonomi Baru bagi mempercepatkan penyusunan semula masyarakat dan memperseimbangkan perkembangan kegiatan-kegiatan di bandar dan di luar bandar.

Tuan Speaker, peruntukan sebanyak \$366,500.00 di bawah Maksud Pembangunan 116 telah disediakan untuk Kebun Bunga bagi tahun 1983. Ini merupakan pertambahan sebanyak \$51,500.00 dari jumlah peruntukan sebanyak \$315,000.00 yang disediakan pada tahun 1982. Ini adalah untuk membolehkan Kebun Bunga meneruskan perlaksanaan 3 projek terbesarnya iaitu memperluaskan kawasannya, mengindah semula dan memperbaiki kecantikan yang sedia ada seperti 'landscape' dan memperbaiki kemudahan-kemudahan am di sekitar kawasannya untuk faedah orangramai, para saintis dan akademik.

Peruntukan sebanyak \$130,000.00 telah disediakan di bawah rancangan memperluaskan dan memperbaiki Pejabat Kebun Bunga. Matalamat projek ini ialah untuk membolehkan Pejabat Kebun Bunga meningkatkan kecekapannya dalam menghadapi perkembangan teknikal terutama sekali di bidang botani dan teknikal. Kerajaan Negeri telah memperuntukkan tambahan sebanyak 6.07 hektar tanah di kawasan Bukit Chenana kepada Jabatan Kebun Bunga sebagai sebahagian daripada rancangan perluasannya. Projek ini akan dilaksanakan dalam tahun 1983.

Peruntukan Anggaran Pem-

angunan bagi tahun 1983 yang berjumlah \$49,683,210.00 sahaja itu akan mencerminkan dengan lebih realistik prestasi dan belanjawan sebenarnya mampu dilaksanakan oleh Jabatan-jabatan Negeri dalam masa dua belas bulan akan datang. Adalah menjadi hasrat Kerajaan Negeri untuk mengawal dengan rapinya Perbelanjaan Pembangunan kita supaya semua projek di bawah Rancangan Malaysia Keempat akan dilaksanakan sepenuhnya.

Tuan Speaker, Kerajaan Negeri berazam untuk melaksanakan kesemua Projek Rancangan Malaysia Keempat seperti yang dijadualkan untuk menghasilkan kemajuan yang lebih pesat bagi meningkatkan taraf dan mutu hidup rakyat kita keseluruhannya. Dengan penyemaikan semula Perbelanjaan Persekutuan memandangkan kepada keadaan kewangan sekarang keutamaan hanya diberi kepada projek-projek yang perlu dan mendesak sahaja. Kerajaan Negeri yakin akan dapat melaksanakan kesemua projek-projek negeri di bawah Rancangan Malaysia Keempat walaupun dalam keadaan kemelesetan ekonomi sekarang. Sebenarnya kelebihan peruntukan yang kecil menunjukkan bahawa kita berkeyakinan mampu melaksanakan lebih dari itu apabila wang diperuntukkan kepada kita telah didapati. Kami berazam untuk bekerja kuat untuk mencapai tujuan ini supaya layak mendapat peruntukan yang lebih banyak semasa Kajian Setengah Penggal Rancangan Malaysia Keempat.

Tuan Speaker, tahun 1983 merupakan tahun yang kritikal dan mencabar bagi kita. Dengan kerjasama yang erat di antara rakyat dengan Kerajaan Negeri, kita akan dapat mengatasi kesukaran yang timbul akibat kemelesetan dan

dapat pula mencapai satu lagi tahun yang penuh kemajuan. Dengan wujudnya kerjasama yang berkekalan di antara Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Persekutuan, pasti kita akan terus maju dalam semua bidang sosio-ekonomi Negeri Pulau Pinang untuk memberi lebih lagi kebahagiaan dan kemakmuran kepada rakyat sekalian menerusi Dasar Ekonomi Baru.

Tuan Speaker, saya mohon mencadangkan.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Dr. Sak Cheng Lum): Datuk Speaker, saya mohon menyokong Usul ini dan meminta keizinan Datuk Speaker untuk memberi sedikit sebanyak ucapan tentang Usul yang dicadangkan oleh Yang Amat Berhormat Ketua Menteri tadi.

Datuk Speaker, Anggaran Pembangunan yang telah dicadangkan adalah pada pertamanya menarik perhatian oleh sebab anggaran pembangunan kali ini tidak — nampaknya kita pun boleh berbunyi 'Tidak' dengan suara besar — nampak defisit. Barangkali kali ini Ahli-Ahli Pembangkang boleh bersama-sama dengan rakan-rakan saya memberikan kepujian kepada Kerajaan Negeri.

Walaupun peruntukan pembangunan bagi tahun hadapan adalah kurang jika dibandingkan dengan peruntukan-peruntukan yang telah diberikan pada tahun 1982, peruntukan-peruntukan yang telah dibudgetkan untuk pembangunan telah dibahagikan kepada projek-projek yang mustahak selepas kajian-kajian yang teliti. Sebahagian peruntukan yang terbesar sekali seperti ditunjukkan di bawah Kepala 101 telah diberikan kepada melaksanakan projek-projek peru-

mahan kos rendah dan ini saya rasa, Datuk Speaker, adalah menunjukkan bagaimana seriousness Kerajaan Negeri menganggapkan masalah kekurangan rumah-rumah kos rendah.

Di sini, Datuk Speaker, saya ingin mengambil peluang untuk mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Negeri yang telah dalam tahun ini melaksanakan beberapa projek perumahan kos rendah yang akan memperuntukkan sebanyak lebih dari 1,500 unit rumah kos rendah bagi kawasan saya seperti di Projek Mak Mandin Fasa 1 dan 2 juga di kawasan Jalan Mohd. Saad. Ini akan menyenangkan masalah-masalah kekurangan rumah kos rendah di kawasan saya walau pun kita tidak boleh selesaikan masalah ini dengan sekali gus.

Tuan Speaker: Ahli Yang Berhormat, adakah ucapan anda panjang?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Dr. Sak Cheng Lum): Barangkali boleh mengambil sedikit masa, Tuan Speaker.

Tuan Speaker: Oleh itu Ahli-Ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguh selama 15 minit.

Dewan ditangguhkan pada jam 11.30 pagi.

Dewan bersidang semula pada jam 12.00 tengahari.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Dr. Sak Cheng Lum): Datuk Speaker, sebagaimana kita sedia maklum, Pulau Pinang sedang giat maju dan sedang mengalami pembangunan pesat dari pelbagai segi-khususnya dalam kemajuan tanah. Kita telah sampai ke peringkat yang mana memulakan menebang dan merosakkan hutan-hutan se-

mulajadi serta memusnahkan bukit-bukit kita.

Sebagai contoh baru, projek pembangunan di Bukit Gambier telah menimbulkan perasaan awam yang tidak begitu baik. Di Bukit Gambier kemajuan tanah telah mengakibatkan beberapa kesulitan dan masalah pencemaran alam sekitar. Keselesaian dan ketenteraman kawasan-kawasan perumahan di sekeliling bukit itu juga terganggu. Walaupun tindakan telah dan sedang diambil untuk mengatasi masalah-masalah ini, apa yang jelas ialah tindakan pembetulan (remedial action), penyelesaian jangka pendek (short-term solution) dan penyelesaian ad-hoc (ad-hoc solution) sahaja. Ini bermakna, Datuk Speaker, bahawa tindakan hanya dijalankan apabila masalah-masalah berbangkit. Dengan kemajuan yang pesat, apa yang berlaku di Bukit Gambier akan timbul semula di kawasan-kawasan dan bukit-bukit lain pada masa hadapan.

Pada hakikatnya, soal pokok berkenaan bagaimana kejadian-kejadian semacam ini boleh dicegahkan (prevented) belum dapat diselesaikan. Tidak boleh dinafikan bahawa kemajuan dan pembangunan mesti dijalankan di negeri kita, akan tetapi perhatian yang serious mesti diberikan kepada pengujudan polisi-polisi dan garis-garis panduan atas bagaimana pembangunan pada masa depan di negeri kita tidak akan menjejaskan alam sekitar. Di samping itu, adalah perlu juga kita memperkenalkan kawasan-kawasan semulajadi (natural areas) yang perlu dipelihara (conserved). Kerajaan Negeri haruslah mengujudkan satu dasar pemeliharaan alam sekitar negeri atau State environment conservation policy — dengan izin. Dasar

ini selain dari membantu kita dalam hal pengawalan pencemaran alam sekitar dan pemeliharaan alam sekitar mesti juga memerlukan Kerajaan memperkenalkan (identify) kawasan-kawasan tertentu untuk disimpan khas sebagai kawasan taman-taman semulajadi (natural parks). Pulau Pinang adalah negeri yang kecil sekali yang sedang dibangunkan dengan pusat dan adalah wajib kita mula mengujudkan kawasan-kawasan ini demi kepentingan generasi-generasi masa depan.

Tujuan utama mengadakan kawasan-kawasan khas ini ialah untuk mengekalkan keadaan semulajadi di situ, tetapi kepentingan-kepentingan pelajaran dan rekreasi boleh dipertimbangkan sebagai objektif-objektif secondary.

Kini di Pulau Pinang kita cuma ada Taman Botanical dan Taman Rimba Rekreasi di Telok Bahang, selain dari hutan-hutan simpanan dan kawasan-kawasan tadahan (catchment areas) dan tentu ini tidak mencukupi. Saya berharap Kerajaan Negeri boleh mempertimbangkan dengan secara serious agar Pantai Keracut dan Pantai Acheh boleh dijadikan Taman Simpanan itu. Saya tidak ingin membahaskan butir-butir mengenai mengapa kawasan-kawasan tersebut haruslah dipelihara (conserved) oleh sebab banyak tokoh-tokoh *environmentalists* telah menunjukkan perasaan mereka atas perkara ini melalui akhbar (mass media).

Saya ingin menyentuh atas laporan-laporan yang menarik. Baru-baru ini di dalam suratkhabar telah menyebutkan bahawa kemungkinan ada harimau telah dijumpai di hutan Pantai Keracut. Ini mestilah memberi sokongan tambahan kepada alasan-alasan

mengapa kawasan ini mesti disimp-
pankan sebagai kawasan semula-
jadi dan saya rasa, Tuan Speaker,
mengadakan harimau dan binatang
yang boleh hidup liar dan sihat
di satu alam sekitar yang semu-
lajadi adalah lebih baik dari meng-
adakan harimau-harimau yang tidak
mempunyai gigi di dalam zoo.

Selain dari hutan-hutan dan bu-
kit-bukit simpanan (conservation)
alam sekitar mesti juga meliputi
sungai-sungai, kuala-kuala sungai
dan laut. Kerajaan Negeri sedang
giat memajukan bidang *aqua-cul-
ture* sebagai satu perindustrian. Ini
adalah satu langkah yang positif dan
innovatif dalam usaha meningkat-
kan lagi taraf ekonomi negeri kita
dan Kerajaan mestilah dipuji dalam
usaha ini. Akan tetapi Kerajaan
mestilah sedar juga bahawa kejaya-
an projek-projek *aqua-culture* mesti
bergantung atas kesediaan (avail-
ability) air-air bersih, sungai-sungai
dan laut-laut yang bersih. Maka
ini juga boleh menjadikan satu
alasan mengapa kita perlu meng-
adakan dasar bagi mengawal alam
sekitar di dalam negeri ini.

Datuk Speaker, saya juga
mengambil peluang ini untuk mem-
bincangkan dua masalah tempatan.
Yang pertama, masalah banjir dan
pemaritan di kawasan Butterworth.
Yang keduanya ialah masalah jalan-
jalan tanah di kawasan perbandar-
an.

Berkenaan masalah banjir, Da-
tuk Speaker, banjir ialah satu
masalah malang di Butterworth
dan masalah ini berlaku sekurang-
kurangnya dua-tiga kali setahun.
Walaupun saya telah berucap ber-
ulang-kali tentang masalah ini dahu-
lu, saya rasa adalah tugas saya
menitikberatkan masalah ini sam-
pai ia dapat diatasi. Masalah banjir
semakin besar dari sehari ke sehari.
Pembangunan yang giat di beberapa

kawasan di Butterworth telah
mengakibatkan kehilangan kawa-
san-kawasan takungan air semula-
jadi (natural ponding areas) dan
saluran-saluran air semulajadi (natu-
ral water outlets). Sekarang kita
tidak mempunyai sistem pengaliran
yang cukup dan baik; contohnya di
Kampung Malaysia di Mak Mandin,
di Kampung Jalan Mengkuang, di
Kampung Simpah dan Kampung
Bahru di kawasan Raja Uda dan
banyak kawasan-kawasan lain. Ada
kawasan yang boleh mengalami
banjir hanya jika hujan lebat turun
terus-menerus selama 5 hingga 6
jam pada masa dahulu, sekarang ini
sudah mengalami banjir dengan hu-
jan yang turun selama satu jam sa-
haja. Dulu di beberapa tempat, air
bah boleh surut selepas 3 hingga
4 jam, tapi sekarang air bah hanya
surut lepas 1 hingga 2 hari.

Walaupun Pelan Induk Pemari-
tan bagi kawasan Metropolita n
Butterworth telah diterima pada
dasarnya, peruntukan-peruntukan
bagi melaksanakan pelan ini tidak
diberikan di bawah Rancangan
Malaysia Keempat. Pembinaan pa-
rit-parit sedang dijalankan oleh
pemaju-pemaju swasta sahaja untuk
estet-estet perumahan masing-
masing. Jadi pembinaan parit-parit
yang sedang dijalankan pada masa
sekarang adalah secara sebahagian-
sebahagian (piecemeal) dan tidak
boleh mengatasi masalah banjir
dan pengaliran dari keseluruhannya.
Adalah menjadi harapan saya ba-
hawa Kerajaan akan melaksanakan
Pelan Induk Pemaritan ini sebaik
baik sahaja apabila keadaan eko-
nomi negeri kita meningkat semula.

Datuk Speaker, berkenaan
masalah kedua iaitu masalah jalan-
jalan tanah di kawasan perbandar-
an, pada masa sekarang masih
ada banyak jalan-jalan tanah di
kawasan perbandaran di Butter-
worth. Contohnya, Kampung Sim-
pah/Kampung Baru di kawasan

Raja Uda, di Mak Mandin juga di kawasan Bagan Jermal. Kawasan-kawasan yang tersebut ini berada dalam kawasan perbandaran tetapi masih merupakan semacam kawasan perkampungan di mana jalan-jalanraya masih juga jalan tanah. Malangnya, jalan-jalan tanah ini tidak dapat ditarkan sebagai jalan-jalan kampung luarbandar juga kerana jalan-jalan ini terletak di dalam kawasan perbandaran ataupun *within the town limits*. Dan oleh kerana jalan-jalan ini adalah jalan tanah, pihak Jabatan Kerja Raya atau M.P.S.P. tidak bertanggungjawab atas penyelenggaraannya. Jalan-jalan tanah ini terpaksa dibaiki dan diselenggarakan dari semasa ke semasa sekurang-kurangnya dua kali setahun terutamanya selepas musim hujan. Jalan-jalan ini telah biasanya diselenggarakan melalui projek-projek gotong-royong yang mana bahan-bahan seperti tanah merah dan serbuk batu diberikan di bawah projek-projek kecil melalui Pejabat Daerah. Pada jangka panjang kerja-kerja penyelenggaraan seperti ini akan menjadi mahal.

Kerja-kerja mengetarkan jalan memerlukan peruntukan yang besar pada mulanya walaupun kos kerja penyelenggaraan seterusnya adalah rendah. Sebagai contoh, Datuk Speaker, saya ingin menyatakan tentang permintaan untuk mengetarkan sebuah jalan tanah di Kampong Malaysia, Mak Mandin baru-baru ini. Kos anggaran adalah sebanyak \$18,000.00. Permohonan ini telah disampaikan kepada Jabatan Kemajuan Negeri tetapi malangnya tidak dapat diluluskan oleh kerana sebab-sebab teknikal (technicalities) iaitu jalan itu terletak di dalam kawasan perbandaran. Ada banyak lagi jalan-jalan seperti ini yang perlu ditarkan, bukan ditarkan semacam jalanraya tetapi ditarkan semacam jalan kampung. Saya harap Kera-

jaan Negeri boleh menepikan "red-tape" atau teknikaliti dan menimbangkan kebaikan-kebaikan yang boleh didapati dari projek-projek ini untuk keuntungan dan kepentingan rakyat kita.

Pada masa kesusahan atau ke-melesetan ekonomi sekarang, jalan-jalan tanah ini masih boleh diselenggarakan seperti masa dahulu. Tetapi saya harap bahawa peruntukan-peruntukan akan diberi untuk mengetarkan jalan-jalan tanah di kawasan perbandaran apabila keadaan ekonomi kita meningkat semula.

Begitulah ucapan saya dan saya sekali lagi menyokong Usul yang telah dibangkitkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri.

Sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Bakap (Encik Teoh Kooi Sneah): Datuk Speaker, saya ingin mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini untuk menyokong Usul Anggaran Pembangunan 1983 yang di bawa oleh Y.A.B. Ketua Menteri pada pagi tadi.

Datuk Speaker, saya percaya Kerajaan Negeri Pulau Pinang akan terus maju, walaupun kami sedang menghadapi akibat kemerosotan ekonomi dunia. Kami mesti menjalankan projek-projek yang sungguh-sungguh mustahak dengan cermat untuk kepentingan rakyat di negeri ini.

Bagaimanapun saya suka mengambil kesempatan di dalam Dewan ini untuk menyuarakan hasrat dengan harapan terhadap Pihak Berkuasa Air. Penubuhan Pihak Berkuasa Air telah diluluskan di Dewan ini di bawah pimpinan dinamik Lembaga Pihak Berkuasa

Air dan Pengurus Besar serta kakitangannya. Ia telah berfungsi dan menjalankan tugasnya dengan amat baik. Sukalah saya mengucapkan tahniah dan terima kasih di atas pencapaian mereka pada dekad (decade) yang lalu. Rakyat kita telah berkeupayaan untuk memperolehi bekalan air dan kita merasa bangga untuk menyatakan malahan rakyat di Daerah Krian di Negeri Perak pun sedang menikmati kemudahan bekalan air di negeri kami.

Yang pertama dan utama, saya merasa bahawa Pihak Berkuasa Air adalah terlampau bersikap perdagangan dengan dasarnya, dan terlalu berkepentingan untuk mengaut keuntungan yang mana dibebankan ke atas pengguna-pengguna air. Saya perhatikan dari kunci kira-kira bahawa Pihak Berkuasa Air telah mengambil alih aset-aset tetap dan pampasan berjumlah \$16,861,845.00 dari tanggungan Majlis Bandaraya Pulau Pinang dan Bahagian Air Jabatan Kerja Raya Pulau Pinang. Harta-harta sekarang telah meningkat dengan memuaskan sehingga ke jumlah lebihkurang \$81 juta pada akhir tahun 1980. Pertunjukan tahunan adalah baik. Setelah ditolak semua perbelanjaan dan susutan nilai, kelebihan bagi tahun 1980 ialah \$3,117,532.00. Wang cadangan am merupakan lebih hasil tidak dibahagikan yang terkumpul berjumlah \$10,778,507.00 pada masa yang sama.

Pihak Berkuasa Air adalah terlampau cekap dan mungkin terlalu sadar dan merasa bebanan dan tanggungjawab akan komitmennya oleh kerana apabila Pihak Berkuasa Air diwujudkan di mana ia mewarisi tanggungan yang paling berat seperti saya nyatakan di atas. Saya ingin mengesyorkan supaya

kedua-dua jabatan yang disebutkan tadi membatalkan hutang yang ditanggung oleh Pihak Berkuasa Air. Walhal ianya untuk maksud kira-kira sahaja. Harta-harta adalah juga kepunyaan rakyat negeri ini. Rakyat sebenarnya tidak mengambil kisah sama ada ianya dimasukkan ke dalam saku kiri atau kanan.

Saya membuat seruan ini adalah oleh kerana Pihak Berkuasa Air terlalu mengambil berat tentang tanggungannya dan ia terlalu bersifat perdagangan dan telah terlupa dengan dasarnya supaya membekalkan kemudahan keperluan asas ini kepada rakyat tanpa mengakibatkan kesusahan dan membawa gangguan kepada pengguna-pengguna air.

Saya mempunyai bukti bahawa Pihak Berkuasa Air selalu menukar bil pembayaran air dari kediaman ke kadar perniagaan apabila didapati tuanpunya tanah sedang memperbaiki rumah. Saya amat terperanjat bahawa apabila pembaikan atau sambungan dibuat kepada sebuah rumah, ataupn runtuhannya rumah untuk pembinaan semula, bila Pihak Berkuasa Air telah diberitahu, mereka terlalu mengambil masa yang panjang, kadangkala sampai lebih dari enam bulan untuk meminda balik kod perniagaan kepada kadar kediaman. Ada kejadian di mana saya sendiri sebagai wakil rakyat terpaksa, bagi pihak pengguna air, menulis surat demi surat dan telepon demi telepon untuk merayu kepada Pihak Berkuasa Air, tetapi pihak itu selalu ragu-ragu untuk meminda balik kod itu.

Datuk Speaker, saya tidak terperanjat bahawa kebanyakan tuan punya rumah menghadapi penderitaan seperti ini dan saya sendiri menanggung nasib yang sama. Seorang pegawai Pihak Berkuasa Air telah melihat bahawa rumah saya sedang diperbaiki dan pegawai itu

telah mengugut untuk memotong bekalan air saya sekiranya saya gagal menunjukkan bil air saya. Pada masa lalu, apabila saya menerima aduan seperti ini, saya fikir pegawai Pihak Berkuasa Air hanya berselero atau bermain-main sahaja, tetapi sekarang telah terbukti tanpa ragu-ragu Pihak Berkuasa Air adalah teguh dan keras dengan arahan yang tertentu dari atasan.

Izinkan saya mengambil sedikit masa di Dewan ini untuk menjelaskan kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat sikap Pihak Berkuasa Air yang kadangkala tidak berperikemanusiaan dan tidak *realistic*. Contohnya, setengah orang yang membeli rumah daripada pemaju, selepas Sijil Kelayakan atau "Occupation Certificate" diberikan oleh Majlis Perbandaran, kebanyakan orang ramai mendapati bahawa rumah itu tidak begitu sesuai dengan pandangan matanya, maka ia mungkin membuat kerja-kerja lantai atau lain-lain tambahan kecil. Pihak Berkuasa Air adalah tersangat dan terlalu cekap untuk memotong bekalan air atau meminda kadar kod 1 kepada kod 3 atau kod 4 dan alasan yang diberi oleh pihak nya ialah rumah itu sedang dalam binaan.

Contoh kedua ialah terdapat rumah yang sedang diperbaiki atau sedang diperbesarkan, Pihak Berkuasa Air akan cekap membuat kesimpulan itu tanpa pertimbangan.

Contoh-contoh di atas adalah rumah-rumah yang sedang ada, sama ada Pihak Berkuasa Air suka atau tidak. Rumah-rumah ini mempunyai nombor patil rumah dan adalah rumah-rumah yang sah, tetapi malangnya Pihak Berkuasa Air akan merojok kepada pihak Majlis Perbandaran di mana jawapannya selalu memakan masa,

dan kadang-kala mendapatkan jawapan bahawa rumah itu adalah rumah haram.

Ada juga kes-kes di mana rumah itu telah dimusnahkan oleh kebakaran atau bencana alam dan mereka ini tidak dikecualikan tetapi digolongkan untuk menerima hukuman yang sama. Datuk Speaker, perkataan pembinaan atau *construction* sebagaimana yang ditafsirkan oleh Pihak Berkuasa Air adalah begitu kukuh dan tidak bertolak ansur.

Pada pendapat saya, apabila sebuah rumah itu telah diberi Sijil Pendudukan (Occupation Certificate) untuk kediaman dan apa tujuan sekalipun, hendaklah tetap sebagai kediaman sama ada rumah itu sedang menjalankan pindaan atau sambungan dan tambahan, ataupun runtuh keseluruhannya untuk dibina semula, oleh kerana ia tidak mengandungi niat perniagaan. Tuan punya rumah seperti ini adalah berbeza dengan seorang pemaju yang jelas mempunyai niat untuk mengaut keuntungan dan pembinaannya adalah mengandungi satu nilai perdagangan bagi perniagaan.

Dengan demikian, saya dengan sukacitanya menggesa supaya mengkaji semula polisi Pihak Berkuasa Air dengan sikap adil dan saksama tanpa menyebabkan kesusahan yang tidak wajar kepada penduduk-penduduk atas alasan-alasan seperti mana yang saya sebutkan tadi.

Datuk Speaker, lagi satu aspek yang saya ingin menyentuhkan adalah berkenaan dengan pili pancur awam. Saya percaya Ahli-Ahli Yang Berhormat tentu akan bersejua dengan saya bahawa penduduk-penduduk tempatan memang mengharap-harapkan pili pan-

cur awam terutamanya di ladang-ladang dan kampung-kampung di-ujudka. Ada kawasan-kawasan yag tertentu di mana tuan-tuan tanah enggan memberi kebenaran kepada penyewa untuk memasang bekalan air ke rumah-rumah individu. Setengahnya, disebabkan pemiliknya telah meninggal dunia dan warisnya tidak membuat permohonan "Letter of Administration", penyewa yang miskin itu tidak mendapat bekalan air untuk selama beberapa generasi.

Datuk Speaker, saya percaya Enakmen Pihak Berkuasa Air hendaklah dipinda supaya membolehkan Pihak Berkuasa Air memasang paipnya tanpa halangan dari tuan tanah dengan tujuan meluluskan permohonan-permohonan untuk bekalan air kepada rakyat atas fahaman perikemanusiaan.

Pihak Berkuasa Air telah mendapat berjuta-juta ringgit tiap-tiap tahun dan hendaklah mengambil alih semua pili-pili pancur awam di negeri ini. Kerajaan Negeri ataupun Setiausaha Kerajaan kian membayar beribu-ribu ringgit tiap-tiap tahun bagi bil-bil bekalan air pili pancur awam kepada Pihak Berkuasa Air. Selain dari itu, Datuk Speaker, Pihak Berkuasa Air mestilah memberi perkhidmatan pili pancur awam kepada kawasan-kawasan yang memerlukan, apabila terdapat tuan tanah enggan memberi akuan kepada pemasangan bekalan air.

Datuk Speaker, rancangan saluran-saluran paip kampung hendaklah diperhebatkan dan dibekalkan kepada setiap orang di negeri kita supaya dapat menikmati bekalan air sebelum kita memberi bekalan ini kepada negeri lain. "Jangan menyusu kera di rimba, anak di rumah mati kelaparan". Ini akan menjadi perkara yang tidak adil dan tidak saksama jika sekiranya

penduduk-penduduk sendiri tidak mendapat bekalan sedangkan Daerah Krian menikmatinya.

Datuk Speaker, saya mengakui di Dewan ini bahawa pada keseluruhan perkhidmatan Pihak Berkuasa Air adalah memuaskan, tetapi masih ada tempat boleh diperbaiki untuk kepentingan rakyat di negeri kita.

Datuk Speaker, saya perhatikan bahawa permohonan-permohonan permit untuk permainan wayang bagi tujuan ugama adalah sangat menyukarkan, di mana pemohon kena membayar cagaran sebanyak \$1,000.00 sebelum mengeluarkan lesen. Nampaknya permit ini adalah dikehendaki oleh pihak Polis selain kehendak-kehendak lain. Kadangkadang Pihak Berkuasa, iaitu Pegawai Daerah, tidak menerima jaminan daripada Wakil Rakyat dan ini telah beberapa kali membingungkan Wakil Rakyat. Seperti Yang Berhormat semua ketahui, tandatangan seorang Wakil Rakyat pun tidak berharga \$1,000.00.

Pada biasanya proses mendapat lesen ini dapat diselesaikan dalam tempoh satu bulan, malangnya, pada masa sekarang pihak yang berkenaan meminta dua bulan pula untuk memproses permohonan itu. Saya percaya, Datuk Speaker, kehendak-kehendak sedemikian ini hendaklah dikaji semula kerana permainan-permainan wayang ini adalah bertujuan keugamaan dan tidaklah untuk kutipan. Saya yakin Yang Berhormat akan bersetuju bahawa bayaran balik cagarannya mengambil satu masa yang panjang. Disebabkan kelewatan ini, saya anggap bahawa pentadbiran ini lenyap setapak ke belakang di mana kecekapan adalah diutamakan.

Datuk Speaker, satu contoh ialah Jawatankuasa Kemajuan dan

Keselamatan Kampung yang telah ujud dalam Negeri Pulau Pinang. Sejak ia ditubuhkan, terdapat kawasan-kawasan yang begitu aktif dan telah banyak menyumbangkan kemajuan di kawasan-kawasan terutama sekali di kawasan luar bandar, tapi di akhir-akhir ini, saya memperhatikan bahawa pertubuhan ini telah menjadi satu bola politik di mana setengah ahli-ahli politik telah menggunakannya untuk kepentingan politiknya sendiri. Banyak permainan politik akan memecahkan perpaduan J.K.K.K. ini dan juga akan menjejaskan pembangunan di kawasan yang berkenaan. Saya yakin sepenuhnya bahawa pemimpin-pemimpin tempatan patutlah diberi peluang untuk memimpin dan menduduki dalam J.K.K.K. Kerajaan hendaklah membenarkan serta mengalakkan sistem undi bebas dalam kampung-kampung dan membenarkan penduduk-penduduk di kawasan berkenaan memilih pemimpin-pemimpin mereka sendiri untuk mewakili mereka dalam berbagai masalah. Ini akan menggalakkan pertandingan yang sihat dari para politik melantik sesiapa yang disukainya. Dibalikinya, meneliti latar belakang setiap orang yang dilantik amat penting oleh sebab ini akan melibatkan penghormatan dan kestabilan J.K.K.K. dan akan memastikan bahawa tidak ada aktiviti yang tidak sihat dan lain-lain kegiatan untuk kepentingan diri sendiri di setiap kawasan. Sistem J.K.K.K. adalah sangat berkesan untuk pembangunan sekiranya semua anggota yang berkenaan memainkan peranan tanpa merasa takut atau pilih kasih. Dengan amalan demikian, saya percaya, akan dapat mencapai hasrat Kerajaan untuk menjadi sebuah Kerajaan yang "Bersih, Cekap dan Amanah".

Datuk Speaker, di bawah sistem Kerajaan yang diamalkan di Negeri Pulau Pinang sekarang, tugas-tugas

Wakil Rakyat adalah kritikal di mana *backbenchers* hanya menjalankan tugas-tugas mereka sebagai penasihat dalam beberapa Jawatankuasa Negeri. Jentera yang berkesan untuk mereka hanyalah Jawatankuasa Tindakan Daerah di mana semua jabatan di peringkat daerah dan Wakil-Wakil Rakyat dapat bertemu dan bermesyuarat dari masa ke semasa. Akan tetapi, adalah amat dikesalkan bahawa terdapat sebilangan besar pegawai-pegawai yang hadir adalah daripada kakitangan-kakitangan rendah dan tidak dapat memberi sebarang keputusan jika sesuatu soalan dibangkitkan. Dengan yang demikian, saya rasa banyak masa dan tenaga telah dibazirkan. Ada di antara jabatan-jabatan di dalam negeri ini tidak pernah memberi perhatian untuk menghantar pegawai-pegawainya ke mesyuarat-mesyuarat tersebut. Sebagai contoh, Bahagian Perumahan Negeri tidak pernah menghantar pegawainya menghadiri Mesyuarat Jawatankuasa Tindakan Daerah.

Datuk Speaker, perkara perumahan dalam negeri ini telah menjadi satu issue besar. Saya merasa gembira bahawa Kerajaan Negeri sedang berusaha untuk menyediakan keperluan perumahan, akan tetapi, bila rumah-rumah diperuntukkan kepada pemohon yang berjaya, banyak masalah telah dibangkitkan kemudian. Kerajaan hendaklah sentiasa mendengar kesulitan-kesulitan yang dihadapi dari mengambil sikap yang tidak peduli.

Datuk Speaker, saya suka menyentuh atas perkara Rancangan Perumahan di Sungai Jawi. Amatlah sedih menyata bahawa di rancangan ini tidak ada lampu-lampu jalan, tidak ada pagar rumah, tidak ada kedai, tidak ada rumah ibadat dan lain-lain kemudahan. Kebanyakan penduduk berhajat membuat tam-

bahan untuk porch, dapur dan pagar rumah. Meskipun begitu, saya syorkan kepada Bahagian Perumahan Negeri bahawa satu pelan setara patutlah dilengkapkan untuk kesenangan penduduk-penduduk dan juga akan mendapat keseragaman. Kecuali pihak Bahagian Perumahan Negeri bertindak dengan secepatnya, masalah-masalah tambahan haram dan sebagainya akan timbul. Oleh kerana rancangan ini melibatkan lebih dari 600 buah rumah dan untuk menjamin keselamatan, lampu-lampu jalan patutlah disediakan. Beberapa kes pecah rumah dan kecurian telah dilakukan di kawasan tersebut, dan saya berharap Kerajaan Negeri akan mengambil langkah segera untuk menentukan bahawa penduduk-penduduk di kawasan tersebut dapat hidup dengan aman dan sejahtera.

Pengindahan rancangan ini adalah juga amat penting. Dengan menanam pokok-pokok dan rumput di kawasan tersebut akan menentukan bahawa rancangan ini menjadi satu kawasan di mana suasananya bersih dan indah sebelum lalang-lalang mulai tumbuh di kawasan tersebut.

Sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Bukit Tengah (Encik Liang Thau Sang): Tuan Speaker, saya bangun untuk menyokong serta ingin mengambil bahagian dalam perbincangan tentang Usul yang telah dicadangkan oleh Yang Amat Berhormat Ketua Menteri pada pagi ini.

Sepertimana Tuan Speaker sedia maklum, Kerajaan Negeri akan membelanjakan wang sebanyak \$49,883,210.00 bagi beberapa sektor pengurusan dan pembangunan tahun hadapan walaupun negara kita sedang menghadapi kemelesetan ekonomi dunia. Ini telah mem-

buktikan bagaimana Kerajaan Barisan Nasional adalah sebuah Kerajaan yang memegang tanggungjawab melaksanakan projek-projek pembangunan bagi faedah dan kepentingan rakyat. Oleh yang demikian keyakinan kepada Kerajaan Negeri pun telah bertambah. Sungguhpun demikian, kami tidak boleh berasa puas hati dengan apa yang telah dicapai, akan tetapi kami mesti berusaha dengan lebih giat lagi untuk menentukan bahawa segala projek pembangunan yang dilancarkan dapat memenuhi kehendak-kehendak rakyat yang kami wakili.

Peruntukan yang diberi oleh Kerajaan Persekutuan kepada Negeri Pulau Pinang di bawah Rancangan Malaysia Keempat sungguh kurang daripada apa yang dipinta khususnya dalam peruntukan pembangunan perumahan. Walau bagaimanapun, untuk mengatasi masalah kekurangan rumah, Kerajaan Negeri telah memutuskan hendak melaksanakan semua projek-projek perumahan yang telah dilancarkan secara berdikari. Keberanian dan keazaman Kerajaan Negeri telah memenangi keyakinan dan penghormatan daripada rakyat.

Kebolehan Kerajaan Negeri sangat terhad untuk mengatasi masalah kekurangan rumah dengan lebih berkesan. Sudah pasti kami perlu mendapat kerjasama dan penyertaan sektor swasta dalam pembangunan tersebut, pada hal Kerajaan Negeri telah berkali-kali menegaskan kepentingan penyertaan sektor swasta dalam pembangunan rumah khasnya rumah-rumah kos rendah. Oleh itu Kerajaan Negeri mestimemperuntukkan kemudahan-kemudahan kepada sektor swasta yang sudi menyertai dan menolong mereka dengan seboleh-bolehnya dengan segera mengatasi kesusahan dan kesulitan yang dihadapi. Tuan

Speaker, walau bagaimanapun, sebenarnya sudah terdapat banyak permohonan pembangunan perumahan daripada sektor swasta telah ditangguhkan atau ditolak oleh pihak yang berkenaan dengan alasan-alasan yang nampaknya tidak munasabah dan adalah menghairankan bahawa kebanyakan permohonan perumahan yang telah ditolak itu adalah dari Seberang Perai Utara.

Tuan Speaker, kejadian tersebut sudah tentu tidak selari dan sebenarnya bertentangan dengan keinginan Kerajaan Negeri yang akan menjejaskan usaha Kerajaan Negeri untuk mengatasi masalah kekurangan rumah dalam negeri ini. Untuk kepentingan rakyat saya menyeru agar Kerajaan akan memandang berat di atas kejadian tersebut.

Tuan Speaker, sebagai Tuan Speaker sedia maklum, kelulusan permohonan dan pembahagian rumah-rumah kos rendah Kerajaan Negeri diamalkan mengikut sistem yang tertentu. Sistem tersebut telah dikaji semula dan dipinda beberapa kali untuk memenuhi keperluan masa. Saya berharap sebelum mengkaji semula sistem yang ada itu, Jawatankuasa Perumahan Negeri perlu berunding dengan rakyat khususnya dengan Wakil-Wakil Rakyat supaya dapat memahami keperluan rakyat yang sebenarnya dan menjadikan sistem itu lebih sempurna.

Tuan Speaker, saya ingin mengemukakan dua pandangan untuk pertimbangan Jawatankuasa berkenaan dan satu daripadanya ialah Kerajaan perlu menimbang untuk memberi keutamaan kepada pemohon-pemohon daripada tempat di mana rumah-rumah itu dibina. Adalah dianggap kurang bermakna sekiranya penduduk-penduduk tempatan tidak dapat mengecapi faedah

dalam projek pembangunan yang dilaksanakan di tempat mereka.

Satu lagi, Jawatankuasa Perumahan mesti mengkaji dan mempertimbangkan rayuan daripada rakyat dengan lebih serious dan tidak seperti yang telah diamalkan di masa dahulu di mana rayuan hanya diberi akuan penerimaan dan rayuan itu kemudiannya diketepikan begitu sahaja.

Tuan Speaker, dengan memperuntukkan rumah-rumah sahaja tidak dianggap sebagai mencukupi. Adalah perlu diperuntukkan kemudahan-kemudahan seperti pasar, tempat rekreasi dan lebih-lebih lagi sekolah. Dalam masa 20 tahun yang lalu, kemudahan-kemudahan pasar di seluruh Seberang Perai tidak bertambah mengikut keperluan sungguhpun bilangan penduduk-penduduk di tempat itu telah berlipat ganda. Dalam kawasan perumahan yang besar, selalunya tapak untuk membina pasar akan ditekupikan, akan tetapi pasar-pasar itu tidak dapat dibina walaupun penduduk telah tinggal di situ beberapa tahun lamanya. Oleh kerana kekurangan pasar, penduduk terpaksa pergi ke bandar untuk membeli keperluan harian. Ini bukan sahaja mendatangkan kesusahan kepada mereka bahkan menyebabkan masalah kesesakan lalu lintas. Taman Seri Rambai dan Desa Damai adalah satu tempat dalam kawasan saya di mana terdapat beribu-ribu rumah tetapi tidak ada kemudahan pasar. Kerajaan Negeri perlu mengambil langkah yang lebih awal sebelum masalah tersebut menjadi lebih rumit.

Di samping itu Kerajaan juga perlu mengadakan kemudahan sekolah dengan lebih awal. Apabila satu kawasan perumahan yang besar siap dibina, penghuni-penghuni berpindah ke dalamnya. Masa-

la yang pertama mereka hadapi ialah masalah persekolahan bagi anak-anak mereka. Oleh kerana tidak ada sekolah di kawasan itu, mereka terpaksa menghantar anak-anak mereka untuk belajar di sekolah yang jauh daripada rumah mereka. Ini bukan sahaja menimbulkan masalah pengangkutan akan tetapi memberatkan perihal keadaan ekonomi mereka. Satu contoh yang jelas adalah di Bandar Seberang Jaya. Saya menyeru kepada pihak Kerajaan Negeri supaya memberi keutamaan dalam peruntukan kemudahan sekolah dan bersama-sama itu menimbang keperluan rakyat yang berbilang kaum.

Tuan Speaker, kebanyakan rakyat di Kawasan Juru di Seberang Perai terdiri daripada petani dan nelayan. Baru-baru ini oleh kerana masalah perairan di situ, banyak tanah sawah tidak dapat diusahakan dan menjadi tanah rang. Untuk menyara keluarga mereka, rakyat Juru khasnya rakyat muda terpaksa meninggalkan rumah mereka untuk mencari kerja di tempat lain. Dengan keadaan tersebut bekalan tenaga buruh telah menjadi semakin kurang. Kerajaan telah cuba memperbaiki sistem perairan di situ akan tetapi usaha Kerajaan akan menjadi sia-sia sahaja tanpa bekalan tenaga buruh yang mencukupi. Tanah-tanah sawah tidak dapat diusahakan sekiranya tidak ada tenaga buruh. Sungguhpun sistem perairan sudah diatasi, Kerajaan Negeri mesti mempertimbangkan untuk mengadakan projek perindustrian di kawasan tersebut supaya orang-orang tempatan boleh mendapat pekerjaan kilang tempatan sambil mengusahakan tanah-tanah sawah di situ. Jika tidak saya bimbang tanah di Juru akan menjadi tanah rang juga sungguhpun sistem perairan telah diperbaiki.

Tuan Speaker, akhirnya saya mohon sekali lagi menyokong Usul ini.

Tuan Speaker: Yang Amat Berhormat dan Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian, Dewan ditangguhkan sehingga 2.30 petang.

Dewan ditangguhkan pada jam 1.00 petang.

Dewan bersidang semula pada jam 2.45 petang.

Tuan Speaker: Dewan disambung semula.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tuan Speaker, cogankata Barisan Nasional dan pemimpin-pemimpin Barisan Nasional ialah "Bersih, Cekap dan Amanah". Tuan Speaker, apa yang mustahak bila kita membahaskan Usul yang dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat mengenai Anggaran Pembangunan Tahun 1983 ialah adakah Kerajaan Negeri Barisan Nasional "Bersih, Cekap dan Amanah" termasuk pemimpinnya Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Pulau Pinang dan juga Ahli-Ahli Exco beliau dan juga pentadbiran dalam negeri ini? Tuan Speaker, dalam fikiran saya pimpinan Yang Amat Berhormat Ketua Menteri tidak sesuai bila dibandingkan dengan pimpinan 2M dalam Barisan Nasional. Pimpinan 2M ini menjadi pimpinan kategori lain bila dibandingkan dengan pimpinan Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Pulau Pinang. Tuan Speaker, 2M bila pun ada, dari mula sampai sekarang masih dalam satu parti juga, tidak lompat dari satu parti ke parti lain. Ini adalah satu tanda yang baik tetapi tanda yang baik ini tidak ada bila kami melihat sejarah politik Ketua Menteri Pulau Pinang.

Tuan Speaker, kelmarin dulu ketika Yang Amat Berhormat Ketua Menteri menjawab soalan saya beliau telah menyatakan bahawa tidak ada cadangan untuk melantik

seorang Timbalan Ketua Menteri bagi Negeri Pulau Pinang. Apabila saya mendesak untuk mendapat alasannya, saya tidak dilayani. Tidak ragu lagi bahawa Yang Amat Berhormat Ketua Menteri sudah tua dan patut bersara dengan elok-nya dalam fikiran saya. Yang Amat Berhormat Ketua Menteri mendukung *Settlement Council* pada tahun 1955.....(g a n g u a n).

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman Bin Haji Abbas): Tuan Speaker, *point of order*: Peraturan 46(xiii) (d) iaitu Ahli diminta jangan menyentuh peribadi. Jadi banyak lagi benda-benda yang kita boleh cakapkan.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tuan Speaker, ini bukan soalan peribadi. Apa yang saya cakapkan adalah di dalam konteks pimpinan rasmi Yang Amat Berhormat Ketua Menteri dan bukan hal peribadi. Saya timbulkan hal Ketua Menteri bukan sebagai seorang individu tetapi sebagai seorang pemimpin yang tinggi sekali dalam Negeri ini. Oleh kerana itu, saya tidak melanggar peraturan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat tadi. Oleh itu bolehkah saya teruskan dengan ucapan saya, Tuan Speaker?

Tuan Speaker, dalam pentadbiran negeri patutlah diberi jalan bagi darah muda. Apabila seseorang itu sudah tua, ia mesti menyedari kenyataan. *Ultimatum* telah diberi kepada negeri kita oleh Menteri Besar Kedah yang muda jika dibandingkan umurnya dengan Yang Amat Berhormat Ketua Menteri kita. Kita harus mempunyai seorang Ketua Menteri yang sanggup menghadapi cabaran. Bagi suatu pentadbiran negeri menjadi efektif, pemimpinnya mesti berwaspada dan cergas pemikiran serta teguh badan-

nya. Kebanyakan Ahli-Ahli Exco lebih muda jika dibandingkan umurnya dengan Yang Amat Berhormat Ketua Menteri. Adalah arif bagi seorang Ketua Menteri (gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Dr. Sak Cheng Lum): Datuk Speaker, *point of order*. Di bawah Peraturan 46, "Aturan-Aturan Berbahas", bahagian (vi):

"Tiap-tiap Ahli hendaklah mengadakan buah fikiran itu kepada perkara yang ditimbangkan sahaja."

Jadi, Datuk Speaker, sekarang saya faham kita dalam perbahasan Usul Anggaran Pembangunan.

Tuan Speaker: Ahli Yang Berhormat, saya harap boleh bawa perkara lain.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Ini Usul pembangunan. Jika ada pembangunan yang wajar atau yang baik (gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Dr. Sak Cheng Lum): Datuk Speaker, saya minta penjelasan. Bagaimana umur Yang Amat Berhormat Ketua Menteri kita — sama ada tua atau tidak tua — ada bersangkutan dengan pembangunan?

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Itu ada. Jikalau Ketua Menteri tidak sihat mentally oleh kerana sudah tua (gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Kelmarin ada cakap dalam pentadbiran.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Apa yang

saya cakapkan kelmarin itu tentang perkara yang diperbangkitkan kelmarin.

Tuan Speaker: Yang Berhormat, saya ingat sudah cukup.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tuan Speaker, oleh kerana ini satu perkara yang mustahak, bolehkah saya sambung?

Adalah harus bagi seorang Ketua Menteri bersara bila habis tempohnya. Saya perhatikan beliau tidor sekejap-sekejap di persidangan Dewan ini. Saya ada melihatnya. Bagaimanapun, mengapakah seorang Timbalan Ketua Menteri tidak dilantik, Tuan Speaker? Memanglah Yang Amat Berhormat bersubahat dalam perlantikan dua Timbalan Ketua Menteri pda masa lalu — Encik Mustapa bin Hussain yang kini menjadi Hakim Mahkamah Tinggi dan mendiang Datuk Ooh Chooi Cheng.

Saya ingin tahu, Tuan Speaker, sama ada Kerajaan sedia menjadi contoh kepada orang ramai dengan mengisytiharkan harta-harta benda Ahli-Ahli Exco jikalau Ahli-Ahli Exco adalah "Bersih, Cekap dan Amanah". Apa yang mustahak di sini ialah amanah. Bolehkah diadakan pengisytiharan harta benda oleh tiap-tiap Ahli Exco dalam Dewan yang mulia ini? Tuan Speaker, rakyat berhak mengetahui harta-harta benda Ahli-Ahli Exco yang mentadbirkan negeri ini. Ahli-Ahli Exco tidak payah merasa takut jika mereka tidak bersalah atau tidak menyembunyikan sesuatu! Yang Amat Berhormat Ketua Menteri juga mesti mengisytiharkan harta-harta beliau. Beliau tidak sepatutnya takut berbuat sedemikian. Jikalau ada buat permohonan untuk mendapat ta-

nah, beritahu. Kelmarin dulu, Tuan Speaker, bila saya menyoal Ahli-Ahli Yang Berhormat di sebelah sana, tidak seorang pun bangkit untuk mengatakan bahawa apa yang saya cakapkan itu adalah benar. Ada Ahli-Ahli Exco yang (gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Tuan Speaker, penjelasan. Saya beritahu, saya tidak minta. Dia kata semua Ahli-Ahli minta. Ini menunjukkan dia tidak faham. Dia kata semua sekali tidak *declare*. Saya sudah *declare*.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Sudah *declare*. Apa yang Ahli Yang Berhormat telah cakap ialah "Saya ada banyak tanah, tidak payah buat permohonan".

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Ya.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Itu jua.

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Ya.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Jadi Ahli-ahli yang lain yang ada membuat permohonan untuk mendapat tanah Kerajaan tidak berani bangkit?

Ahli Kawasan Bayan Lepas (Encik Mohd. Zain bin Haji Omar): Saya adakah?

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Yang Berhormat, jika ada, jika berani, bangkit sekarang. Jika tidak, jangan.

Ahli Kawasan Bayan Lepas
(Encik Mohd. Zain bin Haji Omar):
Ya, saya bangkit. Saya tanya!
Saya adakah?

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Saya soal,
bukan awak soal. Ada buat permohonan?

Ahli Kawasan Bayan Lepas
(Encik Mohd. Zain bin Haji Omar):
Saya tanya balik. Adakah saya
mempunyai tanah?

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Saya soal.
Ini tugas saya.

Ahli Kawasan Bayan Lepas
(Encik Mohd. Zain bin Haji Omar):
Saya tanya balik.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Adakah tidak?

Ahli Kawasan Bayan Lepas
(Encik Mohd. Zain bin Haji Omar):
Tidak ada.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Jika tidak
ada, duduk.

Ahli Kawasan Bayan Lepas
(Encik Mohd. Zain bin Haji Omar):
Saya tanya balik.

Ahli Kawasan Bukit Glugor
(Encik Karpal Singh): Duduk.

Ini satu perkara yang mustahak.
Saya sekarang beri notis kepada
Yang Berhormat Ahli dari Kawasan
Bagan Dalam — enam bulan lagi
saya mahu tahu mana tiap-tiap
Ahli Exco termasuk Yang Berhormat
dari Bagan Dalam dan termasuk
juga Ketua Menteri Pulau Pinang.
Adakah sesiapa Ahli Yang
Berhormat di sini dan juga pemimpin
Barisan Nasional yang telah

membuat permohonan, dan juga
adakah permohonan ini berjaya?
Dalam enam bulan, Yang Berhormat
dari Bagan Dalam, saya mahu
jawapan atas perkara ini. Jangan
buat apa yang ada dibuat pada
hari itu. Jangan kata sudah buat
kajian tetapi sampai hari ini tidak
ada keputusan. Enam bulan lagi.
Saya bagi satu amaran sekarang.
Jangan beritahu kepada Dewan
ini, dalam masa enam bulan tepat,
bahawa tidak ada beri notis, tidak
ada masa untuk buat siasatan. Ambillah
perhatian sekarang.

Tuan Speaker, apa yang saya
kata tadi ialah kepada siapa Yang
Amat Berhormat Ketua Menteri
mengisytiharkan hartanya? Beliau
tidak sepatutnya takut berbuat
demikian. Sebagai Ketua Menteri,
beliau semestinya berbuat sedemikian
dahulu, tambahan pula
Barisan Nasional melaungkan “Kerajaan
bersikap Bersih, Cekap dan Amanah.”
Seorang yang cekap, bersih dan
amanah tidak akan takut terhadap
pemeriksaan oleh orang ramai.

Tuan Speaker, pada pendapat
saya, Yang Amat Berhormat Ketua
Menteri telah melakukan ketakutan
hingga ke peringkat maksima ketika
menghadapi tuntutan Sultan Perak
di samping melayani *ultimatum*
Menteri Besar Kedah tentang masalah
Sungai Muda dalam tempoh
satu bulan. Kelmarin Tuan Speaker
ada membuat satu keputusan bahawa
kita tidak boleh menyentuh nama
Sultan Perak di dalam Dewan ini.
Bolehkah saya merayu kepada
Tuan Speaker untuk menimbang
semula keputusan itu? Keputusan
itu, Tuan Speaker, adalah bercanggah
dengan keputusan yang telah
diberi oleh Yang Berhormat
Speaker Dewan Rakyat dalam sidang
Dewan Rakyat baru-baru ini.
Dalam sidang itu, Tuan

Speaker, tiga atau empat orang Ahli Yang Berhormat telah kemukakan soalan atas perkara itu.

Tuan Speaker, pada 12hb. Oktober tahun 1982, Tuan Azhurul Abidin bin Haji Abdul Rahim telah bertanya soalan ini dalam Dewan Rakyat. Tuan Azhurul Abidin bin Haji Abdul Rahim telah meminta Menteri Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan kemajuan yang telah tercapai mengenai tuntutan ke atas sebidang kawasan di sempadan Perak/Pulau Pinang yang dibuat oleh Negeri Perak, dan adakah Kementerian beliau akan berpanduan dengan bukti-bukti yang terdapat di dalam dokumen yang disimpan di dalam Arkib Negara. Itu soalan pertama.

Tuan Speaker, pada 21hb. Oktober tahun ini juga, rakan saya, Tuan Chan Kok Kij, telah meminta Menteri Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan apakah tindakan yang Kerajaan Pusat telah mengambil untuk menyelesaikan tuntutan yang (gangguan).

Tuan Speaker: Ahli Yang Berhormat Kawasan Bukit Glugor, itu perkara Dewan Rakyat.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tuan Speaker, itu keputusan di dalam Dewan Rakyat atas perkara yang sama.

Tuan Speaker: Saya tahu, tidak payah cerita panjang.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Bukan cerita panjang, tetapi jikalau Tuan Speaker membuat satu perintah yang melanggar dengan perintah yang ada dibuat atas perkara yang sama itu, saya ingat saya tidak

boleh terima. Apa yang saya terima ialah keputusan yang dibuat di Dewan Rakyat, Dewan yang lebih tinggi daripada Dewan ini. Kelmarin Tuan Speaker telah membuat satu keputusan yang dalam fikiran saya tidak adil dan tidak sah bila dibandingkan dengan keputusan Dewan Rakyat. Oleh kerana itu, bolehkah Tuan Speaker timbang semula? Jangan malu jikalau sudah buat kesilapan. Kita mesti berani cakap atas kesilapan sendiri. Jikalau tidak, Tuan Speaker, ini menjadi satu perkara yang tidak adil.

Tuan Speaker, kita tidak ada masa untuk mempunyai seorang Ketua Menteri yang lemah dan kurang pasti keputusannya. Tidak ada tindakan bagi menafikan tuntutan Sultan Perak dalam Dewan ini. Itu menjadi satu kewajipan yang berat bagi semua Ahli Dewan yang mulia ini termasuk Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Pulau Pinang. Tuan Speaker, demi kepentingan negeri, kita harus cukup teguh dan berani pertahankan integriti dan kedaulatan negeri kita. Itulah sumpah yang kita ambil ketika dipilih oleh rakyat kita. Sultan sebagai Ketua Menteri tidak berhak mengambil tindakan *militant*. Sultan Perak harus mengetahui batas-batas kuasanya.

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Tuan Speaker, *point of order*: Peraturan 46(xv). Semuanya telah jelas menyatakan bahawa nama-nama jangan disebut dan disebut pula dengan cara yang tidak bersopan — *militant* dan sebagainya. Ini semua tidak boleh disebut. Saya rasa ini satu perkara yang sensitif, Tuan Speaker, jadi ianya tidak boleh dibawa lagi ke dalam Dewan ini.

Tuan Speaker: Ahli Yang Berhormat, tidak payahlah bawa nama Duli Yang Maha Mulia Sultan Perak dalam Dewan ini.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tidak boleh?

Tuan Speaker, adalah amat penting diperhatikan bahawa dalam perkara sempadan dengan Negeri Kedah, Sultan Kedah tidak pernah melayani apa-apa juga pendapat jika dibandingkan fikiran dua Sultan.

Tuan Speaker: Ahli Yang Berhormat, sekarang mahu bawa Negeri Kedah?

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Ya.

Tuan Speaker, pada hemat saya, seperti Datuk Samy Vellu, Menteri Kerjaraya, Yang Amat Berhormat Ketua Menteri juga tidak berhak dimasukkan ke dalam (gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Point of order, Tuan Speaker.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Beritahu apa *point of order* itu.

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman bin Haji Abbas): Adalah tidak patut kita menyebut orang-orang yang tidak dapat mempertahankan diri dalam Dewan.

Ahli Kawasan Bagan Dalam (Datuk T. Subbiah): Saya bukan Datuk Samy Vellu.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Bukan Da-

tuk Samy Vellu, tetapi Yang Berhormat itu adalah pemimpin besar dalam negara. Jikalau berani berdiri dan pertahankan pemimpin sendiri.

Tuan Speaker: Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor, saya ingat patut kita bahaskan apa yang ada dalam Usul. Jangan keluar daripada itu.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Ini kelakuan pemimpin yang besar sekali, Tuan Speaker, dalam negeri ini. Perkara ini adalah bersangkutan dengan pentadbiran, Tuan Speaker.

Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee): Itu pentadbiran, bukan pembangunan.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Ini pun pembangunan juga dan kemajuan yang diambil jikalau ada pemimpin-pemimpin yang tidak baik dan munasabah tidak boleh diterima oleh rakyat. Mana baik? Itu yang saya mahu tanya.

Tuan Speaker, saya sambung ucapan saya. Tidak ada gunanya peruntukan bagi seorang Ketua Menteri yang mengkhianati rakyat selepas memenangi di atas tiket pembangkang dan kini mencerminkan kelemahan ketika perlindungan kepentingan negeri sehabis-habisnya. Beliau tidak berhak lagi melanjutkan perawatannya. Rakyat telah hilang kepercayaan terhadap beliau atas layanan tuntutan Sultan Perak dan masalah sempadan dengan Kedah. Jika Yang Amat Berhormat Ketua Menteri tidak bersetuju maka beliau hendaklah meletakkan jawatan dan bertanding semula di Padang Kota disebabkan persoalan perkara-perkara tersebut, tambahan pula beliau hampir-hampir dikalah-

kan pada tahun 1978 oleh seorang yang kini pelompat politik iaitu Ahli Yang Berhormat dari Kampong Kolam yang ada duduk di sana.

Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Ong Hean Tee): Tahun 1982 *majority* lebih.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tuan Speaker, lagi satu perkara yang saya akan bangkitkan di dalam Dewan yang mulia ini ialah mengenai pentadbiran di Pejabat Tanah Pulau Pinang. Ini adalah dalam keadaan yang buruk baru-baru ini. Y.A.B. Ketua Menteri pun menyatakan adanya ketidakbiasaan (irregularity) di pejabat itu dan Anti-Corruption Agency (ACA) telahpun mula siasat. Ini menjadi satu kenyataan awam dalam tahun lepas jikalau saya tidak silap. Saya ingin tahu dari Ahli Kawasan Bagan Dalam kedudukannya tentang siasatan tersebut. Sudahkah selesai penyiasatan itu? Jika ada, apakah keputusannya? Apakah bentuk siasatan ACA itu?

Tuan Speaker, saya ingin membangkitkan tentang pegawai-pegawai tanah yang kurang berpengalaman dan tidak cekap dalam Pejabat Tanah di Pulau Pinang. Saya harap Yang Berhormat Ahli dari Bagan Dalam akan bermula dengan siasatan-siasatan yang perlu tentang perkara ini oleh kerana perkara ini mustahak dan bagi kepentingan orang ramai dalam negeri kita.

Tuan Speaker, saya ingin persoalan arifnya melanjutkan perkhidmatan Encik Azizi bin Mohd. Ariffin sebagai Pengarah Jabatan Tanah dan Galian. Pada 8hb. September tahun ini, Tuan Speaker, Encik Azizi didapati salah oleh Mahkamah Session Melaka atas

dua tuduhan rasuah dan menyekat selama satu tahun dengan \$2,500.00. Pada 11hb. Julai tahun ini saya telah persoalkan keputusan Dewan yang mulia ini membenarkan Encik Azizi memegang jawatan ketika menghadapi tuduhan jenayah. Saya telah memberitahu tentang kes beliau di Mahkamah Session Melaka atas salahguna kuasa Pegawai Daerah Melaka Tengah. Yang Berhormat Tuan Speaker mengatakan masa itu ianya "sub-judice". Demi kepentingan rakyat, Encik Azizi harus dielakkan dari memegang jawatan Pengarah Jabatan Tanah dan Galian di negeri ini. Walaupun perihal bersabit jenayah itu tidak direkodkan, namun adalah jelas bahawa beliau telah didapati salah dan oleh yang demikian patut dilarang dari memegang jawatan sampai mendapat keputusan rayuannya jika dibuat. Pada pendapat saya, beliau patut ditangguhkan perkhidmatannya sampai mendapat keputusan akhir Mahkamah Tinggi.

Tuan Speaker, jawatan yang dipegang oleh Encik Azizi adalah suatu jawatan yang bertanggungjawab yang merapatkan dengan orang ramai. Seorang yang berjawatan sedemikian misalnya isteri Caesar semestinya tanpa disyaki. Biasanya pegawai-pegawai Kerajaan ditangguhkan perkhidmatannya atas kesalahan-kesalahan kecil dengan pendapatan setengah sahaja bagi tempoh menunggu keputusan Mahkamah. Nampaknya Encik Azizi telah mendapat keistimewaan dengan dikecualikan daripada kedudukan yang saya kata tadi, tetapi alasan-alasannya hanya pihak-pihak yang berkenaan tahu dengan baik-nya.

Tuan Speaker, pada hemat saya, tanpa beliau membersihkan diri dengan merayu ke Mahkamah Ting-

gi, Encik Azizi tidak berhak secara moralnya memegang jawatan pengarah tersebut. Demi kepentingan orang ramai, beliau harus dilepaskan dari jawatannya dan ditukar ke tempat lain sampai dapat membersihkan dirinya dari kesalahan jenayah menyalahgunakan kedudukannya yang rasmi. Tuan Speaker, beliau tidak harus dibiarkan memegang jawatan yang memerlukan integriti peribadi seseorang.

Terima kasih.

Ahli Kawasan Bukit Tambun (Dr Khoo Soo Kheng): Tuan Speaker, saya bangun untuk menyokong Usul yang dicadangkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri dan juga mengambil bahagian dalam perbahasan Anggaran Pembangunan untuk tahun 1983. Saya berpendapat jumlah anggaran ini adalah sesuai semasa negara kita menghadapi kemelesetan ekonomi.

Tuan Speaker, kawasan Seberang Perai Selatan adalah sebuah kawasan yang kurang maju jika dibandingkan dengan lain-lain kawasan di Negeri Pulau Pinang. Saya berharap Kerajaan jangan menganggap Seberang Perai Selatan sebagai anak tiri. Untuk membolehkan rakyat di kawasan ini menikmati faedah pembangunan, lebih banyak peruntukan perlu disalurkan ke kawasan ini supaya kawasan ini tidak akan ketinggalan di luar paras pembangunan. Sejak penubuhan kampung-kampung baru lebih dari 20 tahun yang lalu, boleh dikatakan corak bentuk kampung-kampung baru itu tidak banyak berubah. Oleh yang demikian, langkah-langkah bijak ke arah memajukan kawasan ini khasnya kampung-kampung baru perlu diambil dan dilaksanakan.

Tuan Speaker, masalah utama bagi rakyat di Seberang Perai Sela-

tan ialah pekerjaan. Peluang pekerjaan boleh dikatakan kurang terdapat di kawasan ini. Salah satu cara untuk mengatasi masalah ini ialah dengan menyediakan kawasan perusahaan di kawasan ini. Dengan cara yang demikian, punca-punca pendapatan bagi rakyat akan diperluaskan dan kadar pengangguran akan dapat dikurangkan.

Tuan Speaker, salah satu perkara yang tidak menyenangkan rakyat ialah keadaan jalan-jalan di kawasan ini. Sebagaimana yang saya mengetahui, peruntukan bagi jalan-jalan di kawasan ini adalah minima. Mungkin kepentingan jalan-jalan di kawasan ini tidak dititikberatkan. Di kawasan ini terdapatlah jalan-jalan negeri yang tidak dijaga dengan lebih sempurna khususnya jalan-jalan di Batu Kawan. Selain dari itu terdapat pula banyak jalan-jalan tanah di kawasan kampung tidak ditarkan. Dengan keadaan jalan-jalan seperti ini memang pasti pembangunan dan perkembangan ekonomi di kawasan ini tidak akan didorongkan. Haruslah Kerajaan memperuntukkan lebih banyak wang pembangunan bagi projek-projek jalan di kawasan ini.

Tuan Speaker, pasar-pasar di kawasan Seberang Perai Selatan dibina lebih dari 40 tahun kebelakangan ini dengan penduduk-penduduk yang kian bertambah banyak. Pasar-pasar itu didapati tidak sesuai dengan keadaan yang wujud pada masa sekarang, malahan pasar-pasar itu dalam keadaan buruk dan menjolok mata rakyat. Dari segi kesihatan pasar-pasar ini boleh dikatakan ketinggalan zaman. Di sini ingin saya mendesak Kerajaan membina pasar-pasar baru di Simpang Ampat, Sungai Bakap dan Nibong Tebal supaya rakyat dapat menampung keperluan rakyat di kawasan ini.

Tuan Speaker, di kawasan Seberang Perai Selatan tidak ada sebuah Pejabat Buruh untuk membantu kaum pekerja atau golongan penganggur. Sebuah Pejabat Buruh perlu diadakan di kawasan ini memandangkan kebanyakan rakyat yang bekerja sebagai buruh atau menganggur terpaksa mendaftarkan diri di Pejabat Buruh di Butterworth. Untuk memelihara faedah dan kepentingan kaum pekerja atau membantu penganggur-penganggur mendapat pekerjaan, Pejabat Buruh haruslah diadakan di kawasan ini.

Tuan Speaker, dengan ini saya menyokong dengan sepenuhnya Anggaran Pembangunan Tahun 1983.

Terima kasih.

Ahli Kawasan Bukit Mertajam (Encik Song Ban Kheng): Tuan Speaker, saya bangun untuk menyokong Usul yang dicadangkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri. Tuan Speaker, saya berpendapat masalah lalulintas di Bukit Mertajam telah lama diabaikan oleh Kerajaan Negeri. Ini merupakan satu masalah yang perlu saya menitikberatkan. Sejak lebih dari 10 tahun yang lalu bandar Bukit Mertajam telah menghadapi kesesakan lalulintas. Namun demikian, Kerajaan masih belum memberi perhatian yang sewajarnya terhadap perkara ini. Akibatnya semua penduduk dan pemandu di bandar ini terpaksa menghadapi masalah yang bertambah tenat. Saya terpaksa membangkitkan perkara ini kerana jika tiada tindakan yang konkrit diambil, boleh diramalkan bahawa tidak lama lagi trafik akan menyumbat bandar sehingga ke tahap bahaya.

Tuan Speaker, benarkan saya menghuraikan sebab-sebab yang te-

lah menimbulkan masalah lalulintas tersebut.

Yang pertama, bilangan kenderaan telah bertambah berlipatganda dalam masa beberapa tahun sahaja. Memang kita tidak lagi merancang untuk menyekat tambahan bilangan kenderaan tetapi ini telah menjadi soal yang mesti kita menghadapi.

Yang kedua, jalanraya di bandar Bukit Mertajam sangat sempit dan sebahagian darinya sentiasa berlobang. Ini adalah akibat diserang oleh pasukan menggali dari jabatan-jabatan Kerajaan yang membuat kerja sabungan atau memperbaiki kemudahan-kemudahan awam. Dukacita luka di muka jalanraya tidak dibaiki selepas kerja tersebut. Jika ada kerja pemulihan pun dibuat dengan cara bukan memuaskan sahaja. Di samping itu kerja menyelenggarakan tidak dilaksanakan dengan sebenar.

Yang ketiga, Bukit Mertajam mengalami kekurangan jalanraya yang dapat memberi pekelilingan kepada kenderaan yang hanya melalui bandar sahaja. Ini membuat keadaan yang sesak lebih rumit.

Yang keempat, bandar ini tidak mempunyai satu sistem meletak kereta yang mencegah meletak kenderaan terlampau lama di sesuatu tempat tertentu. Oleh itu terdapat kenderaan yang hanya ditinggalkan di tempat letak kereta sepanjang hari.

Tuan Speaker, saya bercadang Kerajaan mengambil tindakan yang secepat mungkin untuk mengatasi masalah tersebut. Tindakan yang dicadangkan dibahagikan kepada dua peringkat. Peringkat pertama harus dilaksanakan dengan segera untuk meredakan kesesakan. Ini termasuklah kerja meluaskan Jalan

Aston yang mempunyai keupayaan dijadikan jalanraya dua hala. Kerja menyelenggara mesti dilakukan dengan lebih cekap. Dengan ini juga saya bercadang mengaturkan satu sistem meletak kereta yang bertarif. Sekiranya pembayaran dikenakan untuk meletak kereta maka kurang pemandu akan membiarkan kenderaan mereka lebih daripada yang diperlukan. Ini akan meringankan masalah letak kereta di pusat bandar. Peringkat kedua melibatkan pembinaan jalanraya susur di antara jalanraya Kulim dan Jalan Berapit. Jalanraya ini boleh dibina di sebelah timur jalan keretapi dan berhampiran dengannya. Jalanraya ini akan mengelakkan kenderaan dari Jalan Kulim ke Kampong Berapit atau sebaliknya dari memasuki pusat bandar. Jalan susur yang kedua ialah di antara Jalan Muthupalaniapan dan Simpang Tiga Berapit. Dengan jalanraya ini lalu lintas yang menuju dari utara ke Butterworth atau sebaliknya tidak perlu menyeksakan pusat bandar lagi.

Tuan Speaker, saya mendesak Kerajaan supaya memberi perhatian yang sewajarnya mengenai pembangunan jalanraya seperti di atas kerana ianya telah jauh ketinggalan oleh pembangunan perniagaan dan masyarakat di rantau ini.

Tuan Speaker, dengan ini saya menyokong sepenuhnya Anggaran Pembangunan Tahun 1983. Terima kasih.

Ahli Kawasan Bagan Ajam (En-cik Yusof Bin Salleh): Yang Berhormat Datuk Speaker, saya bangu untuk menyokong rancangan anggaran pembangunan yang telah dibentangkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri Pulau Pinang pada pagi tadi.

Anggaran pembangunan yang telah dibuat oleh pihak Y.A.B.

Ketua Menteri iaitu sebanyak \$49,683,210.00. Keseluruhan dalam bentuk pinjaman dari Kerajaan Pusat sebanyak \$26,207,220.00 dan daripada punca-punca kewangan negeri sebanyak \$17,704,360.00. Jadi berpandu kepada Anggaran Pembangunan yang telah saya sebutkan itu kita rasa Negeri Pulau Pinang ini akan dapat dibangunkan dengan lebih pesat lagi khususnya bagi tahun 1983 akan datang ini. Kita juga berharap Kerajaan Negeri akan mendapat kejayaan dalam perundingan dengan Kerajaan Pusat bagi mendapatkan lagi sebanyak \$97,677,000.00 bagi membiayai beberapa rancangan pembangunan yang difikirkan amat mustahak bagi Negeri Pulau Pinang ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam bentuk rancangan pembangunan yang ditentukan itu yang mana amat membanggakan kita dan seterusnya rakyat Negeri Pulau Pinang ini iaitu tentang satu peruntukan yang agak begitu besar yang disediakan yang mana sebanyak \$26,207,140.00 untuk rancangan perumahan Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Mudah-mudahan dengan adanya peruntukan yang sebegitu besar dari semasa ke semasa masalah kekurangan rumah-rumah di Negeri Pulau Pinang ini akan dapat diselesaikan. Kita percaya seluruh rakyat di Negeri Pulau Pinang ini mengalu-alukan satu rancangan pembangunan sepertimana yang kita sediakan ini.

Berhubung dengan rancangan rancangan perumahan murah ini, walaupun terdapat sudah banyak rancangan yang akan dijalankan oleh Kerajaan sama ada yang sedang berjalan dan yang mungkin akan ditambah lagi, saya suka menarik perhatian Dewan ini iaitu berkenaan dengan di sekitar bandar Butterworth. Masalah perumahan

adalah satu masalah yang paling penting. Ini adalah disebabkan oleh penambahan penduduk yang begitu pesat terutama sekali dengan adanya penambahan penggunaan pelabuhan dan juga lapangan terbang di Permatang Kuching dan seterusnya di jabatan-jabatan Kerajaan yang mana lebih membawa kemasukan penduduk-penduduk di sekitar Butterworth bertambah dengan begitu pesat. Dengan sebab keadaan ini saya suka mencadangkan di sini supaya ditambahkan lagi rancangan perumahan di sekitar Butterworth ini di dua tempat lagi iaitu satu daripadanya di satu kawasan lebih-kurang 4 ekar di tengah-tengah bandar Butterworth yang pada hari ini adalah sebagai satu tapak ataupun tempat yang digunakan oleh Jabatan Haiwan Negeri. Pada pendapat saya Jabatan Haiwan ini sudah tidak sesuai lagi ada di tengah-tengah bandar. Jadi eloklah ianya dipindahkan ke kawasan-kawasan luarbandar. Jadi dengan adanya perubahan ini tanah seluas 4 ekar ini akan dapat dipergunakan untuk membangunkan rumah-rumah murah untuk penduduk-penduduk di sekitar Butterworth.

Keduanya Y.B. Datuk Speaker, ada lagi sekeping tanah Kerajaan yang saya tahu seluas $2\frac{1}{2}$ ekar iaitu di atas lot 1466, Mk. 9, Bagan Ajam. Ini juga adalah tanah Kerajaan yang memang sesuai untuk di dirikan rancangan perumahan murah.

Selain daripada itu, Y.B. Datuk Speaker, melalui rancangan pembangunan ini juga patut juga kita beri perhatian kepada Jabatan Kesihatan yang mana pada masa ini kalau kita lihat kebanyakan rumah-rumah atau klinik-klinik bidan di kawasan-kawasan luarbandar sudah tidak sesuai lagi dengan keadaan zaman hari ini. Patutlah satu peruntukan disediakan bagi melengkapkan klinik-klinik bidan ini dengan

lebih sesuai dan lebih luas kerana kita dapati kebanyakan klinik bidan di kawasan luarbandar ini tidak mempunyai kawasan-kawasan menunggu yang cukup ataupun yang lebih selesa. Orang-orang yang akan datang ke klinik bidan ini kita tahulah orang-orang perempuan yang memang memerlukan tempat-tempat duduk yang lebih selesa lebih-lebih lagi mereka datang dengan anak-anak. Oleh itu patutlah kita memberi perhatian melalui pembangunan berkenaan melengkapkan lagi klinik bidan yang ada di kawasan luarbandar pada hari ini.

Selain daripada itu, Y.B. Datuk Speaker, di saat-saat kita sedang bergiat membangunkan negeri ini, terdapat juga beberapa kawasan khususnya di Mk. 9, Bagan Ajam dan Butterworth, di mana sebilangan besar penduduk-penduduk yang tinggal dan terlibat di atas tanah-tanah Jabatan Kementerian Pertahanan Malaysia tetapi penduduk-penduduk ini sudahpun lama bermastautin di atas tanah-tanah tersebut. Jadi apa yang mendukacitakan kita sehingga hari ini ialah sebilangan besar penduduk di sini masih belum boleh lagi mendapat kemudahan air dan api oleh sebab masalah tanah. Jadi kita berharap kepada Kerajaan Negeri supaya dapat membuat satu perundingan dengan Pihak Berkuasa Air, pihak Kementerian Pertahanan dan juga Lembaga Letrik Negara bagi menyelesaikan masalah ini. Sungguh menyedihkan penduduk-penduduk di kawasan ini masih menggunakan air perigi yang kita tengok tidak sesuai lagi.

Berbalik kepada rancangan-rancangan perumahan Kerajaan yang telah siap sepertimana rancangan rumah pangsa dan Taman Tun Dr. Awang di Bagan Ajam, penduduk-penduduknya juga sudahpun masuk

rancangan perumahan itu tetapi malangnya jalan-jalan yang lebih sesuai untuk kegunaan penduduk-penduduk belum diselesaikan. Kita juga berharap pihak Kerajaan Negeri akan dapat memberi perhatian terhadap masalah-masalah ini.

Y.B. Datuk Speaker hampir 300 orang penduduk di sekitar Butterworth yang tinggal di atas tanah Kerajaan iaitu di kawasan Pantai Kampung Gajah tidak mendapat kemudahan-kemudahan asas dari segi kebersihan dan kesihatan walaupun mereka berada di tengah-tengah bandar. Yang lebih membimbangkan kita ialah oleh kerana mata pencarian kebanyakan penduduk-penduduk di situ adalah dengan membuat atau menyediakan barang-barang makanan seperti kuih-kuih dan sebagainya. Jadi kalaulah pencarian yang begini kita tidak memastikan dari segi kesihatan di sekitarnya, saya bimbang kalau kesihatan mereka tidak terjamin dan bimbang bahawa apa yang mereka keluarkan kepada orang-ramai akan boleh menyebabkan wabak-wabak penyakit berlaku di sekitar negeri kita ini. Oleh sebab itu saya berharap khususnya kepada Majlis Perbandaran Seberang Perai dan Jabatan Kesihatan tolonglah mengambil perhatian yang berat berhubung masalah kesihatan untuk penduduk-penduduk di kawasan ini.

Selain daripada itu, Y.B. Datuk Speaker, dalam Anggaran Pembangunan ini juga saya fikirkan perlulah Pihak Kerajaan menyediakan sedikit peruntukan untuk bahagian penerangan, yang mana melalui penerangan-penerangan ini akan dapat seluruh rakyat di negeri ini memahami dengan jelas rancangan pembangunan Kerajaan Negeri terutama sekali bagi parti pembangkang yang memang susah sangat hendak memahami segala rancangan Kerajaan terutama di Negeri Pulau

Pinang ini di peringkat pemimpin mereka. Dengan adanya pemimpin-pemimpin pembangkang yang sedemikian rupa, boleh menyebabkan tergendalanya projek-projek pembangunan di negeri ini. Oleh itu saya menyeru pemimpin-pemimpin pembangkang supaya mengubah sikap yang semata-mata merugikan rakyat ini.

Sekian, Y.B. Datuk Speaker, terima kasih.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Teoh Teik Huat): Saya bangun untuk mengambil bahagian di dalam perbahasan atas Anggaran Pembangunan bagi tahun 1983.

Tuan Speaker, Anggaran Pembangunan yang disediakan tiap-tiap tahun dan telah dikemukakan kepada Dewan ini untuk dibahaskan dan diluluskan adalah merupakan satu garis panduan atau alat yang mustahak di mana Kerajaan Negeri boleh mengawal belanjawan pembangunan pada peringkat-peringkat pelaksanaan sesuatu projek. Samada sektor swasta atau pun sektor awam, belanjawan yang dikemukakan bagi tahun masa kini mestilah realistik dan mencerminkan keupayaan dan kesanggupan untuk mencapai apa yang dianggarkan dan apa yang diramalkan. Di dalam kes Negeri Pulau Pinang ini tidak begitu kerana sikap Kerajaan Negeri yang menganggap Anggaran Belanjawan yang dikemukakan hanyalah satu tugas mereka setiap tahun, bukan sebagai garis panduan dan pengawasan untuk perbelanjaan pembangunan. Dari pelaksanaan yang lalu oleh Kerajaan Negeri, jelas ianya bererti hanya samada Kerajaan Negeri bercadang untuk mencapai perkara yang tidak diharapkan atau ianya tidak cekap. Keupayaan untuk mengendalikan dalam Kerajaan Negeri adalah terlalu buruk dari tahun 1976 kepada tahun 1979.

Dari jumlah \$241.93 juta perbelanjaan anggaran pembangunan, Kerajaan Negeri hanya membelanjakan sebanyak \$96.01 juta yang mana jumlah purata perbelanjaan sebenar ialah sebanyak \$24 juta setahun.

Di sini saya turunkan kegagalan pelaksanaan oleh Kerajaan Negeri untuk 4 tahun dari tahun 1976 ke tahun 1979 ke atas perbelanjaan pembangunan. Pada tahun 1976, anggaran belanjawan pembangunan adalah \$80.6 juta, tetapi belanjawan sebenarnya ialah \$9.29 juta sahaja. Ini bermakna 10.3% adalah dibelanjakan. Pada tahun 1977, \$39.51 juta adalah dianggarkan tetapi belanjawan sebenarnya adalah \$29.5 juta sahaja. Bagi tahun 1978 anggarannya ialah \$54.74 juta tetapi belanjawan sebenarnya ialah \$24.7 juta, maknanya \$46% sahaja. Bagi tahun 1979, anggaran perbelanjaan ialah \$68.08 juta tetapi perbelanjaan sebenar ialah \$32.52 juta sahaja maknanya lebih 47.8%. Dari jumlah-jumlah yang saya katakan, \$241.33 juta dianggarkan tetapi Kerajaan Negeri boleh belanjakan sebanyak \$96.01 juta, maknanya \$37%. Mengikut ucapan Y.A.B. Ketua Menteri, bagi tahun 1981, anggaran perbelanjaan pembangunan adalah \$96.6 juta tetapi perbelanjaan sebenar adalah \$35.2 juta maknanya 36.4% bagi tahun 1982. Anggaran \$124.9 juta ialah benar tetapi sampai sekarang baru boleh dibelanjakan \$41 juta sahaja maknanya 32.8%. Dari angka di atas, jelaslah Tuan Speaker menunjukkan kesilapan berlaku dengan cara Kerajaan Negeri mengatur anggaran belanjawan pembangunan itu; atau adakah anggaran perbelanjaan yang tinggi dikemukakan untuk menyedapkan orang ramai yang mana Kerajaan Negeri tidak berniat atau ta'berupaya untuk mencapai? Tuan Speaker, cara yang tidak realistik Kerajaan Negeri membentangkan belanjawan dan anggaran perbelan-

jaan pembangunan yang ditunjukkan oleh Ketua Odit Negara dalam laporan bagi tahun 197 atau 1979 ke atas Negeri Pulau Pinang. Laporan yang ditunjukkan bagi beberapa kes di mana peruntukan pembangunan yang diberikan kepada jabatan-jabatan telah tidak digunakan langsung di dalam tahun ini, dan setengahnya hanya menggunakan lebihkurang 15% ke 20% dari jumlah peruntukan.

Untuk tahun 1983, kita telah dibentangkan dengan anggaran pembangunan sebanyak \$49,683,210.00 dan saya amat ragu sama ada pihak Kerajaan Negeri akan boleh mencapai matlamatnya atau berakhir seperti tahun-tahun lalu di mana hanya lebihkurang 40% dicapai. Di sini menunjukkan ada kelemahan di peringkat pengurusan dan pentadbiran. Keupayaan pelaksanaan pembangunan dan kelemahan yang lain menyebabkan Pulau Pinang tertinggal di belakang dalam peningkatan ekonomi yang mana ianya berkeupayaan membawa kekurangan rumah murah awam didirikan dan kehilangan faedah-faedah yang sepatutnya dinikmati oleh rakyat tanpa kelemahan-kelemahan pihak Kerajaan.

Tuan Speaker, kekurangan rumah kos rendah di Negeri Pulau Pinang amat ketara dan rancangan Kerajaan Negeri untuk mengatasi masalah kekurangan rumah kos rendah ini mesti diberi keutamaan. Masalah untuk mendapatkan rumah kos rendah di Pulau Pinang telah sampai ke peringkat yang kritikal yang mana untuk mendapat rumah murah adalah seperti kena loteri seperti yang dirasakan oleh pemohon-pemohon yang telah bertahun-tahun memohon dan masih menunggu untuk diperuntukkan satu unit. Tidak dinafikan bahawa ang-

garan belanjawan pembangunan untuk rumah kos rendah adalah yang paling tinggi tetapi ia tidak mampu menampung rumah murah bagi pemohon-pemohon yang telah lama memohon.

Selepas pilihanraya umum yang lalu kita telah mendapat seorang Pengerusi Perumahan yang baru bagi negeri ini, tetapi hingga hari ini kita masih tidak melihat sebarang perbezaan atau idea baru (new ideas) dirancang untuk mengatasi kekurangan rumah murah. Ianya lebih merupakan lanjutan dari polisi perumahan yang lama yang mana telah gagal untuk menyelesaikan masalah kekurangan rumah kos rendah.

Kerajaan Negeri sekarang mempunyai 3 rancangan untuk mengatasi masalah kekurangan rumah kos rendah menerusi pembangunan rumah kos rendah dari peruntukan Kerajaan Pusat, rumah awam menerusi Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang dan penyertaan sektor swasta dengan mengadakan 30% rumah murah dalam projek-projek mereka yang mana adalah satu perkara yang berat untuk diyakinkan. Dengan keupayaan pelaksanaan yang buruk oleh Kerajaan Negeri dan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang, apa yang dirancang dan diramalkan oleh pihak Kerajaan akan hanya tinggal sebagai ramalan. Lagipun peruntukan yang diutuskan oleh Kerajaan Pusat kepada Pulau Pinang hanya boleh membina 4,500 unit rumah kos rendah dan menyediakan untuk lebih kurang 10% dari pemohon-pemohon lama yang makin bertambah.

Penyertaan sektor swasta untuk menyediakan 30% unit rumah kos rendah dalam projek mereka tidak boleh dianggap sebagai satu langkah positif untuk mengatasi kekurangan rumah kos rendah kerana Kerajaan

tidak mempunyai kuasa terhadap sektor swasta. Melainkan undang-undang dan syarat-syarat dikenakan untuk memastikan sektor swasta mesti memasukkan 30% unit rumah kos rendah di dalam projek mereka, tidak ada jalan lain Kerajaan Negeri boleh memastikan pihak sektor swasta untuk bekerjasama. Ini jelaslah menunjukkan strategi Kerajaan Negeri untuk mengatasi kekurangan rumah murah tidak akan berkesan. Melainkan satu cara baru dibuat, orang ramai akan hanya terpaksa menunggu.

Tuan Speaker, perkara yang pertama di dalam anggaran belanjawan pembangunan bagi tahun 1983 di bawah Jabatan Ketua Menteri ialah berkenaan pengambilan tanah dan peruntukan wang berjumlah \$2 juta. Pengambilan tanah oleh Kerajaan telah menjadi satu punca yang selalu menyebabkan timbulnya berbagai kontroversi dan masalah. Punca yang menyebabkan masalah dan kontroversi ini kadangkala menyebabkan pihak Kerajaan Negeri yang melaksanakan kuasanya di bawah Akta Pengambilan Tanah telah tidak memberi pertimbangan sewajarnya terhadap masalah sosial yang akan timbul di atas pengambilan tanah tersebut, umpamanya ada tanah-tanah yang telahpun dibekukan di bawah Seksyen 4 Akta tersebut atau tanah yang telah diambil oleh Kerajaan yang masih belum dimajukan dan dibiarkan bertahun-tahun.

Satu kontroversi yang baru berlaku adalah bersabit dengan pengambilan tanah pertanian dan tanaman seluas 250 ekar yang melibatkan seramai 33 orang pekebun-pekebun kecil di Bukit Sungai Dua untuk tujuan memperluaskan Kampus Universiti Sains Malaysia. Masalah-masalah dan kemusykilan yang dibangkitkan

oleh pekebun-pekebun kecil yang terlibat itu adalah berkaitan dengan jumlah gantirugi yang diberikan oleh Kerajaan Negeri yang tidak adil yang mengakibatkan mereka kehilangan mata pencarian.

Kebanyakan tanah yang telah diambil itu adalah merupakan tanah untuk bercucuk tanam dan tanah pertanian yang digunakan oleh pekebun-pekebun itu sebagai tempat mencari rezeki hidup sejak turun temurun dan kebanyakan mereka ini bergantung hidup seharian dengan bercucuk tanam dan bertani sahaja. Gantirugi seperti memberi kepada mereka rumah-rumah pangsa atau rumah-rumah jenis lain hanya boleh menyediakan tempat tinggal sahaja tetapi bagaimana pula dengan mata pencarian mereka?

Saya pasti pekebun-pekebun itu sedia bekerjasama dengan pihak Kerajaan Negeri jika sekiranya pengambilan tanah mereka tersebut dikendalikan dengan adil dan berpatutan, dan juga mata pencarian mereka tidak terancam. Kerajaan Negeri mestilah memberi jawapan kepada pekebun-pekebun kecil tersebut di Sungai Dua mengenai sebab-sebab mengapakah tanah mereka di atas bukit lebih kurang satu batu dari Universiti Sains Malaysia tersebut diambil sedangkan sebidang tanah yang rata yang tidak digunakan berdekatan dengan Universiti tersebut dibiarkan begitu sahaja oleh Kerajaan dan mengapakah tanah seluas 87 ekar berdekatan Sungai Dua yang telah diambil oleh Kerajaan Negeri beberapa tahun lalu masih belum dimajukan.

Satu lagi kegagalan pihak Kerajaan Pusat dalam memahami masalah rakyat di dalam proses pengambilan tanah untuk pembangunan ialah di Prai di mana ada sebidang tanah yang akan digunakan untuk

projek pembinaan Jambatan Pulau Pinang. Penduduk-penduduk tersebut tanpa sebarang rundingan telah diarahkan berpindah di satu kawasan sebagai pilihan di Juru yang jauh berbatu-batu yang demikian ini telah menyebabkan kerumitan kepada penduduk-penduduk tersebut yang bekerja di Prai dan kawasan sekitarnya.

Tuan Speaker, Ketua Menteri semasa mengemukakan anggaran belanjawan pembangunan tahun lalu mengatakan bahawa pertanian masih menjadi aktiviti utama dalam pembangunan ekonomi negeri ini dan Kerajaan Negeri diamanatkan untuk memperbaiki dan memperluaskan projek pertanian di negeri ini. Apa yang terjadi kepada kawasan tanah pertanian kita di negeri ini beberapa tahun lalu adalah bertentangan dengan apa yang dikatakan oleh Y.A.B. Ketua Menteri dalam anggaran belanjawan pembangunan. Tanah-tanah pertanian dan tanah ladang telah dibuka untuk jalanraya dan industri dan kawasan perumahan tanpa kawasan lain sebagai ganti. Ini menyebabkan kekurangan tanah pertanian dan tanah ladang. Yang menjadi mangsa dalam hal ini selalunya adalah tanah pertanian dan peladang-peladang yang mana sepatutnya tidak terlibat jika pihak Kerajaan Negeri merancang projek-projek mereka dengan teliti.

Pembangunan yang direka untuk keperluan asas dan untuk meningkatkan taraf hidup rakyat selalunya membawa kesusahan dan kezababan oleh kerana rancangan yang buruk. Petani-petani dan keluarga mereka yang telah lama mengerjakan tanah mereka dari turun temurun akandengan tiba-tiba mendapati di halang dari mata pencarian mereka yang mana menjadi cara hidup mereka. Apa yang paling baik yang

mereka akan mendapat bayaran gantirugi yang mana selalunya tidak mencukupi dan kadangkala mereka ditawarkan rumah pangsa sebagai ganti di atas kehilangan tempat tinggal mereka. Apakah gunanya flat-flat ini untuk petani-petani yang bergantung mata pencarian mereka kepada pertanian?

Dengan ketiadaan tanah-tanah pertanian disebabkan pembangunan, akhirnya akan mengakibatkan kekurangan bekalan makanan hasil tanaman dan binatang ternakan dan ini juga akan menyebabkan tindakbalas berjangkit di atas kenaikan harga barang-barang makanan. Mengikut teori, bekalan dan permintaan keperluan makanan. Dan permintaan orang ramai tentu akan bertambah dari tahun ke tahun dengan kekurangan tanah pertanian dan tanah ladang bekalan pula akan berkurangan membawa kepada kenaikan harga yang menyebabkan orang ramai terpaksa membayar lebih untuk harga makanan.

Banyak tanah-tanah pertanian dan tanah ladang dalam negeri ini telah hilang akibat projek pembangunan. Contohnya ialah di Bayan Lepas dan Sungai Nibong di mana kebanyakan tanah pertanian di situ telah hilang untuk membangunkan kawasan industri dan Bandar Bayan Baru, kawasan-kawasan tanah pertanian telah juga hilang akibat Projek Lapangan Terbang Bayan Lepas dan jalanraya Balik Pulau/Relau. Tahun lalu satu kawasan tanah sayur-sayuran di Batu Lanchang telah hapus disebabkan projek Perumahan Kerajaan. Satu kawasan tanaman buah-buahan dan sayur-sayuran di Sungai Dua telah diambil oleh Kerajaan untuk memperluaskan Universiti Sains Malaysia. Yang paling akhir dilaporkan ialah kawasan Thean Teik Estate di mana

tanah pertanian swasta yang utama telah dicadangkan untuk Projek Perumahan.

Masalah Thean Teik Estate bukanlah hanya satu pertikaian antara tuan punya tanah dan penyewanya tetapi lebih penting ialah krisis yang dihadapi oleh masyarakat petani dan ancaman terhadap tanah pertanian. Apa yang dipertahankan oleh petani-petani di Thean Teik Estate selama ini adalah hak mereka dan cara hidup mereka. Thean Teik Estate adalah satu kawasan tempat tinggal dan punca mata pencarian bagi 12,000 orang dan pembekal jumlah besar sayur-sayuran dan buah-buahan untuk negeri ini terpaksa diusir keluar untuk mendirikan 2,000 unit rumah. Saya tidak faham strategi Kerajaan untuk memperbaiki dan menambahkan projek pertanian dan juga untuk membasmi kemiskinan kalau semua projek perumahan Thean Teik apabila siap hanya akan menampung (g an ggu an).

Ahli Kawasan Bertam (Datuk Abdul Rahman Bin Haji Abbas): Tuan Speaker, *point of order*! Perkara itu masih dalam Mahkamah, jadi adalah *sub judice* untuk disentuh.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Teoh Teik Huat): Tuan Speaker, saya bangkitkan masalah itu sebab ianya adalah satu contoh masalah pertanian bagi rakyat negara kita.

Tuan Speaker: Tak payah panjang.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Teoh Teik Huat): Dari laporan rasmi dan penyelidikan di atas keluasan tanah untuk pertanian menunjukkan penurunan yang ting- gi 10 tahun kebelakangan ini. Me-

lainkan satu langkah dan tindakan diambil oleh Kerajaan Negeri, tanah pertanian akan lebih banyak terhapus. Saya rasa sudah tentu menjadi hasrat Kerajaan untuk mendapat keperluan bahan makanan yang cukup untuk rakyatnya tetapi cara Kerajaan Negeri membuka tanah pertanian dan tanah ladang menyebabkan sektor mengeluarkan makanan di dalam keadaan dalam bahaya pengurangan.

Apakah gunanya usaha Kerajaan Negeri membelanjakan jumlah wang yang banyak untuk membina pusat-pusat pertanian dan pusat latihan untuk petani dan Unit Penjagaan dari Haiwan Perosak (The Pests Civilian Unit) untuk membantu sektor pertanian di mana tanah-tanah pertanian yang luas telah hapus akibat daripada projek pembangunan tanpa sebarang ikhtiar untuk menggantikan kawasan tersebut? Anggaran perbelanjaan pembangunan bagi tahun 1983 menunjukkan peruntukan \$1,390,000.00 untuk Jabatan Pertanian dan peruntukan diadakan untuk perkembangan bahan makanan dan tanaman sayur-sayuran dan juga membina pusat pertanian di Relau. Melainkan Kerajaan Negeri mengambil langkah menahan kehilangan dan penghapusan tanah pertanian dan tanah ladang, jumlah wang dan tenaga tidak akan berguna untuk sektor ini.

Tuan Speaker, dengan pembangunan *material* yang dibuat kita juga mesti tidak lupa dengan hak asasi rakyat seperti yang ditetapkan oleh Perlembagaan Malaysia. Saya ingin menarik perhatian Dewan ini mengenai sebahagian dari fitah ucapan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang DiPertuan Agong semasa merasmikan sidang mesyuarat Parlimen, Baginda telah berkata bahawa "kita telah berjaya

meletakkan asas kukuh ke arah melahirkan satu warga, satu bangsa dan satu budaya".

Tuan Speaker, Malaysia tidak pernah disifatkan sebagai satu negara yang mempunyai satu bangsa dan satu budaya tetapi negara yang berbilang bangsa dan berbilang agama dan berbilang budaya. Malahan dalam Artikel 152 Perlembagaan Malaysia jelas menunjukkan bahawa Malaysia adalah sebuah negara yang mempunyai berbilang bahasa. Artikel 11 menjelaskan perbezaan beragama.

Saya ingin mengenangkan semula semasa Y.A.B. Ketua Menteri mengemukakan Rang Undang-Undang Bekalan 1980 menyatakan bahawa Kerajaan Negeri akan mengekalkan aspek kebudayaan, moral dan agama sebagai cara hidup kita. Dengan mengekalkan cara hidup kebudayaan rakyat bolehlah Malaysia diterima sebagai apa yang di rakamkan di dalam Perlembagaan Malaysia.

Tuan Speaker: Yang Berhormat dari Kawasan Pengkalan Kota, adakah ucapan anda panjang lagi?

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Teoh Teik Huat): Ya.

Tuan Speaker: Dewan di tangguhkan selama setengah jam.

Dewan ditangguhkan pada jam 4.00 petang.

Dewan bersidang semula pada jam 4.45 petang.

Tuan Speaker: Dewan bersidang semula.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Teoh Teik Huat): Datuk Speaker, saya ingin mengonang

semula semasa Y.A.B. Ketua Menteri semasa mengemukakan Rang Undang-Undang Bekalan tahun 1980, menyatakan bahawa Kerajaan Negeri akan mengekalkan aspek kebudayaan, moral dan agama sebagai cara kehidupan kita. Dengan mengekalkan cara hidup kebudayaan rakyat Malaysia bolehlah diterima sebagai apa yang dirakamkan dalam Perlembagaan Malaysia.

Apa yang selalu dinyatakan oleh Y.A.B. Ketua Menteri adalah amat berlainan dari apa yang dipraktikkannya. Y.A.B. Ketua Menteri bukan sahaja telah gagal mempertahankan aspek agama dan cara hidup rakyat Pulau Pinang, malah beliau juga telah berdiam diri — a silent party — dalam mengendalikan masalah pembinaan Patung Kuan Yin selepas perkara pembinaan Kubbah (dome) tersebut mendapat tentangan dari pihak UMNO Malaysia pada tahun 1980. Ini adalah bertentangan dengan Artikel 11, Perlembagaan Malaysia, di mana dinyatakan secara jelas bahawa setiap pergerakan agama boleh dan berhak menubuh dan mengekalkan institusi pergerakan mereka untuk tujuan agama dan kebajikan.

Saya difahamkan bahawa masalah Patung Kuan Yin itu masih belum selesai hingga ke hari ini. Saya juga difahamkan bahawa pihak Majlis Perbandaran Pulau Pinang hanya baru minggu lalu menulis sepucuk surat kepada Jawatankuasa Pembinaan Kuan Yin mengarahkan mereka supaya menutup Kubbah tersebut dengan *plastic scaffolding* supaya ianya tidak dapat dilihat secara ketara sehingga satu *dome* dibina bagi menutupkan dan bahawa arahan tersebut hendaklah dilakukan secepat mungkin.

Saya tidak faham kenapa pihak Majlis Perbandaran mengambil lang-

kah memberi arahan tersebut dan saya juga tidak faham mengapakah ianya menjadi suatu bantahan mengenai Patung Kuan Yin itu sehingga ianya terpaksa ditutup.

Saya difahamkan bahawa pelan pembinaan patung tersebut telah pun diluluskan oleh Majlis Perbandaran Pulau Pinang pada 27hb. Mei, 1976 tetapi akibat dari bantahan dari UMNO Malaysia, Jawatankuasa Pembinaan Kuan Yin terpaksa menyerahkan satu lagi pelan yang telah diubahsuai pada 4hb. July, 1980 untuk mengurangkan ketinggian patung tersebut dari 118 kaki 6 inci ke 79 kaki dan juga membina satu "*dome*" untuk menutupi patung itu. Tetapi hingga ke hari ini pelan yang telah diubahsuai itu masih belum mendapat kelulusan dari pihak Majlis Perbandaran.

Saya telah mengemukakan soalan saya mengenai perkara ini untuk jawapan mulut tetapi soalan saya telah ditolak oleh Tuan Speaker dengan alasan soalan saya itu adalah soal pentadbiran biasa harian di dalam pentadbiran Majlis Perbandaran Pulau Pinang. Adalah amat dikesalkan bahawa Tuan Speaker menganggap perkara ini sebagai pentadbiran harian di mana hak asas kepada kebebasan beragama telah dicabuli.

Kalau ingatan saya tidak salah, Tuan Speaker sendiri semasa kemuncak issue Kuan Yin Temple ini pada tahun 1980 memberi jaminan bahawa projek pembinaan patung itu akan diteruskan. Ahli dari Sungai Pinang juga mengatakan bahawa semua Menteri-Menteri dan Timbalan Menteri Gerakan berusaha secara senyap untuk meneruskan pembinaan projek tersebut. Apakah yang telah terjadi dengan usaha itu? Saya harap Tuan Speaker dan Ahli dari Sungai Pinang bersama-sama dengan Y.A.B. Ketua

Menteri menunaikan janji mereka dalam menyelesaikan masalah tersebut.

Di tahun-tahun lalu, hak asasi seperti yang dinyatakan dalam Perlembagaan Malaysia bagi sesuatu bangsa sering dipersoal dan dikritik dan ianya secara perlahan-lahan semakin luput.

Memandangkan keadaan ini, saya harap Y.A.B. Ketua Menteri akan mempraktikkan apa yang beliau katakan dan menerajui usaha ini untuk mengekalkan apa yang telah dirakamkan dalam Perlembagaan Malaysia kerana adalah wajar Pulau Pinang mengetuainya kerana negeri ini adalah sebuah negeri yang *unique* jika dibandingkan dengan negeri-negeri lain di Malaysia. Ianya sebuah negeri di mana Ketua Menteri dan Speaker-nya berketurunan Cina.

Sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad Bin Saleh): Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin mengambil bahagian dalam perbahasan Anggaran Pembangunan yang telah dibentangkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri pagi tadi seperti mana yang telah kita sama-sama sedia maklum bahawa Anggaran Pembangunan yang telah dibentangkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri pada pagi tadi yang berjumlah sebanyak \$49,683,210.00 adalah satu Anggaran Pembangunan yang benar-benar akan memberi faedah kepada seluruh rakyat di Negeri Pulau Pinang. Di samping itu saya juga menyokong di atas anggaran yang telah dibentangkan tadi.

Yang Berhormat Datuk Speaker, negeri kita sekarang mengalami keadaan inflasi — bukan sahaja dalam negeri kita malahan seluruh

negara — dan akibat daripada ini kita dapat lihat bahawa Kerajaan kita mempunyai kemampuan dalam usaha-usaha untuk menjalankan segala rancangan bagi membangunkan seluruh Negeri Pulau Pinang khususnya untuk kepentingan rakyat. Rakan-rakan saya yang lain tadi telah menyentuh berbagai-bagai aspek mengenai rancangan yang telah dirancang untuk dilaksanakan bagi projek pembangunan negeri ini untuk tahun 1983.

Datuk Speaker, saya berdiri untuk memberi sedikit sebanyak ucapan dan menyentuh beberapa perkara yang saya fikir patut saya kemukakan sebagai satu perbincangan untuk mencari satu jalan yang boleh mencapai matlamat Rancangan Pembangunan yang telah dibentangkan dan saya tidak pula berharap supaya ucapan saya ataupun pendirian saya mendapat muka depan akhbar-akhbar seperti mana rakan saya yang bercakap di hadapan ini iaitu Ahli bagi Kawasan Bukit Glugor dan lain-lain.

Dari apa yang telah kita lihat dalam perbincangan-perbincangan yang telah berlaku pada hari ini dan juga kelmarin, bukan sahaja kita yang hadir dalam Dewan ini dapat menilai malahan seluruh rakyat di Negeri Pulau Pinang dapat menilai siapakah yang benar-benar menjalankan tanggungjawab untuk memperbaiki hidup rakyat di Negeri Pulau Pinang. Pada pandangan saya ataupun pada hemat saya, saya lihat bahawa rakan saya dari Bukit Glugor sejak dari kelmarin hingga ke hari ini bercakap di atas tajuk yang sama. Ucapannya tidak menyentuh perkara-perkara yang kita bincangkan. Apa yang disentuh ialah mengenai sempadan Perak dan juga Kedah, dan kadangkala kita lihat dengan tujuan mendapat *headline* dalam akhbar-akhbar. Saya tidak mahu

menyentuh perkataan sepertimana yang disentuh oleh Yang Berhormat rakan saya dari Bukit Glugor kelmarin mengatakan saya sebagai pengkhianat, tetapi kalau saya tidak jadi pengkhianat, barangkali Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor sebaliknya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam menyentuh Anggaran Pembangunan yang telah dibentangkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri tadi, saya yakin bahawa Anggaran Perbelanjaan bagi pembangunan Negeri Pulau Pinang yang telah sama-sama kita saksikan ini akan dapat diterima oleh seluruh rakyat. Ini adalah benar-benar melaksanakan kewajipan dan tanggungjawab kita sebagai ahli yang telah dipilih dan diberi amanah untuk melaksanakan segala kewajipan dan tanggungjawab bagi memperbaiki segala perkara yang dihadapi oleh rakyat di Negeri Pulau Pinang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, rakan-rakan saya yang lain tadi telah menyentuh banyak perkara walaupun pihak Kerajaan telahpun merancang berusaha dengan seberapa daya yang boleh bagi melaksanakan segala tanggungjawab yang telah diamanahkan oleh rakyat dan untuk melaksanakan beberapa projek yang difikirkan memberi faedah kepada rakyat. Walaupun demikian kita percaya masih ada perkara-perkara yang belum ataupun belum sampai masanya dapat kita atasi semua sekali dan adalah diharapkan bahawa melalui perbincangan-perbincangan kita di Dewan ini akan dapat menyelesaikan masalah-masalah dan mengatasi segala rancangan yang sedang dan akan kita laksanakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Anggaran Pembangunan

yang dibentangkan berjumlah sebanyak \$49,683,210.00, termasuk berbagai-bagai jabatan yang berkenaan. Di antara perkara-perkara yang menarik perhatian saya ialah mengenai rancangan pembangunan bagi Jabatan Kerja Raya yang berjumlah sebanyak \$9,576,150.00. Saya mengambil kesempatan melalui Dewan ini mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada pihak Kerajaan yang telah merancang berbagai-bagai projek yang di bawah jabatan yang berkenaan. Di antaranya termasuklah mengendali dan memperbaiki ataupun membina jalan-jalan sepertimana yang kita dapat lihat pada hari ini perubahan demi perubahan telah berlaku dalam negara kita dan negeri ini. Walaupun demikian masih lagi ada rancangan-rancangan yang perlu dikemukakan untuk mendapat perhatian dan tindakan pihak-pihak yang berkenaan.

Dalam pelaksanaan pembangunan di bawah rancangan Jabatan Kerja Raya yang menelan sebanyak \$9 juta lebih, saya berharap semoga dengan peruntukan yang besar yang telah diperuntukkan untuk melaksanakan projek bagi tahun 1983, jalan-jalan yang masih lagi belum dibaiki dapat dibaiki dengan segera, umpamanya jalan-jalan baru di kampung-kampung, supaya dengan adanya jalan-jalan ini akan dapat memberi peluang ataupun memberi kemudahan kepada rakyat di luar bandar.

Negeri Pulau Pinang adalah sebuah negeri yang dianggap keseluruhannya tertakluk di bawah kedua-dua Majlis Perbandaran iaitu Majlis Perbandaran Pulau Pinang dan Majlis Perbandaran Seberang Perai, jadi boleh kita anggapkan bahawa setiap inci tanah yang ada di bumi Pulau Pinang ini terletak

di bawah Majlis Perbandaran. Walaupun demikian, masih lagi ada kawasan-kawasan yang merupakan kawasan luarbandar, pertama sekali bagi kawasan Seberang Perai Selatan. Rakan saya dari Sungai Bakap dan juga rakan saya dari Bukit Tambun telah menyuarakan masalah ini, dan saya berharap melalui peruntukan pembangunan yang telah dianggarkan akan diberi satu peruntukan yang lebih bagi Daerah Seberang Perai Selatan oleh kerana kawasan-kawasan ini masih lagi terdapat kekurangan jalan-jalan sepertimana yang telah dapat dinikmati oleh penduduk-penduduk di kawasan bandar.

Di dalam kawasan saya sendiri banyak juga jalan-jalan yang telah dibuat, seperti kawasan Sungai Acheh di mana banyak juga jalan-jalan yang telah dibuat ataupun dibina dan ditarkan dan sebagainya, tapi masih lagi ada jalan-jalan yang dibina dengan tanah merah sehingga hari ini belum lagi dapat ditarkan.

Jalan Victoria, umpamanya telahpun dibina dengan tanah merah, tetapi sehingga sekarang belum lagi ditarkan, dan kita semua faham bahawa dengan jalan tanah merah ini adalah menjadi kesukaran kepada penduduk-penduduk di kawasan yang berkenaan. Bila musim hujan, jalan tanah merah akan menjadi lecah dan sebagainya. Ini menyukarkan bukan sahaja penduduk-penduduk, malahan membawa akibat kepada kanak-kanak sekolah dan sebagainya. Begitu juga apabila tiba musim panas ataupun musim kemarau, penduduk-penduduk di kawasan itu tidak dapat mengatasi debu-debu tanah merah yang berterbangan dan ini membawa kepada satu masalah dari segi kesihatan dan sebagainya.

Satu lagi ialah Jalan Transkrian. Ini juga telah dibina dengan jalan tanah merah dan sehingga sekarang ini belum lagi ditarkan. Ada lagi beberapa jalan yang patut dibaiki, seperti Jalan Paya Kemian di Kawasan Sungai Bakap. Jalan ini juga belum lagi ditarkan. Kemungkinan usaha-usaha bagi melaksanakan projek ini tidak dapat diteruskan memandangkan peruntukan pembangunan bagi membina jalan-jalan di Daerah Seberang Perai Selatan tidak begitu mencukupi.

Selain daripada itu, satu lagi masalah yang perlu dipertimbangkan bagi kawasan-kawasan luarbandar ini ialah jalan-jalan kampung di kawasan-kawasan luarbandar ini terpaksa dibina dengan membubuh tanah merah dan serbuk batu dan sebagainya. Mengikut rancangan yang telah dijalankan melalui peruntukan di bawah Pejabat Daerah, hanya jalan-jalan tar sahaja boleh dibina di kawasan-kawasan luarbandar. Jadi kalau kawasan saya kawasan bendang, terpaksa membubuh tanah merah lebih dulu, selepas itu barulah ditarkan. Kalau sekiranya dasar ini tidak diubah, sudah tentulah jalan-jalan kampung atau di kawasan-kawasan luarbandar seperti Sungai Acheh ini tidak dapat menikmati jalan-jalan tar.

Jadi, Yang Berhormat Datuk Speaker, melalui Anggaran Pembangunan ini saya berharap semoga Jawatankuasa yang berkenaan mengambil langkah-langkah yang segera bagi memperbaiki keadaan ini dengan memberi peruntukan yang secukupnya. Saya membuat seruan yang demikian oleh kerana kawasan saya tidak jadi masuk kawasan Perak sepertimana yang telah diragukan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Bukit Glugor.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Minta penjelasan.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad bin Saleh): Yang Berhormat Datuk Speaker, saya tak bagi. Semasa Yang Berhormat bercakap saya tak ganggu.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Jikalau bagi jalan, ada laporan dan ada gambar pun, saya bukan mahu *headline*.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad bin Saleh): Yang Berhormat Datuk Speaker, itu saya tahu, tapi bukan saya tangkap gambar masuk dalam suratkhabar.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Ada bagi jalan?

Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad bin Saleh): Tak bagi, minta maaf saya tak bagi.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Tidak berani.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad bin Saleh): Bukan tak berani, sebab itu saya cakap.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik karpal Singh): Kalau berani boleh bagi jalan sekarang.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad bin Saleh): Minta maaf, kelmarin giliran Yang Berhormat Ahli Kawasan Bukit Glugor sudah selesai, hari ini giliran saya bercakap. Saya sengaja tidak bercakap kelmarin sebab saya bagi peluang kepada Yang Berhormat bercakap.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Saya hendak bagi penjelasan.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad bin Saleh): Tak payah penjelasan, saya sudah tahu, oleh sebab itu saya cakap.

Oleh itu, Yang Berhormat Datuk Speaker, saya minta supaya perkara-perkara yang telah dikeselusi diDewan ini akan mendapat perhatian dan pertimbangan yang sewajarnya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, satu perkara yang menarik perhatian mengenai Anggaran Pembangunan tahun 1983 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Ketua Menteri kelmarin ialah terdapat usaha-usaha yang begitu gigih pihak Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Negeri dalam rancangan mengadakan projek perumahan kos rendah untuk kepentingan rakyat yang berpendapatan kecil. Walaupun Negeri Pulau Pinang menghadapi masalah kedudukan ekonomi yang begitu meleset, tetapi dalam rancangan pembangunan bagi tahun 1983, Kerajaan telah memperuntukkan satu peruntukan yang agak besar juga dengan tujuan supaya Kerajaan dapat melaksanakan tanggungjawab yang telah diamanahkan oleh rakyat. Walaupun kita tidak boleh mendapatkan hasilnya secara sekaligus, tetapi sedikit demi sedikit rancangan itu akan dapat dinikmati oleh rakyat.

Saya mengucapkan terima kasih oleh kerana peruntukan perumahan yang telah dilaksanakan di Daerah Seberang Perai Selatan ada mendapat satu peruntukan yang besar berbanding dengan lain-lain kawasan. Walaupun demikian, adalah

diharapkan supaya pihak Kerajaan meneruskan usaha-usaha bagi membina lebih banyak lagi rumah-rumah kos rendah di Daerah Seberang Perai Selatan.

Satu perkara yang menarik perhatian saya dan saya suka kemukakan untuk mendapat perhatian di Dewan ini ialah di dalam rancangan perumahan kos rendah yang dijalankan oleh Kerajaan di Negeri ini ada juga terdapat sedikit sebanyak kelemahan. Ini manusia, tetapi kelemahan ini bukan satu perkara yang tidak boleh kita atasi. Saya yakin kelemahan itu boleh kita atasi. Satu perkara yang menarik perhatian saya ialah rumah-rumah yang telah dibina dan sudah siap dibiarkan begitu lama baru diberi kepada pemohon-pemohon. Ini akan merugikan kita dan kalau usaha ini dapat kita baiki, kita dapat menjimatkan ataupun dapat mengumpul balik wang yang telah kita belanjakan itu. Sehingga hari ini masih banyak lagi unit-unit rumah yang belum diberi lagi kepada pemohon-pemohon, sama ada di kawasan Jawi, di kawasan Bukit Panchor dan ada sedikit di kawasan Valdor dan boleh jadi di lain-lain kawasan juga sedemikian. Saya harap Jawatankuasa yang berkenaan akan dapat melaksanakan pemberian perumahan ini dengan kadar yang segera.

Rakan saya dari Sungai Bakap telah menyentuh mengenai projek-projek perumahan yang telah dibina oleh Kerajaan. Ada juga terdapat sedikit kekurangan yang mana kemudahan-kemudahan yang diperlukan oleh penduduk-penduduk di kawasan perumahan ini perlu diatasi dengan segera, umpamanya sesuatu projek perumahan yang dirancang itu hendaklah dilengkapi dengan tempat-tempat ke-

mudahan asas seperti padang permainan, pasar membeli-belah, surau dan lain-lain lagi, termasuk lampu jalan yang telah diberitahu oleh rakan saya dari Sungai Bakap tadi.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam usaha Kerajaan untuk mengatasi masalah perumahan kos rendah yang dihadapi oleh rakyat di seluruh negeri ini, kita tidak seharusnya berharap semata-mata kepada usaha-usaha Kerajaan sahaja, malahan badan-badan yang lain seperti pihak swasta seharusnya mengambil langkah-langkah bagi mengadakan rumah-rumah kos rendah.

Satu agensi yang terlibat dalam usaha pembinaan rumah-rumah di Negeri Pulau Pinang ini, iaitu PDC, seharusnya juga mengambil contoh sepertimana yang dilaksanakan oleh Kerajaan Negeri melalui Jawatankuasa Perumahan, sebab rumah-rumah yang dibina oleh PDC ini bukanlah benar-benar rumah yang merupakan rumah kos rendah yang boleh dinikmati oleh rakyat yang berpendapatan kecil. Paling rendah rumah yang dibina oleh PDC ini ialah \$40,000.00 ke atas, barangkali \$50,000.00, \$60,000.00, \$70,000.00 dan lebih daripada itu. Jadi pada pandangan saya, PDC adalah sebagai agensi Kerajaan yang benar-benar memahami kedudukan masalah yang dihadapi oleh rakyat yang berpendapatan kecil. Seharusnya agensi ini hendaklah memainkan peranan yang lebih penting lagi bagi membantu dalam pembinaan rumah-rumah kos rendah ini, dan saya kira bahawa PDC tidak seharusnya membina rumah-rumah kos rendah oleh kerana peluang-peluang rakyat yang berada untuk memiliki rumah-rumah mewah dan sebagainya boleh didapati daripada

projek-projek swasta yang sedang berjalan dengan pesatnya di Negeri Pulau Pinang.

Selain daripada itu pada pandangan saya pihak swasta juga hendaklah memainkan peranannya dalam usaha membantu Kerajaan bagi mengatasi masalah rumah kos rendah ini. Setiap pemaju atau setiap pihak swasta yang merancang untuk membina rumah-rumah di mana jua kawasan ataupun daerah hendaklah membina sekurang-kurangnya 40% rumah kos rendah seperti mana yang telah dibuat oleh Kerajaan. Jadi, Yang Berhormat Datuk Speaker, pada hemat saya kalau ketiga-tiga pihak yang telah disebutkan tadi — Kerajaan Negeri, PDC dan pihak swasta — bersama-sama mengambil tanggungjawab, kita percaya bahawa melalui jalan ini masalah yang dihadapi oleh rakyat yang berpendapatan kecil di Negeri Pulau Pinang ini akan dapat diatasi dengan kadar yang segera.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga tertarik hati dengan rancangan pembangunan yang telah disediakan bagi dilaksanakan pada tahun 1983 ini, iaitu mengenai peruntukan yang telah diperuntukkan yang berjumlah sebanyak \$3,304,120.00 kepada Jabatan Parit dan Taliair. Walaupun perkara Jabatan Parit dan Taliair ini tidak banyak melibatkan kawasan Sungai Acheh oleh kerana Sungai Acheh diletakkan di bawah Projek Krian/Sungai Manik, ada juga sedikit sebanyak perkara-perkara yang saya harus sampaikan di Dewan ini untuk mendapat tindakan dan juga untuk mengatasi masalah-masalah yang dihadapi oleh rakyat bersangkutan dengan tanggungjawab Jabatan Parit dan Taliair.

Satu peruntukan perlu ditambahkan, iaitu dalam membantu mengenai belanja pengurusan (maintenance) yang di bawah kelolaan Jabatan Parit dan Taliair Krian. Sebahagian daripada parit-parit yang ada di kawasan Seberang Perai Selatan termasuk Sungai Acheh adalah diletak di bawah jagaan Jabatan Parit dan Taliair Krian. Banyak parit-parit yang tidak dibersihkan mengikut semestinya, ada parit-parit yang tidak dibaiki dan ada juga parit-parit yang perlu dibina supaya dapat mengatasi masalah pertanian. Kawasan-kawasan saluran itu perlu dijaga ataupun dibersihkan bagi mengatasi segala bahaya umpamanya bahaya tikus dan sebagainya. Apabila masalah ini berlaku, kita telah meminta pihak Jabatan Parit dan Taliair yang berkenaan supaya mengatasi masalah itu dan jawapan yang kita terima daripada Jabatan Parit dan Taliair Krian mengatakan bahawa peruntukan yang telah diperuntukkan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang tidak mencukupi. Jadi saya berharap su-dibentangkan kepada pihak Krian yang telah diperuntukkan sebanyak \$3 juta lebih akan dapat ditambah peruntukan bagi menjalankan kerja-kerja yang terletak di bawah Jabatan Parit dan Taliair Krian.

Yang Berhormat Datuk Speaker, satu lagi perkara yang saya ingin menyentuh dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 1983 ialah mengenai peruntukan yang telah diperuntukkan di bawah Jawatankuasa Pertanian Negeri Pulau Pinang. Saya mengucapkan terima kasih atas pandangan yang berat yang telah diberikan oleh Kerajaan mengenai projek pertanian di Negeri Pulau Pinang, terutama sekali di atas usaha-usaha Kerajaan untuk memulih-

kan tanah-tanah terbiar di negeri ini. Begitu juga atas usaha-usaha Kerajaan Negeri untuk memberi bantuan kepada petani-petani dan juga peladang-peladang di negeri ini dalam usaha menambahkan ternakan ayam, itik, lembu dan lain-lain lagi.

Apa yang mendukacitakan saya ialah setengah-setengah jabatan yang mendapat peruntukan tidak menjalankan ataupun tidak membelanjakan peruntukan yang telah diperuntukkan kepadanya sehingga apabila sampai ke akhir tahun barulah tergesa-gesa untuk menjalankan projek-projeknya. Jadi masalah yang kita hadapi ialah apabila sesuatu projek dilaksanakan dengan tergesa-gesa, tentulah ianya akan mengalami sedikit sebanyak kerugian dan sebagainya. Misalnya kalau saya sebagai pembekal apabila satu-satu keperluan yang dikehendaki dengan kadar yang segera, tentulah sebagai pembekal akan mengambil kesempatan mengaut keuntungan yang agak lebih sedikit. Jadi saya berharap bahawa pada tahun yang akan datang dan dengan adanya peruntukan di bawah Anggaran Pembangunan tahun 1983 ini, pihak-pihak yang bertanggungjawab akan dapat melaksanakan kewajipan dan tanggungjawab jabatan-jabatan yang berkaitan supaya dapat melaksanakan projek-projek yang ada mengikut jadual.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selain daripada perkara yang telah saya sebutkan tadi, suka saya menyentuh mengenai Jawatankuasa Pertanian lagi. Melalui Anggaran Pembangunan yang telah dan akan dilaksanakan pada tahun 1983 ini, saya amat tertarik hati terutama sekali atas ucapan yang telah dibuat oleh Yang Amat Berhormat Ketua Menteri bahawa

Kerajaan memang sedar dan sentiasa berazam untuk memajukan pertanian di Negeri Pulau Pinang.

Dalam usaha-usaha Kerajaan bagi memajukan sektor pertanian di negeri ini, maka beberapa perkara harus diberi perhatian dan diambil pertimbangan supaya matlamat Kerajaan untuk memajukan sektor pertanian di negeri Pulau Pinang ini akan dapat mencapai matlamat di kawasan Sungai Acheh yang terdiri daripada Mukim 9 dan Mukim 10 dan begitu juga di kawasan Seberang Perai Tengah, di kawasan Seberang Perai Utara dan juga sedikit di kawasan Balik Pulau.

Beberapa tahun yang lalu, iaitu dalam tahun 1978, 1979 dan 1980, petani-petani di kawasan ini mengalami satu keadaan yang begitu serious yang mana akibat daripada bencana alam yang telah menimpa mereka kebanyakan sawah-sawah di kawasan ini telah terlibat dengan bencana alam ini. Walaupun pada peringkat permulaan petani-petani ini telah mengerjakan sawah mereka dengan begitu baik dan kedudukan anak-anak padi begitu subur sehingga sampai ketika padi itu akan mengeluarkan hasil, malangnya pada ketika itu sampailah musuh-musuh pertanian daripada penyakit merah, kutu beruang dan juga serangan tikus.

Semua kawasan-kawasan sawah di Mukim-Mukim di daerah yang saya sebutkan tadi telah diserang dengan penyakit merah dan masalah ini telahpun diambil tindakan oleh pihak Jabatan Pertanian, Pejabat Daerah dan lain-lain pihak lagi termasuk Persatuan Peladang. Apabila perkara itu dibawa ke pengetahuan Kerajaan Negeri, pihak Jabatan Pertanian telah membuat kajian dan telah menyediakan satu

kertas kerja mengenai masalah-masalah yang dihadapi oleh petani-petani di kawasan itu. Malangnya apabila kertas kerja itu dibentangkan kepada pihak Kementerian Pertanian, pihak Kementerian Pertanian tidak dapat membantu dalam masalah ini dan dipulangkan balik kepada Kerajaan Negeri.

Selain daripada itu, satu masalah yang agak patut kita mengatasi apabila ada perbincangan — maklumlah pejabat-pejabat di situ berkembar-kembar — kadangkala ada sesuatu kes yang menarik yang hendak dibicarakan di Mahkamah atau di Pejabat Kadi, orang-orang di sebelah tidak jadi kerja oleh kerana mereka hendak mendengar kes yang ceritanya seronok.

Ahli Kawasan Bukit Glugor (Encik Karpal Singh): Kes khalwat.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ahmad bin Saleh): Ya, seperti kes khalwat. Jadi bila ada kes khalwat, Pejabat Kadi penuh sesak dan oleh itu saya berharap bagi mengatasi dan mengelakkan perkara ini adalah diperlukan Pejabat Kadi di Daerah Seberang Perai Selatan.

Yang Berhormat Tuan Speaker, satu perkara lagi yang saya suka hendak sentuh dalam Anggaran Pembangunan perbelanjaan bagi tahun 1983 ini ialah mengenai apa yang telah disentuh oleh rakan saya dari Penanti, seorang bekas penghulu, dan beliau mengetahui masalah-masalah penghulu. Sepertimana dirancang oleh Kerajaan Negeri yang berazam supaya di setiap daerah atau mukim, penghulu-penghulu mukim hendaklah tinggal di kawasan mukimnya sendiri oleh kerana kita

tahu penghulu berkhidmat 24 jam daripada pagi hingga malam. Kadang-kadang pada waktu malam pun orang masih mencarinya. Oleh itu penghulu perlu tinggal di kawasan atau di mukim di mana ia bertugas. Bagi Daerah Seberang Perai Selatan belum lagi ada sebuah rumah penghulu. Kalau ada pun sebuah rumah yang baru ianya terletak di Tasek. Saya berharap masalah ini akan diambil perhatian oleh pihak jabatan yang berkenaan supaya dapat memberi pertolongan ataupun bantuan kepada petani-petani yang terlibat kawasan-kawasan yang tersebut itu.

Bagi Daerah Seberang Perai Selatan sahaja, lebih daripada 3,000 ekar tanah yang terlibat dan mungkin di lain-lain kawasan lagi yang sejumlah hampir 7,000 ekar tanah akan terlibat akibat daripada terkena bencana ini. Saya berharap bahawa melalui rancangan pembangunan ini, selain daripada kita berusaha untuk memulih tanah-tanah yang terbiar, kita juga perlu memberi bantuan dan sokongan kepada petani-petani yang benar-benar berusaha dengan cara tersendiri supaya kawasan-kawasan ini tidak terbiar ataupun tidak menjadi rang pada masa yang akan datang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, menyentuh mengenai usaha-usaha Kerajaan untuk membangunkan ataupun untuk memberi kemudahan-kemudahan kepada Jabatan Ugama Islam di Negeri Pulau Pinang, terutama sekali mengenai peruntukan bagi mengadakan Pejabat Kadi di daerah-daerah yang telah disebutkan oleh Yang Amat Berhormat Ketua Menteri kelmarin dalam ucapan beliau. Kerajaan Negeri mempunyai rancangan untuk membina dua buah bangunan Pejabat Kadi iaitu

di Daerah Seberang Perai Tengah dan Daerah Seberang Perai Utara pada tahun 1983.

Dalam rancangan pembangunan ini juga, saya suka menarik perhatian Dewan bahawa adalah juga diperlukan satu peruntukan bagi mengadakan sebuah Pejabat Kadi di Daerah Seberang Perai Selatan, sepertimana yang telah kita sedia maklum di Daerah Seberang Perai Selatan sudah mempunyai kawasan yang boleh dijadikan ataupun dibangun Pejabat Kadi Daerah Nibong Tebal, iaitu berhampiran dengan Pejabat ataupun Kompleks Pejabat Kerajaan di Jawi.

Saya timbulkan masalah ini oleh kerana pada masa yang lampau Kerajaan ada mempunyai ura-ura untuk mengadakan pejabat-pejabat kadi bagi tiap-tiap daerah. Jadi adalah sesuai dan munasabah sekali sekiranya dalam rancangan pembangunan tahun 1983 ini dimasukkan sama peruntukan membina Pejabat-Pejabat Kadi bagi Daerah Nibong Tebal. Walaupun pada masa ini Pejabat Kadi Daerah Nibong Tebal mempunyai satu pejabat bagi tumpangan sementara di Kompleks Pejabat Kerajaan, tetapi di pejabat yang ada sekarang ini banyak masalah yang dihadapi oleh jabatan ini terutamanya berkaitan dengan orangramai. Pejabat Kadi yang ada sekarang ini ialah di tingkat 4 di Kompleks Pejabat-Pejabat Kerajaan di Jawi. Apabila ada sesuatu kes mengenai pergaduhan, cerai-berai dan lain-lain amat sukar bagi orang-orang yang agak berumur lebih untuk menaiki ke pejabat ini oleh kerana tidak ada lif dan mereka terpaksa naik melalui tangga. Kadangkala sukar dan susah terutama sekali untuk orang-orang perempuan kadangkala ada yang mengandung dan sebagainya menaiki pejabat empat tingkat itu, dan bagi

orang tua seperti saya ini sekali naik tangga sudah penat.

Di sini terdapat 5 orang penghulu dan perlu dibina lima buah rumah bagi mereka supaya mudah untuk dihubungi dan menyelesaikan setiap masalah yang dikemukakan oleh rakyat melalui penghulu. Kalau penghulu tinggal jauh, orangramai akan mencari Pengerusi Jawatankuasa Keselamatan dan Kemajuan Kampong (JKKK). Jadi Pengerusi JKKK berkhidmat secara sukarela dan kadang-kala terpaksa bekerja lebih daripada penghulu. Barangkali Ahli Kawasan Penanti bersetuju.

Jadi, Yang Berhormat Datuk Speaker, melalui Dewan ini atas perbahasan kita mengenai Anggaran Pembangunan 1983, saya rasa adalah perlu pihak yang berkenaan — saya tidak tahu sama ada terletak di bawah Jabatan Kerja Raya, dan kalau di bawah JKR kita minta jasa baik Datuk yang menjaga mengenai halehwal JKR — segerakan projek rumah penghulu. Kalau tidak ada tanah, kita boleh tolong buat pengambilan tanah oleh kerana ini adalah perkara yang penting dan bukan merugikan, kalau tidak ada peruntukan kita akan meminta tambahan peruntukan bagi melaksanakan projek-projek rumah-rumah penghulu ini.

Yang Berhormat Tuan Speakr, perkara yang menarik hati saya dalam Anggaran Pembangunan 1983 ini ialah bukan Kerajaan Negeri kita sahaja yang menghadapi kemelesetan ekonomi malahan seluruh negara kita dan juga di seluruh dunia ini. Adalah perlu diadakan rancangan-rancangan yang memberi kemudahan terutama sekali kepada para belia untuk menggunakan masa lapang mereka di suatu kawasan yang boleh dapat kita mengelakkan

daripada berlaku perkara yang tidak baik umpamanya menghisap ganja, dadah dan sebagainya. Jadi kalau di tiap-tiap daerah kita boleh adakan kompleks sukan, kita adakan bangunan pelbagaiguna, boleh kita letakkan para belia ini untuk menghabiskan masa dan menjalankan kegiatan mereka dengan lebih berfaedah kepada masyarakat. Malangnya, bagi Daerah Seberang Perai Selatan tidak ada satu tempat yang boleh kita jadikan sebagai satu tempat perhimpunan. Itulah sebab saya rasa bahawa di kawasan Seberang Perai Selatan, untuk membina kompleks perbagaiguna tidak menjadikan masalah yang begitu besar oleh kerana kawasan Kompleks Pejabat Kerajaan di Jawi masih lagi ada tanah-tanah lapang atau tanah kosong bagi digunakan untuk membangunkan kompleks perbagaiguna.

Kompleks ini amat perlu bukan sahaja untuk memberi peluang kepada para belia menggunakannya malahan di Daerah Seberang Perai Selatan pun tidak ada satu Dewan untuk murid-murid sekolah menjalankan kegiatan mereka di daerah

ini. Jadi walaupun perkara ini sudah berkali-kali saya sebutkan dan merayu dan meminta melalui Anggarang Pembangunan tahun 1983 ini saya rasa perlu sekali bagi Kerajaan memberi pertimbangan dan perhatian yang agak lebih serious—bukan setakat serious, tetapi lebih serious.

Tuan Speaker: Yang Berhormat Ahli dari Kawasan Sungai Aceh, adakah ucapan anda lebih panjang?

Ahli Kawasan Sungai Aceh (Tuan Haji Ahmad Bin Saleh): Ada lagi, Datuk Speaker, ada pantun. Kalau masa sudah cukup, saya akan sambung lagi besok.

Tuan Speaker: Ahli-Ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan sehingga besok pagi, jam 9.30 pagi.

Dewan ditangguhkan pada jam 5.43 petang.